

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา”
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

นายนุกูล บุญเกษม

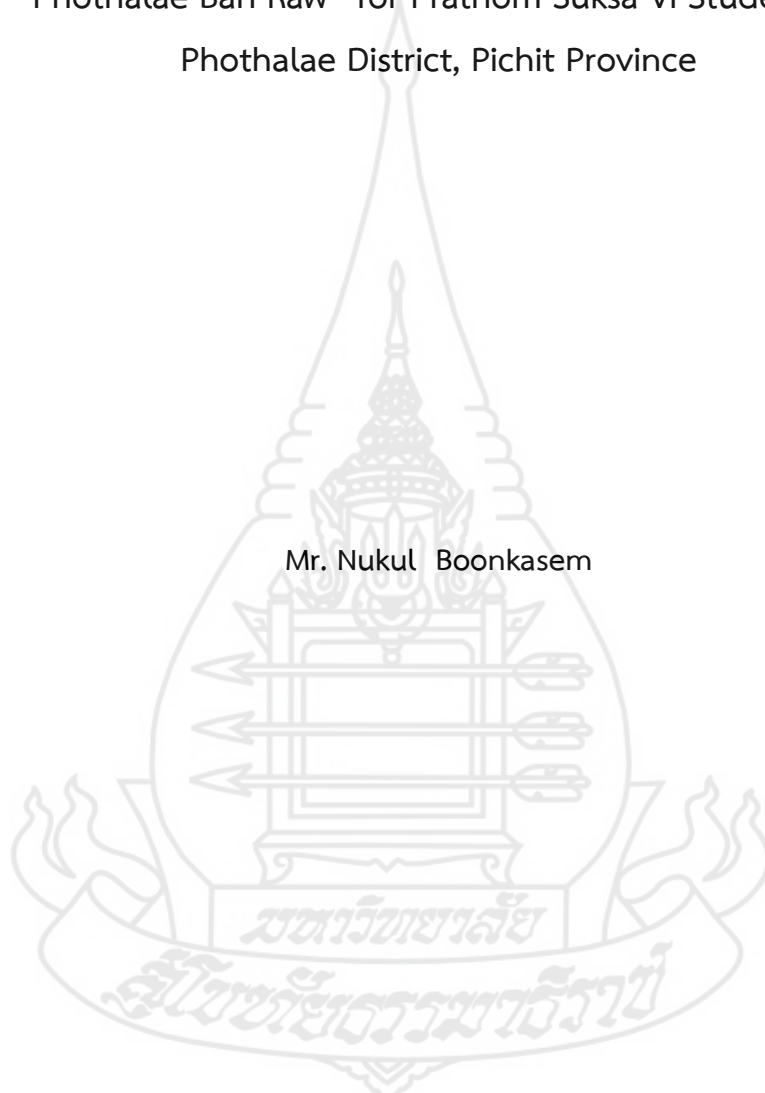

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

The Construction of a Supplementary Reading Entitled
“Phothalae Ban Raw” for Prathom Suksa VI Students in
Phothalae District, Pichit Province

Mr. Nukul Boonkasem

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
ชื่อและนามสกุล นายอนุกุล บุญเกษม
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุษะมาน

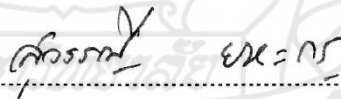
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

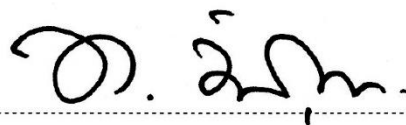
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุษะมาน)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณณี ยะทะกร)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร

ผู้ศึกษา นายอนุช บัญเกษม **รหัสนักศึกษา** 2552102689 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุชมาน
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทยและด้านการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มจำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ในอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (2) แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษามีดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น มีเนื้อหาประกอบด้วย เนื้อเรื่องเกี่ยวกับอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตรจำนวน 4 เรื่อง คือ (ก) ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล (ข) ประเพณีของอำเภอโพทะเล (ค) ตำนานของอำเภอโพทะเล และ (ง) นิทานและการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล พร้อมกิจกรรมทำเรื่อง และภาพประกอบ และ (2) คุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ มีผลการประเมินทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการใช้ภาษา ด้านภาพประกอบ ด้านรูปแบบและการจัดรูปแบบ และด้านคุณค่าที่ได้รับอยู่ในระดับมาก และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสือส่งเสริมการอ่านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม อำเภอโพทะเล พิจิตร ประถมศึกษา

Independent Study title: The Construction of a Supplementary Reading Entitled “Phothalae Ban Raw” for Prathom Suksa VI Students in Phothalae District, Pichit Province

Author: Mr. Nukul Boonkasem; **ID:** 2552102689;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction)

Independent Study advisor: Dr. Apirak Anaman, Assistant Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this study were (1) to construct a supplementary reading entitled “Phothalae Ban Raw” for Prathom Suksa VI students in Phothalae district, Pichit province; and (2) to verify quality of the constructed supplementary reading.

The informants for this study consisted of a group of 3 experts on Thai language and on construction of supplementary reading, and a group of 10 Prathom Suksa VI students in Phothalae district, Pichit province. The instruments employed for this study comprised (1) a supplementary reading entitled “Phothalae Ban Raw” for Prathom Suksa VI students; (2) a supplementary reading quality verification form for the experts; and (3) a form for assessment of student’s satisfaction. Data were statistically analyzed using the percentage, mean, and standard deviation.

Results of the study were as follows: (1) the constructed supplementary reading had contents consisting of four stories of Phothalae district, Pichit province: (a) Historical Background of Phothalae District; (b) Traditions of Phothalae District; (c) Legends of Phothalae District; and (d) Tales and Local Recreational Activities of Phothalae District; each story was completed with illustrations and end-of-story activities; and (2) quality of the constructed supplementary reading, as verified by the experts, was at the high level in all five aspects, namely, the contents, language usage, illustration, book format, and usefulness of the book; also, the students’ satisfaction with the supplementary reading was at the highest level.

Keywords: Supplementary reading, Phothalae district, Pichit province, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ อนุมาน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น กระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ะหะกร ที่ได้ให้คำแนะนำต่างๆ

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์เวลาตรวจสอบเครื่องมือ ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไขให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อนร่วมงาน และเพื่อน นักศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ

สุดท้ายนี้ คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีนี้แด่ บิดามารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณ และขอบคุณสมาชิกในครอบครัวที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

นุกูล บุญเกษม

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	4
กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	25
บทที่ 2 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โปทะเลบ้านเรา	26
บทที่ 3 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	143
สรุปการศึกษา	143
อภิปรายผล	148
ข้อเสนอแนะ	151
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	152
ผลของการค้นคว้า	153
อภิปรายผลการศึกษา	153
ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	156
ภาคผนวก	157
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	158
ข แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ	160
ค แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน	164
ประวัติผู้ศึกษา	171

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในยุคปัจจุบันเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์มีการติดต่อสื่อสารอย่างไร้พรมแดนที่สะดวกรวดเร็วโดยการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม การเมืองการปกครองเศรษฐกิจรวมทั้งระบบการศึกษาของไทยที่มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทัดเทียมกับสภาพของสังคมโลกในยุคปัจจุบันอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านสังคมการเมือง เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอันเป็นผลเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ มนุษย์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาตนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เหล่านี้ โดยปัจจัยสำคัญที่จะทำให้มนุษย์เรามีความรู้ก็คือการอ่าน เพราะการอ่านเป็นทักษะสำคัญอย่างหนึ่ง ดังพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีที่พระราชทานเปิดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติครั้งที่ 33 ที่ทรงให้ความสำคัญของการอ่านว่า “ การอ่านจะเป็นการสร้างเสริมทั้งด้านของความคิดการวิเคราะห์การประมวลผลการใช้ทฤษฎีให้เกิดผลทางปฏิบัติและยังช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีในสังคมทุกระดับไปจนถึงสังคมโลก ส่งผลให้มนุษยชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ” (<http://bbs.pramool.com>)

การอ่านมีความสำคัญจากการพัฒนาเทคโนโลยีเจริญรุดหน้าไปเท่าไร การอ่านยิ่งมีความสำคัญและจำเป็นมากเท่านั้น แต่การอ่านจะต้องได้รับการปลูกฝังมาแต่เยาว์วัยจากครอบครัวการส่งเสริมให้เยาวชนมีนิสัยรักการอ่านรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนครอบครัวโรงเรียน และสภาพสังคม การอ่านมีความสำคัญของการพัฒนาคนและพัฒนาชาติเป็นพฤติกรรมที่จำเป็นและสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็กเพราะการอ่านเป็นพื้นฐานของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองและเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการใช้ภาษาของเด็กที่เชื่อมโยงการใช้ภาษาด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง หรือการเขียน การเรียนรู้ของเด็กต้องผ่านการเรียนรู้ด้วยภาษาเป็นหลัก สำหรับเด็กแล้วการอ่านนับเป็นทักษะพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ และการอ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่การอ่านเป็นทักษะการรับสารที่มีความสำคัญอย่างยิ่งมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในยุคปัจจุบันซึ่งในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านวิทยาศาสตร์ด้านเทคโนโลยี ความเป็นอยู่ในสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทำให้มนุษย์ต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าเนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้มนุษย์ได้รับความรู้ความสามารถมีความเฉลียวฉลาดเกิดจินตนาการ และเกิดความคิดสร้างสรรค์มากมายผู้อ่านไม่ออกอ่านไม่เก่ง และไม่มีความรักการอ่านผู้นั้นจะไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียนทุกวิชาซึ่งส่งผลไปถึงการประกอบอาชีพในอนาคตนักเรียนที่ฉลาด ถ้าเรียนเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านเก่งเสมอ คนที่มีชื่อเสียงประสบความสำเร็จในชีวิตมักเป็นคนชอบอ่านหนังสือการอ่านยิ่งมีความสำคัญต่อคนไทยในโลกปัจจุบันการอ่านช่วยพัฒนาสติปัญญาของผู้อ่านในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยี ซึ่งมีความก้าวหน้าอย่างมากมีการเสนอข่าวสารอย่างรวดเร็วทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์อินเทอร์เน็ตซึ่งต้องการให้การอ่านเป็น

เครื่องมือในการรับรู้และติดตามความก้าวหน้าเพื่อที่จะได้ทันการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ในโลกยุคปัจจุบันมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพมาตรฐานการเรียนรู้และให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการคือ 1 ความสามารถในการสื่อสาร 2 ความสามารถในการคิด 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจึงได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน คือในสาระที่ ๑ การอ่านมาตรฐาน ท ๑.๑ ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่านซึ่งถ้าดูจากตัวชี้วัดขั้นปีของชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วจะเห็นได้ว่ามีการกำหนดตัวชี้วัดอ่านบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรองได้ถูกต้องอธิบายความหมายของประโยค และข้อความที่เป็นโวหารอ่านเรื่องสั้นๆอย่างหลากหลายโดยจับเวลาและถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแยกข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านการนำความรู้ความคิดเรื่องที่ทำตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตอ่านงานเขียน เชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำและปฏิบัติตาม อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่านมีความสำคัญ แผนผังแผนที่ แผนภูมิ และกราฟ (กรมวิชาการ, 2544, น. 1)

ความสำคัญและปัญหาในการอ่านของนักเรียนมีอยู่ด้วยกันหลายด้านซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการอ่าน การอ่านมีความจำเป็นแก่นักเรียน เกิดจากปัญหาจากนักเรียนไม่ค่อยสนใจในกิจกรรมการอ่านหนังสือครูไม่ค่อยเปิดโอกาสให้นักเรียนอ่านหนังสือหรือเข้าห้องสมุดนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหนังสืออีกประการหนึ่งเป็นผลร้ายแรงทักษะการอ่านเป็นปัญหาในการอ่าน เนื่องมาจากอิทธิพลในโลกาภิวัตน์ เกมคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาดึงดูดความสนใจในเวลาอ่านหนังสือของนักเรียนนอกจากดังกล่าวมาแล้วความสำคัญปัญหาในการอ่านอีกด้านหนึ่งของเด็กเกี่ยวกับพันธุกรรม เช่น มีสุขภาพไม่แข็งแรง หรือมีโรคประจำตัวเช่นโรค หัวใจพิการ โรคไต โรคกระเพาะ หรือมีโรคที่มีผลกระทบต่อสมอง โรคลมชัก ทำให้เด็กต้องขาดเรียนบ่อยต้องหยุดพักรักษาด่วนทำให้มีปัญหาในการอ่านของนักเรียนมีปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ (มณีรัตน์ สุขโชติรัตน์, 2547, น. 18)

จากแนวความคิดสรุปได้ว่าการอ่านมีความสำคัญและปัญหาในการอ่านของนักเรียนสาเหตุมาจากอุปสรรคไม่เฉพาะทางนักเรียนไม่ค่อยสนใจในกิจกรรมการอ่านหนังสือนักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหนังสือปัญหาเด็กมีสุขภาพไม่แข็งแรงหรือมีโรคประจำตัวปัญหาการสอนการอ่านของครู

ความสำคัญสาเหตุและปัญหาเรื่องการสอนอ่านของครูมีปัญหการสอนอ่านหลายอย่าง เช่น การขาดองค์ประกอบการสอนอ่านของครูที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนขาดสื่อการสอนที่ไม่ทันสมัยขาดเทคโนโลยีด้านการศึกษาขาดงบประมาณปัญหาครอบครัวของนักเรียนจากที่พ่อแม่นำมาปรึกษาบ่อยที่สุดปัญหาหนึ่งเนื่องจากการแข่งขันทางการเรียนที่มีมากในปัจจุบันเด็กที่มีปัญหาการอ่านมักจะเกิดสาเหตุเกิดจากพฤติกรรม เช่น เกเร ก้าวร้าว ตื้อ ซน เครียด วิตกกังวล หงุดหงิด คบเพื่อนไม่ดีหนีเรียนหนีเที่ยวปัญหาทางเพศและการใช้สารเสพติดซึ่งเกิดจากความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเองที่ตามมาจากการขาดความสำเร็จในการเรียน การถูกตำหนิจากพ่อแม่ความรู้สึกตนเองล้มเหลว และขาดความภาคภูมิใจในตนเองทำให้เป็นปัญหาอารมณ์ และกลายเป็นปัญหาบุคลิกภาพเป็นปัญหาการขาดเรียนบ่อยครั้งเป็นสาเหตุปัญหาเรื่องการอ่านของนักเรียนเกิดขึ้นสาเหตุหลายปัญหา เช่น ปัญหา เกี่ยวกับด้านร่างกายด้าน สติปัญญา เด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าปกติจะไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมผู้อื่นที่อยู่ในวัยเดียวกันในวัยก่อนเรียนมักมีประวัติพัฒนาการช้าทุกด้านโรคสมาธิสั้นการเรียนรู้ที่ได้ผลจำเป็นต้อง

อาศัยสมาธิให้จดจ่ออยู่กับการอ่านเด็กที่เป็นโรคสมาธิสั้นจะไม่สามารถตั้งใจเรียนได้ วอกแวก เหม่อลอย ถึงจะมีระดับสติปัญญาดี แต่ไม่สามารถใช้ความสามารถทางสมองได้เต็มที่ผลการเรียนมักจะต่ำกว่าที่ควร จะเป็นเสมอปัญหาเรื่องการอ่านด้านบุคลิกภาพ เด็กที่เอาแต่ใจตนเองติดสบาย พ่อแม่ช่วยเหลือมากเกินไปมักจะขาดความอดทนไม่ต่อสู้ปัญหาหนีเรียนหรือหลบเลี่ยงปัญหาอยู่เสมอ เมื่อต้องเจอปัญหา อุปสรรคในการเรียนบ้างก็จะไม่สู้ไม่ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ปัญหาความเครียดหรือโรค กังวลในวัยเด็กเด็กที่ชีวิตต้องเผชิญความเครียดความวิตกกังวลหลายๆในชีวิตปัญหาภายในครอบครัวหรือ เด็กที่มีพื้นอารมณ์เครียดง่ายกังวลง่ายมักจะไม่สามารถเรียนได้ดีเนื่องจากมีอาการของความเครียดย่ำคิด ทำให้คิดวนเวียนกลัวคอยรบกวนอยู่เสมอทำให้ขาดสมาธิอาการซึมเศร้ามักเป็นผลจากสิ่งแวดล้อมหรือ ครอบชีวิตที่ขาดความสุขความมั่นคงในอารมณ์ หรือมีการสูญเสียพ่อแม่มักเป็นสาเหตุกระตุ้นให้เกิด อาการซึมเศร้าในเด็กได้ง่าย (ศิวกานท์ ปทุมสูติ, 2540, น. 17-18)

จากแนวความคิดสรุปได้ว่าความสำคัญและปัญหาการสอนการอ่านของครู เนื่องจากครูจบ จากสาขาอื่นๆ ไม่เฉพาะทางซึ่งเป็นปัญหาเรื่องการสอนอ่านขาดสื่อการสอนที่และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ด้านการศึกษาขาดงบประมาณปัญหาครอบครัวสาเหตุปัญหาเรื่องการอ่านของนักเรียนพัฒนาการช้า ทุกด้านโรคสมาธิอารมณ์เครียดง่าย กังวลง่ายแนวทางในการแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน

การแก้ปัญหาการสอนอ่านของนักเรียนโดยไม่ทอดทิ้งนักเรียนที่อ่อนด้อยเรื่องการเรียน สอบตกหรือทำคะแนนไม่ผ่านไว้เบื้องหลังไม่ปล่อยให้เขาต้องกลับไปเรียนซ้ำชั้นครูผู้สอนในระดับ ประถมศึกษาโดยเฉพาะประถมศึกษาตอนต้น - ประถมศึกษาตอนปลาย ป.1-ป.6 การจัดการเรียนรู้ ภาษาไทยแนวทางในการแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียนอีกอย่างหนึ่ง เน้นการสอนอ่านทำแบบฝึกหัดให้เกิด ทักษะ ให้นักเรียนทำกิจกรรมว่าทุกคนอ่านทุกคนกิจกรรมยอตนักอ่าน เช่น กิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรม ใช้ห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมอ่านสะกดคำ กิจกรรมเขียนตามคำบอกกิจกรรมภาษาไทยวันละคำ กิจกรรมเล่าเรื่องจากภาพเป็นพื้นฐานแล้วลดการสอนตามหนังสือแบบเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งดูเป็นวิชาการขาดความน่าสนใจไม่สอดคล้องกับความสนใจของเด็กในแต่ละวัยนั้น แล้วหันมาจัดทำ หนังสืออื่นๆที่น่าอ่านตามความสามารถอีกอย่างหนึ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ให้นักเรียนน่าจะต้องเน้น ทักษะพื้นฐานมีเนื้อหาให้ฝึกอ่านเท่าที่จำเป็นส่วนเนื้อหาให้เด็กไปอ่านเสริมตามความสนใจโดยครูจัดหา หนังสืออ่านประเภทต่างๆมาให้เด็กเลือกอ่านซึ่งหนังสือเด็กอ่านสนุกๆมีภาพประกอบสวยงามเช่น หนังสือนิทาน หนังสืออ่านเพิ่มเติม และเปิดโอกาสให้นักเรียนใช้เวลาว่างค้นคว้าในห้องสมุด (ครรชิต มนูญผล, 2547, น. 10)

จากแนวความคิดสรุปได้ว่าแนวทางในการแก้ปัญหาการสอนอ่านของนักเรียนเน้นการสอน อ่านทำแบบฝึกหัดให้นักเรียนทำกิจกรรมว่าทุกคนอ่าน ทุกคนทำกิจกรรมยอตนักอ่านเน้นการสอนอ่าน ทำแบบฝึกหัดให้เกิด ทักษะ เช่น กิจกรรมเล่านิทาน กิจกรรมใช้ห้องสมุดเคลื่อนที่ กิจกรรมอ่านสะกดคำ กิจกรรมเขียนตามคำบอกทุกกิจกรรม

ผู้ศึกษาส่งเสริมสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพราะพิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” เป็นพื้นที่มี ประเพณี ตำนาน นิทานการละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลมากมายที่มีคุณค่าแสดงถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรได้รับการอนุรักษ์สืบทอดอีกทั้งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนนักเรียนเคยทราบ ข้อมูลมาบ้างแล้วแต่ขาดความชัดเจนในข้อมูลเหล่านั้น ประกอบกับสภาพปัจจุบันสถานศึกษาที่จัดการ เรียนการสอนระดับประถมศึกษาในเขตของอำเภอโพทะเลเลยขาดแคลนหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ให้ความรู้

เกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน เล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ซึ่งเป็นสื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจและเห็นคุณค่าของ วรรณกรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน และส่งเสริมการอ่านเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในด้านอื่นๆ ผู้ศึกษาจึงสนใจสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเรื่อง“โพทะเลบ้านเรา” เกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทานการเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาจึงได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมทำให้อุดคล้องเหมาะสมแก่วัย และให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

- 2.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทานการเล่นพื้นบ้าน ของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร
- 2.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

3. ขอบเขตการศึกษา

3.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่สร้างขึ้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร มีเนื้อหาประกอบด้วย บทที่ 1 ความเป็นมาของอำเภอโพทะเลของ จังหวัดพิจิตรบทที่ 2 ประเพณีของอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร บทที่ 3 ตำนานของอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร บทที่ 4 นิทานพื้นบ้านการเล่นและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร บทเรียนที่บูรณาการทักษะทางภาษาและสอดคล้องกับหลักสูตรภาษาไทยช่วงชั้น 2

3.2 การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในด้านภาษาไทยโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ตรวจสอบความเหมาะสมขอบข่ายของเนื้อหาข้อเสนอนะมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำหนังสือที่ได้รับการแก้ไขแล้วให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 10 คน ของโรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเลจังหวัดพิจิตร ประเมินคุณภาพของหนังสือโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

4. กรอบและแนวคิดในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและแหล่งความรู้ต่างๆรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม “โพทะเลบ้านเรา” ดังนี้

- 4.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่าน
- 4.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 4.3 เอกสารเกี่ยวกับ“โพทะเลบ้านเรา”
- 4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านเอกสารที่เกี่ยวกับการอ่านประกอบด้วย

4.1.1 ความหมายของการอ่าน

4.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

4.1.1 ความหมายของการอ่าน มีผู้กล่าวไว้หลายท่านให้ความหมายของการอ่านดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546, น. 1364) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าการอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือถ้าออกเสียงเรียกว่าอ่านออกเสียงถ้าไม่ต้องออกเสียงเรียกว่า อ่านในใจสังเกตุ หรือพิจารณาดูเพื่อให้เข้าใจเช่นอ่านสีหน้า อ่านริมฝีปาก อ่านในใจหรือตีความเช่นอ่านรหัส อ่านลายแทง คู่มือการจัดกิจกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ของกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 7) ได้ให้คำจำกัดความของการอ่านว่าหมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรที่อ่านออกมาเป็นความรู้ ความคิดและเกิดความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านตรงกับเรื่องราวที่ผู้เขียนเขียนผู้อ่านสามารถนำความรู้ ความคิดหรือสาระจากรายการที่อ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2547, น. 8) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่าการอ่านมีความหมายในลักษณะต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองของผู้ให้ความหมาย แบ่งเป็น 3 กลุ่ม การอ่านที่เน้นทักษะการอ่านหมายถึงการแปลความหมายภาษาเขียนสู่ภาษาพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนโดยอาศัยการฝึกฝนจนเกิดทักษะการอ่านที่เน้นความหมายของคำเป็นการรับรู้ตัวอักษรที่ปรากฏในสารเพื่อค้นหาความหมายของคำนำไปสู่การเข้าใจเรื่องราวของสาร และความหมายที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านหมายถึงการอ่านเป็นปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างผู้อ่านกับสารที่ผู้เขียนส่งมาโดยผู้อ่านต้องใช้กระบวนการคิดและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อ่าน

สมพร มั่นตะสูตร (2538, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่าความหมายของการอ่านคือ การรับรู้ความหมายจากถ้อยคำที่ตีพิมพ์อยู่ในสิ่งพิมพ์หรือหนังสือโดยผู้อ่านรับรู้ที่ผู้เขียนได้ส่งสารอะไรมายังผู้อ่านทั้งในด้านความคิดความรู้ความหมายความสัมพันธ์กับสิ่งอื่นว่าผู้เขียนตั้งใจจะแสดงความคิดอย่างไรมีความหมายว่าอะไร เกี่ยวข้องถึงอะไรบ้างลำดับขั้นของการอ่านจะเริ่มตั้งแต่การทำ ความเข้าใจในถ้อยคำแต่ละคำ กลุ่มคำแต่ละกลุ่ม และเรื่องราวแต่ละเรื่องราวที่เรียงรายต่อเนื่องกันอยู่ในย่อหน้าหนึ่งในตอนหนึ่ง หรือในเรื่องหนึ่งซึ่งผู้อ่านต้องทำความเข้าใจไปที่ละตอนเป็นลำดับ

ประเทิน มหาจันทร์ (2530, น. 13) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่าเป็นกระบวนการในการแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้การอ่านที่แท้จริง ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานด้วย

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2535, น. 3) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่าเป็น การคิดที่สามารถเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดีย่อมนำไปสู่การคิดที่ดีเพราะผู้อ่านจะได้ทราบแนวคิดต่าง ๆ จากเรื่องที่อ่านเกิดความรู้จากเรื่องที่อ่านนำมาจัดแยกแยะตีความหมาย ก่อนที่จะเกิดเป็นแนวคิดของตนเอง

สมพร วัฒนศิริ (2538, น. 9 – 10) ได้กล่าวไว้ว่าความหมายของการอ่านเป็นกระบวนการติดต่อสื่อสารความคิดจากผู้เขียนไปสู่ผู้อ่านเป็นการแปลความหมายตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสื่อกลางใช้แทนคำพูดให้ได้ความแจ่มแจ้งชัดเจนและเข้าใจความหมายสิ่งที่อ่าน โดยสัมพันธ์กับประสบการณ์ที่เกิดของผู้อ่าน

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 1) ได้กล่าวความหมายของการอ่านไว้ว่าเป็น
ความเข้าใจสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร คำและข้อความที่พิมพ์หรือเขียนขึ้นมาจาก
ความคิดดังกล่าว

สรุปได้ว่าความหมายของการอ่านหมายถึงกระบวนการตีความหมายลายลักษณ์
อักษรจากการที่ผู้เขียนได้มีการถ่ายทอดมาให้แล้วนำมาแปรเป็นความคิดทำให้มีความเข้าใจมีความรู้จาก
การอ่านและสามารถนำประโยชน์ที่ได้จากการอ่านมาใช้ในการดำรงชีวิต

4.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

ความสำคัญของการอ่าน สิ่งแวดล้อมหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วย
ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ได้รับประสบการณ์ต่างๆที่ในหนังสือแบบเรียนช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน
พัฒนาทักษะการอ่านได้ดียิ่งขึ้นมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนอันจะ
ส่งผลสำคัญต่อการเรียนสติปัญญาได้การพัฒนาเพิ่มขึ้นอีกด้วยนักวิชาการหลายท่านได้กล่าว
ความสำคัญของการอ่านดังนี้

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, น. 11) ได้กล่าวไว้ว่าความสำคัญของการอ่านมี
ความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจากโตและจนกระทั่งถึงวัยชราความสำคัญของการอ่านทำให้รู้
ข่าวสารข้อมูลต่างๆทั่วโลกซึ่งปัจจุบันเป็นโลกของข้อมูลข่าวสารต่างๆทำให้ผู้อ่านมีความสุขมีความหวัง
และมีความอยากรู้อยากเห็นอันเป็นความต้องการของมนุษย์ทุกคนการอ่านมีประโยชน์ในการพัฒนา
ตนเองคือพัฒนาการศึกษาพัฒนาอาชีพพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้เป็นคนทันสมัยทันต่อเหตุการณ์และมี
ความอยากรู้อยากเห็นการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้ต้องอาศัยประชาชนที่มีความรู้
ความสามารถซึ่งความรู้ต่างๆ ก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

จินตนา ไบกาชุยี (2543, น. 23) ได้สรุปบทบรรยายของสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือไว้ว่า

1. การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาหาความรู้ด้วย
วิธีอื่นๆ เช่น การฟัง
2. ผู้อ่านสามารถอ่านหนังสือได้โดยไม่ต้องมีการจำกัดเวลาและสถานที่ที่สามารถ
นำไปไหนมาไหนได้

3. หนังสือเก็บได้นานกว่าสื่ออย่างอื่นซึ่งมักมีอายุการใช้งานจำกัด
4. ผู้อ่านสามารถฝึกการคิดและสร้างจินตนาการได้เองในขณะที่อ่าน
5. การอ่านส่งเสริมให้มีสมองดี มีสมาธินานกว่าและมากกว่าสื่ออย่างอื่น ทั้งนี้
เพราะขณะอ่าน จิตใจจะต้องมุ่งมั่นอยู่กับข้อความ พินิจพิเคราะห์ข้อความนั้นๆ

6. ผู้อ่านเป็นผู้กำหนดการอ่านได้ด้วยตนเองจะอ่านคร่าวๆ อ่านละเอียดอ่าน
ข้ามหรืออ่านทุกตัวอักษรเป็นไปตามใจของผู้อ่านหรือจะเลือกอ่านเล่มไหนก็ได้ เพราะหนังสือมี
มาก สามารถเลือกอ่านเองได้

7. หนังสือมีหลากหลายรูปแบบและราคาถูกกว่าสื่ออย่างอื่นจึงทำให้สมองของ
ผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิดและทัศนคติได้มากกว่า ทำให้ผู้อ่านไม่ติดยึดอยู่กับแนวคิดใดๆโดยเฉพาะ

8. ผู้อ่านเกิดความคิดเห็นได้ด้วยตนเองวินิจฉัยเนื้อหาสาระได้ด้วยตนเอง

รวมทั้งหนังสือบางเล่มสามารถนำไปปฏิบัติแล้วเกิดผลดีประเภทของการอ่านการอ่านหนังสือแต่ละชนิด

เราใช้อัตราเร็วในการอ่านต่างกัน ถ้าเป็นหนังสือพิมพ์หรือนวนิยายเราอ่านได้อย่างรวดเร็ว แต่ถ้าเป็นหนังสือวิชาการเราต้องใช้เวลาในการอ่านมากขึ้นนักอ่านที่เชี่ยวชาญจะเลือกใช้วิธีการอ่านที่แตกต่างกันในการอ่านหนังสือแต่ละประเภทนักเรียนจะสามารถเก็บข้อมูลความรู้ได้มากขึ้นถ้ามีความสามารถในการอ่านแบบต่างๆ ได้หลายแบบ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม

ณรงค์ ทองปาน (2526, น. 72 -73) ได้สรุปความสำคัญของการอ่าน สรุปได้

ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์
2. เพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลินในการอ่านทำให้ได้รับความสุขใจ

และอ่านหนังสือได้แตกฉาน

3. เพื่อส่งเสริมมีนิสัยรักการอ่านในเวลาว่างให้เป็นประโยชน์ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองความสนใจและพอใจของผู้อ่านให้เด็กรู้จักใช้เวลา

4. ให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามของสังคมให้แก่เด็กตามวัย เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต จุดหมายการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม คือเพื่อเสริมนิสัยรักการอ่านส่งเสริม จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ให้เด็กได้รับความรู้ความสนุกสนานนอกเหนือจากตำราตาม จินตนาการ มักเป็นคนชอบอ่านหนังสือ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540, น. 1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการแสวงหาหาความรู้ และการรับรู้และใช้วิธีการอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคนการรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอก็ช่วยผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ทั้งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นนอกหนังสืออ่านได้ก็จากการอ่านจะมีความสำคัญก่อให้เกิดความรู้ความคิดเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเองแล้วการอ่านยังช่วยให้นักเรียนมองเห็นคุณค่าของหนังสือด้านต่าง ๆ จนสามารถเลือกหนังสืออ่านได้ตนเอง

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2546, น. 57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้

ดังนี้คือ

1. การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวง
2. การอ่านเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จเพื่อประกอบอาชีพ
3. การอ่านเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
4. การอ่านเป็นวิธีการส่งเสริมให้คนมีความคิดอ่านและฉลาดรอบรู้
5. การอ่านเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
6. การอ่านเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต
7. การอ่านเป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาระบบการเมืองการปกครอง ศาสนา

ประวัติศาสตร์ และสังคม

8. การอ่านเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาระบบการสื่อสารและการใช้เครื่องมือทางอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการอ่านเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านพัฒนาทักษะการอ่านได้ดียิ่งขึ้นมีจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน อันจะ

ส่งผลสำคัญทางการเรียนสติปัญญาได้มีการพัฒนาให้เป็นประโยชน์ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองความสนใจและพอใจของผู้อ่าน

4.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.1 ความหมายหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.2 ลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.4 วิธีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.5 แนวทางการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม

4.2.1 ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาชุยี่ (2542, น 133-134) กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมายถึง หนังสือที่มีสาระอ้างอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคลโดยที่ครูอาจารย์ที่สอนอยู่ในระดับ ประถมศึกษา และมัธยมศึกษามีโอกาสจะทำและเขียนขึ้น เพื่อใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนของตน ได้มากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นความรู้ส่วนใดส่วนหนึ่งจากหลักสูตรหรือความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็น ประโยชน์เสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นนักเรียนวัยต่าง ๆ มีลักษณะแนวการเขียนทั้งในแง่ให้ สาระประโยชน์โดยตรงในลักษณะการเขียนแบบสารคดีและให้ความสนุกสนานในลักษณะการเขียนแบบ บันเทิงคดีปะปนอยู่ด้วย แต่เน้นหนักไปในแง่ให้สาระประโยชน์มากกว่าความบันเทิง โดยเฉพาะนิยมเขียน ไว้อ่านเพิ่มเติมหรือประกอบวิชาใดวิชาหนึ่ง หนังสืออ่านเพิ่มเติมในสมัยก่อนมักเรียกชื่อว่า หนังสืออ่าน ประกอบการเรียนการสอน

ถวัลย์ มาศจรัส (2548, น. 1) ได้ให้ความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมว่าได้แก่ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองตามความ เหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านแต่ละบุคคล และเป็นหนังสือที่มุ่งให้เด็ก มีนิสัยรักการอ่าน เป็นการเพิ่มทักษะการอ่านให้กับเด็ก โดยมีเนื้อหาไม่ขัดต่อประเพณีวัฒนธรรมและศีลธรรมอันดี เป็น หนังสือที่เน้นเนื้อหาสาระให้ประโยชน์ในแง่ความรู้ ความคิด ปรัชญา โดยใช้กลวิธีการเขียนในรูปของสาร คดีเป็นหลัก

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545, น. 116) กล่าวว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นหนังสือ ที่มุ่งช่วยครูและนักเรียนให้สรุปเนื้อหาและความคิดได้ ซึ่งทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้เป็นอย่างดี ถ้า เป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมศาสตร์ควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อเสริมความเข้าใจเนื้อหาวิชาและ สิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น

สมพร จารุณัฐ (2542, น. 3) กล่าวถึงความหมายของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมคือ หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตรสำหรับให้นักเรียนอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ด้วยตนเองตามความเหมาะสมของวัยและความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคลและหนังสือประเภท นี้เคยเรียกว่าหนังสืออ่านประกอบ

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมหมายถึง หนังสือที่มีสาระอิงหลักสูตร มีเนื้อหาที่ ไม่ขัดต่อประเพณี วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงาม มีจุดประสงค์เพื่อให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วย

ตนเองและเป็นหนังสือที่มุ่งส่งเสริมทักษะการอ่านแก่นักเรียนรวมถึงเสริมสร้างลักษณะนิสัยรักการอ่านแก่นักเรียน

4.2.2 ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

บันลือ พลฤกษ์วัน (2533, น. 59) สรุปหนังสือที่ดีสำหรับเด็กว่าต้องมีลักษณะเสริมสร้างความสนใจในการอ่านอ่านแล้วสนุกประทับใจเสริมสร้างประสบการณ์ขยายประสบการณ์เฉพาะเรื่องได้กว้างขวางลึกซึ้ง

รพีพร ชังธาดา (2531, น. 1) ได้สรุปลักษณะของหนังสือสำหรับเด็กที่ดีว่า ต้องช่วยส่งเสริมทักษะในการอ่านเพื่อเป็นสื่อไปสู่อ่านหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สร้างศรัทธาทางมรดกทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ

จินตนา ไบกาชุยี่ (2536, น. 215-218) ได้กล่าวถึงลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีไว้ว่า สำนวนภาษาจะต้องเป็นภาษาไทยที่ดี ใช้เครื่องหมายวรรคตอนเพื่อให้ข้อเขียนแม่นยำมีเอกภาพ ในการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งให้ความรู้และสารประโยชน์ตรงกับวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง และถูกต้องตามหลักวิชาการ มีสัมพันธ์ภาพ มีการลำดับความที่ดี มีความชัดเจน มีความยาวพอเหมาะ

สมพร จารุณัฐ (254, น. 77-136) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ดีของหนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ ถวัลย์ มาศจรัส (2535, น. 79-80) สรุปได้ว่าส่วนนำเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญมากของงานเขียน เนื้อหาการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะต้องมีที่มาจากเรื่องจริงใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นคำสุภาพ ภาพประกอบควรมีลักษณะช่วยเสริมเนื้อหาเด่นชัดยิ่งขึ้น ช่วยดึงดูดความสนใจและช่วยเสริมสร้างจินตนาการ

สรุปได้ว่า ลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ดีต้องเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน มีความกระชับใช้ภาษาถูกต้องน่าอ่านเข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่สวยงามเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีเอกภาพในการเสนอเนื้อหาช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทศนคติ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก

4.2.3 ประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จินตนา ไบกาชุยี่ (2542, น. 143-144)

สรุปประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมความรู้หนังสือเพิ่มเติมควรมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความรู้ หรือทักษะความคิดรวบยอดหลักการหรือทฤษฎีเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านในการดำเนินชีวิต การศึกษาหาความรู้ รวมทั้งก่อให้เกิดความเจริญงอกงามและพัฒนาการด้านต่างๆ
2. ส่งเสริมสติปัญญาหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะมีเนื้อหาสาระให้ผู้อ่านเกิดความรู้แล้วควรมีลักษณะที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาเปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้พัฒนาทักษะในการสังเกตประเมินค่าตลอดจนนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหา
3. ส่งเสริมเจตคติที่เหมาะสมหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรสอดแทรกแนวคิดที่ช่วยให้ผู้อ่านเกิดเจตคติที่เหมาะสมในการนำความรู้นั้นไปใช้ตามแนวทางที่พึงประสงค์ เป็นประโยชน์แก่ตนและส่วนรวม

4. ส่งเสริมความเข้าใจหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรเสนอเนื้อหาสาระในลักษณะที่ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถทำความเข้าใจในเรื่องราวได้กล่าวคือใช้ภาษาให้ถูกต้องและพอเหมาะแก่ความรู้

และประสบการณ์ทางการใช้ภาษาของผู้อ่านใช้เทคนิควิธีหรือเครื่องส่งเสริมความเข้าใจอื่นๆ เช่น ภาพประกอบ แผนภูมิ ตาราง คำถาม อภิธานศัพท์ เป็นต้น

5. ส่งเสริมการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองหนังสืออ่านเพิ่มเติมควรมีลักษณะกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เขียนควรพิจารณาเสนอเรื่องราวที่เด็กแต่ละวัยสนใจเน้นให้เด็กเห็นความสำคัญประโยชน์ของเรื่องราวที่เสนอ ซึ่งสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้เรียน

สมพร จารุณัฐ (2541, น. 35-44) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือว่าช่วยส่งเสริมเด็กและเยาวชน ให้เกิดพัฒนาการทั้ง 4 ด้านได้แก่ พัฒนาการทางภาษา พัฒนาการทางความคิด พัฒนาการทางบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสังคม

ธารง ชูทัฬห (2545, น. 7) กล่าวถึงประโยชน์ของหนังสือเด็กและเยาวชนสรุปได้ว่า หนังสือช่วยพัฒนาความรู้ความคิดการพัฒนาเจตคติและค่านิยมส่งเสริมความเข้าใจตนเองผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมกระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่มและช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีประโยชน์ทั้งในการส่งเสริมด้านความรู้ด้านสติปัญญา ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีในการอ่าน และส่งเสริมประสบการณ์ในด้านความรู้เพิ่มเติมที่นักเรียนจะได้รับตามความสนใจและตามความต้องการของนักเรียนเอง

4.2.4 วิธีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

จินตนา ไบกาชุยี (2536, น. 147-149) กล่าวว่าผู้ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กควรมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในขณะดำเนินการ แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีดังนี้

1. การกำหนดประเภทหนังสือถ้าต้องการให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างมีคุณค่าเพิ่มมากขึ้นนอกจากผู้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะสร้างตามลักษณะที่กรมวิชาการกำหนดไว้แล้วยังต้องคำนึงถึงรูปลักษณะ และประโยชน์ใช้สอย รวมทั้งพิจารณาถึงความถนัดและความชำนาญของตนเองที่มีอยู่ ว่ามีความชำนาญในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมประเภทใด เช่น สารคดี บันเทิงคดี นิทาน หรือตำนาน ร้อยกรอง เป็นต้น

2. การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนของการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ก่อนนั้น จะทำให้ผู้สร้างไม่ออกนอกกรอบที่จะต้องเขียนรวมทั้งยังจะทำให้ผู้อ่านทราบได้ทันทีว่าผู้เขียนต้องการที่จะสื่อเรื่องใดให้แก่ผู้อ่านนอกจากนี้วัตถุประสงค์ยังใช้เป็นเครื่องมือตรวจสอบการเขียนเนื้อหาด้วยว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่และยังเป็นเครื่องเตือนใจให้ผู้เขียนเพิ่มความระมัดระวังไม่เขียนนอกเหนือหรือขาดตกหล่นไปจากวัตถุประสงค์ ซึ่งโดยปกติแล้ววัตถุประสงค์นี้จะปรากฏอยู่ในคำนำ คำชี้แจงของผู้เขียนหรือในบทนำก็ได้โดยนิยมเขียนเป็นวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

3. การกำหนดระดับผู้อ่านหรือกลุ่มเป้าหมายในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้สร้างจะต้องทราบว่าผู้อ่านของตนคือใครโดยต้องคำนึงถึง เพศ วัย ระดับการศึกษา ความสนใจในการอ่าน ความสนใจทั่วไปในสังคมรอบตัวหรือความสนใจพิเศษรวมทั้งจุดเด่นจุดด้อยในเรื่องต่างๆ เพื่อนำมา กำหนดเป็นกรอบกฎเกณฑ์ในการเขียนสามารถสื่อสารได้ตรงกับผู้อ่านอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การแบ่งกลุ่มนักเรียนที่อยู่ในระบบโรงเรียนแบ่งแยกย่อยได้ดังนี้

3.1 กลุ่มวัยเริ่มเรียน 0-5 ปี

3.2 กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษา (ตอนต้น) 6-8 ปี

3.3 กลุ่มวัยเรียนประถมศึกษา (ตอนปลาย) 9-11 ปี

3.4 กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษา (ตอนต้น) 12-14 ปี (ก่อนวัยรุ่น)

3.5 กลุ่มวัยเรียนมัธยมศึกษา (ตอนปลาย) 15-18 ปี (กลุ่มวัยรุ่น)

4. ศึกษาความสนใจและความต้องการของผู้อ่านผู้เขียนต้องศึกษาหลักจิตวิทยา

ความสนใจและความต้องการของผู้อ่านตามวัยซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้อ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5. การกำหนดเนื้อหา/หัวเรื่อง/ชื่อเรื่องโดยมีแหล่งที่มาของหนังสือที่นำมาเป็นแนวในการเขียน คือ หลักสูตร สิ่งแวดล้อมในสังคมและสภาพท้องถิ่น การกำหนดชื่อเรื่องจะเกี่ยวข้องไปถึงหัวเรื่องที่จะเขียนและขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในโครงสร้างหลักสูตรสิ่งแวดล้อมในสังคมและสภาพท้องถิ่น การกำหนดชื่อเรื่องจะเกี่ยวข้องไปถึงหัวข้อเรื่องที่จะเขียน และขอบข่ายเนื้อหาที่กำหนดไว้ในโครงสร้าง หลักการที่สำคัญคือ ชื่อเรื่องควรจะสอดคล้องกับหัวเรื่องและโครงสร้างเนื้อหาเรื่อง เพื่อว่าเมื่อผู้อ่านเห็นชื่อเรื่องก็สามารถคาดคะเนได้ว่าเนื้อหาภายในเป็นเรื่องอะไร

6. การกำหนดโครงสร้างเนื้อหา/โครงเรื่อง โครงสร้างเนื้อหา คือ การกำหนดขอบเขตเนื้อหาของหนังสือที่จะเขียนให้มีระบบตามลำดับความคิดหรือตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นรากฐานที่สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ง่าย คำโครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะไม่หนาจนเกินไปประกอบด้วย บทนำ เนื้อเรื่องที่แบ่งออกเป็นบทๆ และภาคผนวก บทนำ อาจเป็นบทย่อของเนื้อหาสาระหรือบทสังเขปของหนังสือ เพื่อให้ผู้อ่านรู้ว่าตนจะอ่านเรื่องใดผู้เขียนอาจบอกขอบข่ายเนื้อหาบอกสาเหตุ แรงจูงใจที่เขียนเรื่องนี้วัตถุประสงค์ที่แบ่งออกเป็นบทๆ และภาคผนวกเนื้อเรื่องมักแบ่งเป็น บท เป็นตอน เป็นหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อยและย่อหน้า เนื้อหาสาระนี้ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วมีความถูกต้องตามหลักวิชาการสาขานั้นๆ มีการจัดเรียงลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้าง มีการจัดลำดับตามเกณฑ์ที่ผู้เขียนกำหนดไว้มีการจัดลำดับตามเหตุการณ์มีการจัดลำดับตามการเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง มีการจัดลำดับเหตุผลเนื้อหาที่มีความทันสมัยมีแหล่งอ้างอิงสาระความรู้ละเอียดพอเหมาะกับประสบการณ์สติปัญญาของผู้อ่านเนื้อหาต้องไม่ขัดแย้งกับศีลธรรมจริยธรรม ประเพณี และความมั่นคงของสังคมในโครงสร้างของบทหนึ่งๆ ควรประกอบด้วย บทนำเรื่อง เนื้อเรื่อง และจบด้วยบทสรุปความ ในการเสนอเนื้อหาควรมีตัวอย่างประกอบอย่างเหมาะสม ภาพประกอบอาจเป็นภาพถ่าย ภาพวาดควรมีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับเนื้อหา มีขนาดเหมาะสมชัดเจน กิจกรรมท้ายบทเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่มุ่งให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กิจกรรมท้ายบทควรช่วยส่งเสริมความรู้ที่กล่าวมาแล้วในบท ช่วยผู้อ่านมีความคิดกว้างขึ้นอาจจะเป็นคำถามชวนคิดให้นำความรู้ไปใช้กับสิ่งอื่นๆหรือไปใช้ในชีวิตประจำวัน

7. กำหนดแนวการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านได้สาระความรู้ ความคิดในวิชาต่างๆอย่างเข้าใจแจ่มแจ้ง ดังนั้นแนวการเขียนที่เหมาะสมจึงควรเป็นความเรียง มีไวยากรณ์หรือวิธีเรียบเรียงที่นิยมใช้คือ

การบรรยาย คือการเล่าเรื่องซึ่งได้พบได้เห็นมาอย่างถี่ย่านอาจมีตัวบุคคลหรือตัวละครมีพฤติกรรมหรือเหตุการณ์นิยมใช้เขียนนิทาน ตำนาน ประวัติ เรื่องเล่า รายงาน บันทึกเหตุการณ์

การพรรณนา คือการให้รายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นการรำพันความรู้สึกนิยมเขียนพรรณนาความงามของธรรมชาติ สถานที่ หรือความดี

การอธิบาย คือการชี้แจง สั่งสอน อธิบาย ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

การเปรียบเทียบคือการเทียบเคียงเพื่อให้ข้อความที่มีอยู่เดิมนั้นมีความหมายกระจ่างขึ้น

8. กำหนดแหล่งข้อมูลค้นคว้าอ้างอิงก่อนลงมือเขียน ผู้เขียนหนังสือต้องอ่านและค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ การจัดระบบข้อมูลซึ่งนำไปสู่การเรียบเรียงและการเสนอเรื่อง การเขียนบันทึกในสิ่งที่ได้อ่านและค้นคว้า สิ่งที่ต้องบันทึกไว้ได้แก่ ชื่อหัวเรื่องสำหรับอ้างอิง เนื้อเรื่อง วันเดือนปี และแหล่งข้อมูล ควรเลือกแหล่งข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ

9. กำหนดลักษณะรูปเล่มและต้นฉบับ

9.1 ความยาวของหนังสือขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้

9.1.1 ความสามารถของผู้อ่านตามวัย มีหลักปฏิบัติดังนี้

วัย 0-5 ขวบ ประมาณ 4-8 หน้าหรือ 8-16 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) แนวตั้ง-นอน
วัย 6-11 ขวบ ประมาณ 8-24 หน้า (ขนาด 8 หน้ายก) หรือประมาณ 16-32 หน้า (ขนาด 16 หน้ายก)
วัย 12-14 ขวบ ประมาณ 50-100 หน้า (ขนาด 16 หน้ายก หรือขนาดพ็อคเก็ตบุค)

9.1.2 ความยากง่ายและธรรมชาติของเนื้อหาสาระขึ้นอยู่กับวัย
ประสบการณ์และความสามารถทางสติปัญญาของผู้อ่าน

9.2 รูปเล่มมาตรฐานของหนังสือ

ถวัลย์ มาศจรัส (2535, น. 70) อธิบายถึงลักษณะรูปเล่มหนังสือที่นิยมจัดพิมพ์ต่างๆ ไปดังนี้

1. ขนาด 8 หน้ายก หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 18.5x 26 ซม.
2. ขนาด 8 หน้ายกพิเศษ หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 21x29.7 ซม.
3. ขนาด 16 หน้ายก หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 13x18.5 ซม.
4. ขนาด 16 หน้ายกพิเศษ หมายถึงหนังสือที่มีขนาด 14.8 x 21 ซม.

4.1 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีภาพประกอบนิยมพิมพ์ในรูปเล่มขนาด 8 หน้ายก

4.2 หนังสือส่งเสริมการอ่านประเภทวรรณกรรมเยาวชน 12 (เรื่องสั้น นวนิยาย) นิยมพิมพ์รูปเล่มขนาด 16 หน้ายก

4.3 หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่เขียนแบบงานเขียนประสาครคดี นิยมพิมพ์รูปเล่มขนาด 16 หน้ายกพิเศษ

9.3 ภาพประกอบ เป็นเครื่องช่วยในการอ่านต้องสอดคล้องกับเนื้อหาควรจัดวางให้ต่อเนื่องอยู่ในบริเวณเดียวกันกับข้อความหากต้องการภาพที่แสดงโครงร่างภายนอกควรใช้ภาพถ่าย หากต้องการภาพที่ต้องการรายละเอียดควรใช้ภาพถ่ายภาพสีจะดึงดูดความสนใจในการอ่านได้

มากกว่าภาพขาวดำการเตรียมภาพประกอบทำได้หลายวิธี เช่นการถ่ายภาพขึ้นใหม่การวาดภาพใหม่การถ่ายภาพจากหนังสือ การขอฟิล์มจากแหล่งต่างๆ เช่นสำนักพิมพ์ หน่วยงานราชการ

9.4 การจัดรูปเล่มและการจัดหน้าการจัดทำรูปเล่มหนังสือต้องรู้ ส่วนประกอบของหนังสือตลอดทั้งเล่ม ส่วนประกอบหนังสือแบ่งเป็นส่วนใหญ่ๆ ดังนี้

9.4.1 ส่วนหน้าของหนังสือ ประกอบด้วย

1. ปกหน้า ควรให้มีสีสันสะดุดตาภาพบนปกควรเป็นหัวใจของเรื่องข้อความบนปกมีชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ตัวอักษรอ่านง่ายสะดุดตา
2. ปกหลังปัจจุบันนิยมให้มีภาพโดยออกแบบให้เป็นส่วนหนึ่งของปกหน้า
3. สันปก สันปกที่จำนวนหน้าไม่มากนักไม่นิยมใส่ข้อความบนสัน ส่วนหนังสือที่มีความหนานิยมใส่ชื่อบนสัน
4. หน้าปกในมีชื่อหนังสือประเภทหนังสือ ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพ ผู้จัดทำ ผู้รวบรวม ผู้จัดพิมพ์ รายละเอียดเกี่ยวข้องกับการจัดทำหนังสือ
5. หน้าคำนำ มีข้อความแสดงจุดประสงค์หรือสารประโยชน์ของหนังสือ ประวัติความเป็นมา ชี้แจงการใช้หนังสือ -หน้าสารบัญ

9.4.2 ส่วนเนื้อหาของหนังสือ ประกอบด้วยเนื้อเรื่องและภาพประกอบ หนังสือที่มีภาพประกอบควรจัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาโดยอาจจัดภาพเป็น 1/2 ของหน้า หรือ 1/4 ของหน้า หรือ 3/4 ของหน้าก็ได้ ดูให้เหมาะสม

9.4.3 ส่วนท้ายของหนังสือ ประกอบด้วย หน้าบรรณานุกรม หน้ากิจกรรมอื่นๆ เช่น แบบฝึกหัด กิจกรรมท้ายเรื่อง

วิธีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้คือกำหนดประเภทหนังสือ กำหนดจุดประสงค์ กำหนดระดับผู้อ่านว่ามีวุฒิระดับสติปัญญา ความรู้และประสบการณ์เดิมเพียงใด กำหนดเนื้อหา/ชื่อเรื่องกำหนดโครงสร้างเนื้อหาหรือโครงเรื่องกำหนดแนวการเขียนกำหนดแหล่งข้อมูล ค้นคว้าอ้างอิงและกำหนดลักษณะรูปเล่มให้เหมาะสมกับผู้อ่าน

4.2.5 แนวทางการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม แนวการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีผู้เสนอแนวทางในการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมหลายท่าน ดังนี้

- สนั่น มีชันหมาก (2537, น. 184-185) ได้เสนอแนวทางการประเมินไว้ดังนี้
1. ลักษณะรูปเล่ม คือ ปก รูปเล่มในภาพรวม คุณภาพวัสดุ ขนาด ตัวอักษรและความชัดเจน ขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้า ศิลปะการจัดหน้า
 2. ภาพประกอบ ได้แก่ ความชัดเจน ลักษณะความสมจริง ขนาด จำนวนภาพ ความเหมาะสม คำอธิบายประกอบภาพ
 3. เนื้อหาวิธีการเสนอเรื่องความสอดคล้องของหลักสูตร การเรียงลำดับ ความยากง่าย เอกภาพและความกลมกลืนของหนังสือการเน้นสาระสำคัญ ความถูกต้องกับเหตุการณ์ กิจกรรมเสนอแนะ ภาคผนวกท้ายบท
 4. การใช้ภาษาเน้นความถูกต้องตามหลักภาษาความชัดเจนของข้อความเหมาะสมของการใช้ศัพท์ เครื่องหมายวรรคตอน

5. แนวคิดริเริ่มของผู้อ่านผู้ศึกษาได้ใช้แนวคิดจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มาเป็นหลักในการพิจารณาการกำหนดเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือความจำเป็นในการสร้างวิธีการสร้างหนังสือ ตลอดจนการประเมินคุณภาพหนังสือจึงได้นำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือ

อ่าวณ์ มาศจรัส (2548, น. 164) ได้อธิบายเกณฑ์การประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินคุณภาพ
 - 1.1 สอดคล้องกับหลักสูตรจุดหมายสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร
 - 1.2 ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นปัจจุบัน
 - 1.3 ยากง่ายพอเหมาะกับช่วงชั้น
 - 1.4 มีความยาวของเนื้อหาพอเหมาะ
 - 1.5 มีแหล่งอ้างอิง ค้นคว้า และ/หรือ บรรณานุกรม
 - 1.6 ไม่ขัดต่อความมั่นคงและศีลธรรมอันดีงาม
2. การนำเสนอเนื้อหา
 - 2.1. มีรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมและน่าสนใจ
 - 2.2. เสนอเนื้อหาการอ่าน เพิ่มพูนทักษะการคิด
3. การใช้ภาษา
 - 3.1. สื่อความหมายชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
 - 3.2. ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
 - 3.3. ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน
 - 3.4. ใช้ศัพท์เฉพาะถูกต้อง (ถ้ามี)
4. ภาพ ตาราง แผนภูมิ
 - 4.1. ถูกต้อง ชัดเจน เป็นปัจจุบัน
 - 4.2. เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา
 - 4.3. มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ
 - 4.4. ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาชัดเจน

สรุปได้ว่าแนวทางการประเมินกับรูปเล่ม เช่น ขนาดของเล่ม การออกแบบปก ขนาดตัวอักษร กระดาษที่ใช้ การเข้าเล่ม การจัดหน้า เช่น การจัดวางภาพประกอบและตัวอักษรเหมาะสม ภาพประกอบน่าสนใจ ปริมาณภาพมีความเหมาะสมจากหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้ศึกษาพิจารณาว่าเกณฑ์การประเมินที่ใช้ประกอบด้วย ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

4.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอำเภอโพทะเลบ้านเรา

ประวัติความเป็นมาของอำเภอโพทะเลอำเภอโพทะเลตั้งขึ้น เมื่อปี พ.ศ 2480 เป็นอำเภอที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์เคยเป็นอำเภอในอดีตพระยาแกรกยกทัพเข้าตีเมืองละโว้ลพบุรี พระยาโคตรบองเจ้าเมืองสุโขทัยได้จึงอพยพพลขึ้นมาจากเหนือและสร้างเมืองใหม่ที่บ้านโกนทัณฑ์ภูคาหรือ

นครไชยบุรีอำเภโพนทะเลอยู่ เขตตำบลบ้านน้อย อำเภอบางคลาน ต่อมาขุนสรรค์ สิทธิธาดา (เพียร) นายอำเภอบางคลานเห็นว่าอำเภอบางคลานชำรุดทรุดโทรมมากไม่สะดวกแก่การปกครองและประชาชนที่มาติดต่อทั้งไม่มีขยายพื้นที่ให้ความเจริญได้ตามสมควรและเห็นที่บ้านโพนทะเลเป็นศูนย์กลางของประชาชนตั้งบ้านเรือนหนาแน่นเป็นทำเลเหมาะแก่การค้าขายประกาศกระทรวงมหาดไทยวันที่ 31 มกราคม 2481ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 55 หน้า 3400 (สมพร ปิ่นเพ็ง, 2535, น. 30 - 43)

4.3.1 อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับกิ่ง บึงนาราง และอำเภอดงเจริญ
 ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอดงเจริญ จังหวัดนครสวรรค์
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอบางมูลนาก
 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอกำแพงแก้ว และอำเภอบรรพต จังหวัดนครสวรรค์
 ลักษณะภูมิประเทศสภาพพื้นที่ติดกับแม่น้ำยมถึงในฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลากแม่น้ำยมจะเอ่อล้นฝั่งจากบริเวณที่ราบลุ่ม แม่น้ำยม ขึ้นไปทางตอนกลางที่เป็นป่าเสื่อมโทรมต่อจากพื้นที่ตอนกลางพื้นที่จะมีระดับสูงเพิ่มขึ้นไปทางทิศตะวันตกต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดกำแพงเพชร อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริมค้าขาย เลี้ยงสัตว์ และการประมง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ จำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์มีการทำเกษตรกรรมการคมนาคม อำเภโพนทะเลอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 326 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถไฟต้องไปขึ้นรถไฟที่อำเภอบางมูลนากระยะทาง 20 กิโลเมตรการปกครองส่วนท้องถิ่นการปกครองของอำเภโพนทะเล

4.3.2 การปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบล 9 องค์การบริหารส่วนตำบลการ

ปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 13 ท้องถิ่น เทศบาลตำบลโพนทะเลครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลโพนทะเล เทศบาลตำบลท่าเสาครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าเสา ตำบลท่าเสา เทศบาลตำบลทุ่งน้อยครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งน้อยทั้งตำบล เทศบาลตำบลเทศบาลตำบล แบ่งเป็นเทศบาล 4 เทศบาล บางคลาน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางคลานทั้งตำบล การปกครององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโพนทะเลครอบคลุมพื้นที่ตำบลโพนทะเล (นอกเขตเทศบาลตำบลโพนทะเล) องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายน้ำครอบคลุมพื้นที่ตำบลท้ายน้ำทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลหนองครกครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองครกทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบัวครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าบัวทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขมิ้น ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลท่าขมิ้น (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าเสา) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าเสา (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าเสา) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าช้างทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านน้อยทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวางครอบคลุมพื้นที่ตำบลวัดขวางทั้งตำบล สิ่งที่น่าสนใจของอำเภโพนทะเลเกี่ยวกับ ประเพณี แหนงแม่ออนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาแม่พระโพสพ ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ประเพณีเผาข้าวหลามวันมาฆบูชา ประเพณีไหว้ศาลากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยบุรี (อำเภโพนทะเล) ตำนานเรื่องวัดตำหนักใน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่อกอง ตำนานเรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนานเรื่องสร้างวัดวังตะโก (หิริธรรม) ตำนานเรื่องสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสเรียนวิชา วิปัสสนากับหลวงพ่อกอง ตำนานเรื่องนางหลวงพ่อดำวัดทุ่งน้อย ตำนานเรื่องการซื้อบ้านหนอง ตำนานเรื่อง

ชื่อบ้านบางคลาน นิทานเรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนกกระเรียนห่านและเหยี่ยว นิทานเรื่องชาละวันไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้ การละเล่นแข่งขันเรือ การละเล่นเพลงพื้นบ้านพิชฐาน การละเล่น ฝืนางตั้ง การละเล่นกลองยาว การละเล่นมอญซ่อนผ้า การละเล่นตีตมมะขามลงหลุม การละเล่นช้านางช้าง การละเล่นลูกโยน หรือ ลูกช่วง การละเล่นชักเย่อ และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ดังนี้

จิรนนท์ ชมชื่น (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมืองสี่แควการศึกษา ค้นคว้าอิสระนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องของดีเมืองสี่แคว สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพนมเศษ จังหวัดนครสวรรค์ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมืองสี่แควกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดพนมเศษ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมืองสี่แคว ที่สร้างขึ้น แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาพบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องของดีเมืองสี่แคว ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 6 บท ได้แก่ เมืองสี่แควที่น่ารู้จัก แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ประเพณีท้องถิ่น วรรณกรรมท้องถิ่น และของฝากที่มีชื่อเสียง และ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าในภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดคาศาตัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ประถมศึกษา ของดีเมืองสี่แคว นครสวรรค์

บุญเถิง มลรัตน์ (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องผญา วัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ผญา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอำนาจเจริญ และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และนักเรียนโรงเรียนอนุบาลอำนาจเจริญ จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ผญา ที่สร้างขึ้น แบบประเมินคุณภาพหนังสือ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องผญา ที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 4 บท ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผญา ผญาม่วนชื่นและผญาอ้อย ผญาเครือหรือผญาเกี่ยว และผญาภาสิตและผญาปริศนา แต่ละบทประกอบด้วยคำอธิบายศัพท์ ภาพประกอบ และกิจกรรมทำยบท และ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ผญา ที่สร้างขึ้นในภาพรวมมีความเหมาะสมโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

ฉวีวรรณ พรหมวัง (2556) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านไทยแสน การศึกษาค้นคว้าอิสระมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านไทยแสน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครพนม และ (2) ตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่

สร้างขึ้นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน และนักเรียนโรงเรียนตลาราชบุรีอุทิศชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 9 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านไทยแสด ที่สร้างขึ้น แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลการศึกษาปรากฏว่า (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องนิทานพื้นบ้านไทยแสด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครพนม ประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 14 เรื่อง ได้แก่ วายกับแช่บาปไผ่บุญมัน หาบตีกว่าคอนนอนตีกว่านั่ง วายบักตูปตาบอด ท้าวเจ็ดหวดเจ็ดไห เชียงเมี่ยง ตอนเอี้ยงในสัง เชียงเมี่ยงตอนฮบเวียงจันทน์ ผีกองก้อย หลวงพ่อกับณรน้อย ดาวจิว ภาพรำชนงัว-พ่อเต๋ากับลูกเขย เสียสัตย์ทรยศภัย และนุ่งผ้าลายหมาเห่า โดยแต่ละเรื่องจะมีภาพประกอบคาถาอธิบาย ศัพท์ และกิจกรรมท้ายเรื่อง (2) การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าหนังสือ อ่านเพิ่มเติมในภาพรวม มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.66-1.00 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดคาศาคัญ หนังสืออ่านเพิ่มเติม นิทานพื้นบ้าน ไทยแสด นครพนม ประถมศึกษา

กฤษณา คาสีหิ (2555) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ชุมชนแม่เหียะของเรา การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนแม่เหียะ ของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาผลการอ่านและศึกษาความคิดเห็น ของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนบ้านดอนปิน ตำบลแม่เหียะ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วยหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนแม่เหียะของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบทดสอบวัดผลหลังการอ่านและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม หาค่าร้อยละของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลหลังการอ่านโดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 65.00 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมนำเสนอข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบ คำบรรยาย ผลการศึกษาทำให้ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชุมชนแม่เหียะของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีคุณภาพระดับดี จ ซึ่งการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมนักเรียนมีคะแนนหลังการอ่านเฉลี่ยร้อยละ 77.83 ซึ่งที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 65.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อนักเรียน

ธัญญาณี ยะมะโน (2555) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชาสมุนไพร่พื้นบ้าน การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชาสมุนไพร่พื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อศึกษาความเข้าใจในการอ่านหนังสือเพิ่มเติม เรื่อง ชาสมุนไพร่พื้นบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านเมืองแปง อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ชาสมุนไพร่พื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลหลังการอ่านหนังสืออ่านเพิ่มเติมและ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มี

ต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้ หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ชาสมุนไพรรักษาบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาพรวมมีคุณภาพดีมาก นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านโดยให้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ว่าอ่านเพิ่มเติมมีความเหมาะสม โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ระดับ 1.00 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

สิริวัชร วงศ์โภชย์ (2557) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เยือนแดนถิ่นดอกบัวงาม การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเยือนแดนถิ่นดอกบัวงาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุบลราชธานี และ (2) ตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการตรวจสอบคุณภาพของหนังสือได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลน่องหญิง จำนวน 10 คนได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เยือนแดนถิ่นดอกบัวงาม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุบลราชธานี (2) แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และ (3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับหนังสืออ่านเพิ่มเติม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาค้นคว้ามีดังนี้ (1) หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องเยือนแดนถิ่นดอกบัวงาม ที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาประกอบด้วย ประวัติความเป็นมาของจังหวัดอุบลราชธานี ความรู้เกี่ยวกับประเพณีฮีตสิบสอง แห่ล่องท้องที่ที่สำคัญ นิทานพื้นบ้าน และเพลงกล่อมเด็ก โครงสร้างของหนังสือประกอบด้วย เนื้อหา มีภาพประกอบ คำอธิบายศัพท์ กิจกรรมท้ายเรื่อง (2) ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นพ้องกันว่าในภาพรวมหนังสือดังกล่าวมีความเหมาะสมมาก มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00

4.5 วิธีดำเนินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทานการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร
การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทาน การละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดลักษณะของหนังสือ
2. สร้างและพัฒนาหนังสือ
 - 2.1 การสร้างหนังสือ
 - 2.2 การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

4.5.1 กำหนดลักษณะหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้นคือหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทานพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน การละเล่นพื้นบ้าน ของอำเภอโพทะเล เป็นงานเขียนประเภทสารคดี

ก. การออกแบบปกได้นำเสนอภาพประเพณีและสถานที่สำคัญตามตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล เป็นภาพถ่ายสี

ข. ส่วนประกอบของหนังสือ ประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่านเข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอก เนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของการเขียน กล่าวขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างหนังสือ หน้าสารบัญ บรรจุบัญชื้อหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการอ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งเป็น 4 บท แต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายบท บรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูล เป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติม

ค. ขนาดของหนังสือ หนังสือที่สร้างขึ้นมีขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร

ง. ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็ก

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนค่อนยังเด็กจึงใช้ขนาดตัวอักษร 16 พ้อยท์ หัวข้อปรับขนาดตามความเหมาะสมแก่วัยได้แก่ ประวัติความเป็นมาของอำเภอโพทะเล ประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ประเพณีเผาข้าวหลามวันมาฆบูชา ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต ตำนาน ได้แก่ ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยวร (อำเภอโพทะเล) ตำนานเรื่องวัดตำหนักใน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่อเงิน ตำนานเรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนานเรื่องสร้างวัดวังตะโก (หิริญญาราม) ตำนานเรื่องสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสเรียนวิชาวิปัสสนากับหลวงพ่อกิ่ง ตำนานเรื่องที่มาการซื้อหมู่บ้านทะนง ตำนานเรื่องซื้อบ้านบางคลาน นิทานการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่ นิทานเรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนกกระเรียนห่านและเหยี่ยว นิทานเรื่อง ชาละวันไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้ การละเล่นแข่งขันเรือ การละเล่นเพลงพิชฐาน การละเล่น ผีนางดั่ง การละเล่นกลองยาว การละเล่นมอญซ่อนผ้า การละเล่นติดเม็ดมะขามลงหลุม การละเล่นเข้านางช้าง การละเล่นลูกโยนหรือลูกช่วง และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล เรื่องมีภาพประกอบโดยผู้ศึกษาได้ถ่ายภาพเองจากสถานที่จริง ท้ายเรื่องแต่ละเรื่อง

จ. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 บท ได้แก่ บทที่ 1 ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล บทที่ 2 ประเพณีพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล ประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ ประเพณีเผาข้าวหลามวันมาฆบูชา ประเพณีงานบุญบั้งไฟ ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต บทที่ 3 ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยวร(อำเภอโพทะเล) ตำนานเรื่องวัดตำหนักใน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่อเงิน ตำนานเรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนานเรื่องสร้างวัดวังตะโก (หิริญญาราม) ตำนานเองสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสเรียนวิชาวิปัสสนากับหลวงพ่อกิ่ง ตำนานเรื่องการซื้อบ้านทะนง ตำนานเรื่องซื้อบ้านบางคลาน บทที่ 4 นิทานการละเล่นพื้นบ้าน นิทานเรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนกกระเรียนห่านและเหยี่ยว นิทานเรื่องชาละวันไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้ การละเล่นแข่งขันเรือ การละเล่นเพลงพื้นบ้านพิชฐาน การละเล่นผีนางดั่ง การละเล่นกลองยาว การละเล่นมอญซ่อนผ้า การละเล่นติดเม็ดมะขามลงหลุม การละเล่นเข้าผีนางช้าง การละเล่นลูกโยน

หรือลูกช่วง การละเล่นชักเย่อ และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ทุกเรื่องมีภาพประกอบโดยผู้ศึกษาได้ถ่ายภาพเองจากสถานที่จริง ทำเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายบท

ฉ. ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบที่เป็นภาพถ่ายจากสถานที่จริง และภาพวาด มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

ช. ขนาดของภาพประกอบ จัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของ เนื้อหา โดยจัดภาพให้เหมาะสมกับหน้ามีข้อความอธิบายภาพด้านล่าง

ซ. จำนวนภาพประกอบ เนื่องจากภาพประกอบมีส่วนช่วย เสริมเนื้อหาสาระ และดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจช่วยให้หนังสือ น่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องนั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะภาพถ่ายจาก สถานที่จริง

2) การปรับปรุงหนังสือ

การปรับปรุงคุณภาพของหนังสือที่สร้างขึ้นมีรายละเอียดดังนี้

2.1) สร้างแบบประเมินเพื่อประเมินคุณภาพหนังสือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ประเด็นการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 30 ข้อ ดังนี้

(1) ด้านการจัดทำ รูปเล่ม การพิมพ์ จำนวน 7 ข้อ

(2) ด้านเนื้อหาจำนวน 9 ข้อ

(3) ด้านภาพประกอบจำนวน 4 ข้อ

(4) ด้านการใช้ภาษาจำนวน 4 ข้อ

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจำนวน 6 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง เห็นด้วย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence) โดยคำนวณจากคะแนนแต่ละข้อคำถาม แทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum x}{n}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมิน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การแปลความหมาย

ถ้า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดหรือเป็น

ตัวแทนวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด

ถ้า IOC น้อยกว่า 0.50 แสดงว่าข้อคำ ถามนั้นไม่วัดหรือไม่เป็น
ตัวแทนของวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด ต้องนำ มาปรับปรุง

ประเด็นการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนมีประเด็น การ
ประเมินครอบคลุม 5 ด้าน รวม 23 ข้อ ดังนี้

- (1) ด้านการจัดทำ รูปเล่ม การพิมพ์ จำนวน 7 ข้อ
- (2) ด้านเนื้อหา จำนวน 9 ข้อ
- (3) ด้านภาพประกอบ จำนวน 4 ข้อ
- (4) ด้านการใช้ภาษา จำนวน 4 ข้อ
- (5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 6 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง มากที่สุด

4 หมายถึง มาก

3 หมายถึง ปานกลาง

2 หมายถึง น้อย

1 หมายถึง น้อยที่สุด

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน สถิติ
ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคำนวณจากคะแนนแต่ละข้อ
คำถาม แทนค่าในสูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนของนักเรียนทุกคน

n แทน จำนวนนักเรียน

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S. D.*) ใช้สูตรดังนี้

$$(S. D.) = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละข้อยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

เกณฑ์การแปลความหมาย

4.51 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง น้อย 1.00 – 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด

2.2) ตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้

ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 พิจารณารายด้านได้ดังนี้

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้อ่าน รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง 28

(2) ด้านเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหาที่มีความเหมาะสมเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่นำเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา

(3) ด้านภาพประกอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบที่สวยงามมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหาภาพประกอบมีความชัดเจนขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่สวยงามชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน

(4) ด้านการใช้ภาษา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่านคำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสมการใช้เครื่องหมายวรรคตอนทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1. ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทานและการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเลความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

2.3) ตรวจสอบคุณภาพโดยให้นักเรียนโรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร จำนวน 10 คน ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติม มีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก พิจารณารายด้านได้ดังนี้

(1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์

นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการจัดทำรูปเล่มการพิมพ์มีความเหมาะสมในระดับมากโดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปก สอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง

(2) ด้านเนื้อหา

นักเรียนมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหามีความเหมาะสมเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่น่าเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่านส่งเสริมความรักความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา

(3) ด้านภาพประกอบ

นักเรียนมีความคิดเห็นด้านภาพประกอบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบสวยงาม มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสมทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่สวยงามชัดเจนทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน

(4) นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการใช้ภาษาว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจ มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน

(5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับนักเรียนมีความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน และ

แหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเลได้ อ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้ นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระจาก แหล่งข้อมูลโดยตรง อีกทั้งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนเคยได้ยินได้ฟังมาบ้างแล้วแต่ยังไม่มีผู้ใดนำมาทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

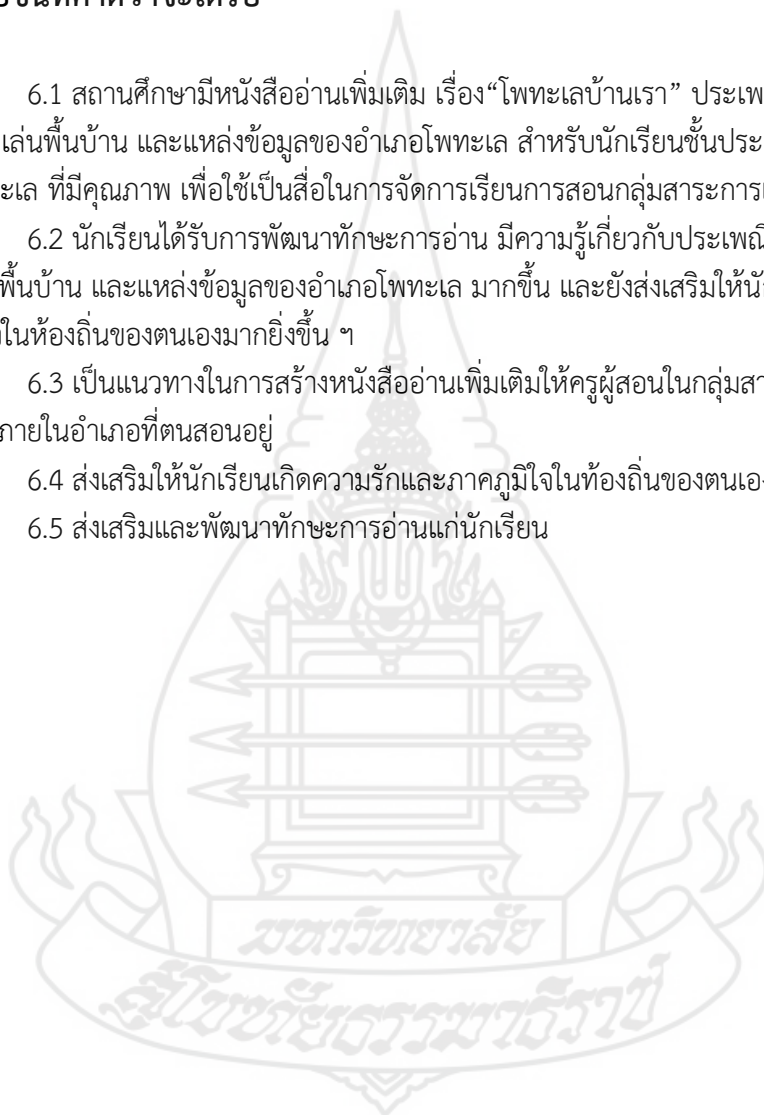
6.1 สถานศึกษามีหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง“โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอโพทะเล ที่มีคุณภาพ เพื่อใช้ป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

6.2 นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่าน มีความรู้เกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล มากขึ้น และยังส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น ฯ

6.3 เป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้ครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ภายในอำเภอที่ตนสอนอยู่

6.4 ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรักและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

6.5 ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านแก่นักเรียน

บทที่ 2
โพทะเลบ้านเรา

หนังสืออ่านเพิ่มเติม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นุกุล บุญเกษม
ผู้เรียบเรียง

ความนำ

หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องโพทะเลบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื้อเรื่องมีความต่อเนื่องน่าสนใจสนุกสนานติดตามสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้รู้วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นเป็นสื่อการสอนอีกทางหนึ่งให้ผู้สอนสามารถจัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อช่วยพัฒนาการอ่าน และสร้างเจตคติ ที่ดีต่อการอ่านความเป็นมาขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมในทาง ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง

การสอนอ่านภาษาไทยเป็นการฝึกทักษะการอ่าน และการเขียนคิดวิเคราะห์ได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวของนักเรียนทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้ความเข้าใจและภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความหวงแหนช่วยกันอนุรักษ์ ประเพณี ตำนาน นิทานการละเล่น ท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไปได้อีกด้วยซึ่งสอดคล้องกับที่สภาพท้องถิ่นผู้เขียนได้เรียบเรียงสืบค้นข้อมูลจากการเล่าเรื่องผู้สูงอายุ ผู้รู้ในท้องถิ่นของอำเภอโพทะเล เช่นปู่ ย่า ตา ยาย ครู อาจารย์ มีอยู่ด้วยกัน 4 เรื่องดังนี้

1. ความเป็นมา ของอำเภอโพทะเล
2. ประเพณี
3. ตำนาน
4. นิทาน การละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล

ผู้เขียนได้พิจารณาแล้วว่าการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างหลากหลายเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในท้องถิ่นที่อุทิศตนในการสืบค้นข้อมูลให้กับผู้เขียน ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับ นักเรียน เยาวชน ชุมชนในท้องถิ่น และผู้ที่สนใจตามสมควร

นุกูล บุญเกษม

สารบัญเรื่อง

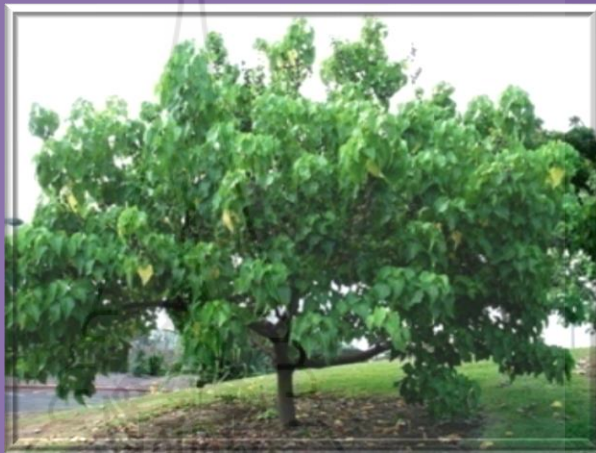
	หน้า
บทที่ 1 ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล	31
บทที่ 2 ประเพณีพื้นบ้านอำเภอโพทะเล	
ประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝน	
ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาแม่พระโพสพ	
ประเพณีงานบุญบังไฟ	
ประเพณีเผาข้าวหลามวันมาฆบูชา	
ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน	
ประเพณีบุญสลากภัต	
บทที่ 3 ตำนาน	
ตำนานการสร้างเมืองนครไชยบุรี	
ตำนานวัดตำหนักใน	
ตำนานศาลาพักช้างของหลวงพ่ोजิน	
ตำนานประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8	
ตำนานสร้างวัดวังตะโก (หิริญราม)	
ตำนานสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส	84
ตำนานหลวงพ่อโตวัดทุ่งน้อย	87
ตำนานซื้อบ้านทะนง	89
ตำนานซื้อบ้านบางคลาน	92
บทที่ 4 นิทานการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล	99
นิทานเรื่องคนตกปลา	100
นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว	103
นิทานเรื่องนกกระเรียนห่านและเหยี่ยว	105
นิทานเรื่องชาละโกทอง	107
นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเรารู้ทันเป็นเรื่องแก้	110
การละเล่น	115
การละเล่นแข่งขันเรือ	115
การละเล่นเพลงพิชฐาน	118
การละเล่นผีนางดั่ง	120

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

	หน้า
การละเล่นกลองยาว	123
การละเล่นมอญซ่อนผ้า	125
การละเล่นตีตมไม้ตะขามลงหลุม	126
การละเล่นเข้านางช้าง	128
การละเล่นลูกโยนหรือลูกช่วง	129
การละเล่นชักเย่อ	131
บรรณานุกรม	135

บทที่ 1
ความเป็นมา
ของอำเภอของอำเภอโพทะเล

บทที่ 1

ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล

1. ประวัติของอำเภอโพทะเล

ที่ว่าการอำเภอโพทะเล

ในยุคที่บังเกิดเมืองนครไชยบุรีจัดไว้ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ของอำเภอโพทะเลในช่วงปีพุทธศักราช 1,400-1,600 ก่อนยุคประวัติศาสตร์ 200 ปีความเจริญของงวมในยุคบังเกิดหลักฐานในรูปแบบของโบราณวัตถุและศิลปวัตถุจนถึงยุคก่อนประวัติศาสตร์ได้มีการบันทึกเป็นตัวอักษรและอีกหลายรูปแบบให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาค้นคว้าอย่างแพร่หลายมากขึ้นและถูกถ่ายทอดเล่าสืบกันมาเป็นเวลาช้านานไม่มีจบสิ้นบางเรื่องกลายเป็นตำนานนิทาน ประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน และแหล่งข้อมูล สำหรับพื้นที่ของอำเภอโพทะเลสมัยยุคอดีตกาลไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านเทคโนโลยีผู้คนจะอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มตามลุ่มแม่น้ำซึ่งอุดมสมบูรณ์ไปด้วยต้นไม้ใหญ่น้อยส่วนมากเป็นป่าที่บิดารังชีวิตประชากรของอำเภอโพทะเลสมัยก่อนทำการประกอบอาชีพเกษตรกรรม การประมง เพื่อพอเลี้ยงชีพภายในครัวเรือน และแจกจ่ายในเครือญาติมีการซื้อขายเพียงเล็กน้อยการติดต่อค้าขายไปมาหาสู่ในเครือญาติที่ไกลๆ การเดินทางน้ำประชากรของอำเภอโพทะเลใช้ไม้ทั้งต้นมาขุดเป็นเรือในการเดินทางส่วนการเดินทางบนบกจะใช้สัตว์เป็นพาหนะ ช้าง ม้า วัว ควาย ส่วนเครื่องนุ่งห่มนำวัสดุจากธรรมชาติมาทอเป็นผืนผ้า การทำเครื่องใช้ก็ใช้ดินเหนียวมาทำ อิฐ ขามสังคโลก เครื่องมือที่ใช้ที่มีคมส่วนใหญ่ทำด้วย

หินสัมฤทธิ์และโลหะตามยุคประวัติศาสตร์จากการศึกษาตามหลักฐานประวัติศาสตร์ ของอำเภอโพทะเล สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2480 เดิมเป็นอำเภอบางคลานเปลี่ยนมาเป็นอำเภอโพทะเล เมื่อปี พ.ศ.2480 เนื่องจากที่ว่าการอำเภอบางคลานในขณะนั้นชำรุดทรุดโทรมมากทางราชการไม่มีงบประมาณและมีบุคคลสำคัญคือ ขุนสรรค์สิทธิธินาถ นายอำเภอบางคลาน และหลวงรัตรักษาข้าหลวงประจำจังหวัดพิจิตร ในขณะนั้นได้ประชุมร่วมกับประชาชนชาวบ้านบางคลาน และขอร้องให้ประชาชนช่วยกันสละทรัพย์ ซ่อมแซมตัวอาคาร แต่ประชาชนอำเภอบางคลานไม่มีงบประมาณซ่อมแซมต่อมา

ที่ว่าการอบบางคลานชำรุดทรุดโทรมมาก

มีนายประสงค์ ริงสีวงษ์ พ่อค้าตลาดโพทะเลยื่นความจำนงที่จะสละทรัพย์ ให้เปลี่ยนสถานที่ทำการอำเภอบางคลานมาก่อตั้งที่ หมู่บ้านโพทะเล จะพร้อมหาที่ดินให้ก่อสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ให้อีกเพราะที่ว่าการอำเภอบางคลานไม่เหมาะสมเป็นศูนย์กลางในการปกครองการคมนาคมและไม่มีงบประมาณซ่อมแซม ประชากรอำเภอบางคลานจึงได้พร้อมใจกันย้ายที่ว่าการอำเภอบางคลานมาอยู่ที่ หมู่บ้านโพทะเลเปลี่ยนชื่อ อำเภอบางคลาน เป็นชื่ออำเภอโพทะเล ทำเลเหมาะสมการคมนาคมขนส่ง ทางด้านเศรษฐกิจ และเพื่อการขยายตัวเมืองให้เกิดความมั่นคงถาวรสืบต่อไป อำเภอโพทะเลตั้งทำการอยู่ได้ 63 ปี เมื่อปี พ.ศ.2543 สมัย ฯพณฯ พลตรีสนั่น ขจรประศาสน์ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งกรมการปกครองของกระทรวงมหาดไทยให้ย้ายที่ว่าการอำเภอเก่าที่ติดกับฝั่งแม่น้ำยม พิจารณาเห็นว่าที่ว่าการอำเภอโพทะเลที่ตั้งเดิมคับแคบขยายตัวเมืองออกไปไม่ได้อีกเพราะติดบ้านเรือนชาวบ้านติดกับแม่น้ำยมขยายตัวเมืองออกไปไม่ได้สมควรย้ายไปตั้งในที่แห่งใหม่เห็นว่าบริเวณบึงใหญ่ ชื่อว่าบึงนครไชยบรร (ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นชื่อบึงสรรพวงาย) เป็นบึงสาธารณะมีเนื้อที่หลายร้อยไร่

เดิมเป็นที่เช่าปลูกต้นบัว จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอโพทะเล และส่วนราชการอื่น ๆ ไปตั้งที่ตำบลท่าบัว อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร วันที่ 5 กันยายน 2541 เวลา 13.59 น. และใช้เป็นสถานที่ปฏิบัติงานตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2542 เป็นต้นมาซึ่งเป็นศูนย์ราชการอำเภอในปัจจุบัน (สมพร บั้นเพ็ง, 2535, น. 30-43)

1. คำขวัญอำเภอโพทะเล

หัตถกรรมดี ประเพณีสงกรานต์ ผลไม้รสหวาน นครไชยบุรีคู้บ้าน วัดบางคลานคู่เมือง ลือเลื่องหลวงพ่ोजีน

2. ต้นไม้ประจำของอำเภอโพทะเล

ต้นโพทะเล เป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งเป็นไม้ล้มลุกลักษณะของดอกเป็นสีเหลืองขึ้นอยู่เป็นจำนวนมากเรียกว่าต้นโพทะเล

ต้นโพทะเล

ดอกโพทะเล

3. ขนาดที่ตั้ง

ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่างภาคกลางตอนบนของประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 15 องศา 50 ลิปดา กับ 16 องศา และเส้นแวงที่ 99 องศา กับ 150 องศา 45 ลิปดา มีเนื้อที่ประมาณ 482.122 ตร.กม. (หวน พินทุพันธ์ พิจิตรบ้านเรา, 2520, น. 5)

4. พื้นที่

อำเภอโพทะเลส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขาแม่น้ำสำคัญมี 2 สาย ที่ใช้น้ำทำการเกษตรกรรม ทำนา ทำสวน ทำไร่ ได้แก่ 4.2.1 แม่น้ำยมใช้น้ำทำการเกษตรไหลผ่านตั้งแต่ตำบลท้ายน้ำ ตำบลบางคลาน ตำบลท่าม่วงระยะทาง 55 กิโลเมตร 4.2.2 แม่น้ำเมืองพิจิตรเก่าใช้น้ำทำการเกษตรไหลผ่านตำบลวัดขวาง ตำบลทุ่งน้อย ตำบลท่าบัว ตำบลบ้านน้อยพบกับแม่น้ำยม ที่ตำบลบางคลาน 4.2.3 คลองธรรมชาติสำคัญใช้น้ำทำการเกษตร คลองท่าขมิ้นแยกมาจากแม่น้ำยมบริเวณตำบลบางคลาน

ตำบลท่าขมิ้น ตำบลท่าเสา เข้าสู่ตำบลท่าไม้ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ออกแม่น้ำน่าน 4.2.4 บึงมีทั้งหมด 6 บึง 1. บึงสรรพคุณอยู่ที่ตำบลท้ายน้ำ 2. บึงพลาอยู่ที่ตำบลท่าม่วง 3. บึงวัดป่าอยู่ที่ ตำบลท่าม่วง 4. บึงชัยไชยวรรณอยู่ที่ตำบลบ้านน้อย 5. บึงตาอยู่ที่ตำบลบ้านน้อย 6. บึงคืบโค่นอยู่ที่ตำบลบางคลา 4.2.5 หนองน้ำในเขตของอำเภอโพทะเลมีหนองจำนวนตั้งแต่ 100 – 500 หนอง 4.2.6 คลองชลประทานใช้น้ำทำการเกษตรได้รับน้ำจากเขื่อนพระปิตุราช จังหวัดพิษณุโลกไหลผ่านอำเภอของจังหวัดพิจิตร เช่น อำเภอสามง่าม อำเภอเมืองพิจิตร อำเภอตะพานหิน อำเภอโพธิ์ประทับช้าง อำเภอบึงนาราง อำเภอบางมูลนาก ในอำเภอโพทะเลผ่านตำบลต่าง ๆ เช่น ตำบลวัดขวาง ตำบลทุ่งน้อย ตำบลท่าบัว ตำบลบ้านน้อย ตำบลบางคลาน ตำบลท่าม่วง ยาวไปถึงอำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์

5. ภูมิประเทศของ

อยู่ในเขตร้อนชื้นสภาพพื้นที่ติดกับแม่น้ำยมถึงในฤดูฝนหรือฤดูน้ำหลากแม่น้ำยมจะเอ่อล้นฝั่งจากบริเวณที่ราบลุ่ม แม่น้ำยม ขึ้นไปทางตอนกลางที่เป็นป่าเสื่อมโทรมต่อจากพื้นที่ตอนกลางพื้นที่จะมีระดับสูงเพิ่มขึ้นไปทางทิศตะวันตกต่อกับ จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดกำแพงเพชร จัดอยู่ประเภทฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดูฝนสลับกับช่วงแล้งแตกต่างกันในรอบปีฝนจะเริ่มชุกในเดือน พฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน และกรกฎาคมจะตกชุกหนาแน่นเดือนสิงหาคม ถึง ตุลาคม ปริมาณฝนทั้งปี 168.3 มิลลิเมตรต่อปีอุณหภูมิสูงสุด 31.8 องศาเซลเซียสอุณหภูมิต่ำสุด 22.8 องศาเซลเซียสความชื้นสัมพัทธ์ 77 เปอร์เซ็นต์ 99 (หวน พินทุพันธ์ พิจิตรบ้านเรา, 2520, น. 9)

6. ประชากร จำนวนประชากรอำเภอโพทะเลมีประชากรครัวเรือน16,380 ครัวเรือน มีจำนวนประชากร เป็นชาย 57,018 คน เป็นหญิง 27, 836 คน เป็นหญิง

7. อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	กิ่งบึงนาราง และอำเภอตะพานหิน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอบางมูลนาก
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเก้าเลี้ยว และอำเภอบรรพต จังหวัดนครสวรรค์

วนอุทยานไชยบรร

ที่มา: aeawneu.siam.im.

9. อาชีพ

อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริมค้าขายเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อบริโภค มีบางส่วนเลี้ยงไว้จำหน่าย สัตว์ที่เลี้ยงได้แก่ โค เป็ด ไก่ การประมงส่วนใหญ่จะใช้ แห ลอบ และอวนดัก จับตามห้วยหนอง คลอง บึง ส่วนเกษตรกรรมทำนา ทำสวน ทำไร่ จำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ มีการทำเกษตรกรรม มีพื้นที่การเกษตรจำนวน 26,943 ไร่ ส่วนใหญ่จะใช้ทำนาจำนวน 24,329 ไร่ ทำนา นั้นส่วนใหญ่จะทำได้ประมาณ 2-3 ครั้งต่อปีพื้นที่รองลงมาทำไร่จำนวน 8,759 ไร่ ทำสวน 11,865 ไร่ ทำไร่พืชผัก 1,541 ไร่ มีโรงงานอุตสาหกรรม 2-3 แห่ง เช่นโรงสีข้าวเปลือกประชากรของอำเภอโพทะเล เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จก็จะนำไปสีเพื่อเก็บไว้บริโภคส่วนที่นำไปขาย โรงงานผลิตรองเท้า ทำให้ประชากร ของอำเภอโพทะเลมีรายได้จากการทำงานเลี้ยงครอบครัวตนเอง

อาชีพทำนา

อาชีพทำสวน

การประมงมีแหล่งน้ำที่เป็น บึง หนอง ประมาณ 312 แห่ง มีเนื้อที่ประมาณ 4,043 ไร่ จึงมี ผู้ส่วนใหญ่เป็นแบบเพื่อยังชีพและจำหน่ายในท้องถิ่นใช้อุปกรณ์ ได้แก่ แห อวน ลอบ

เลี้ยงโค เป็ด ไก่

โรงสีข้าวประเภทแยกแกลบแยกรำ โรงงานผลิตรองเท้า

10. การปกครองของอำเภอโพทะเล

แบ่งเป็นเทศบาล 4 เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล 9 องค์การบริหารส่วนตำบล การปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 13 ท้องถิ่น การปกครองเทศบาลตำบล เทศบาลตำบลท่าเสาครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าขมิ้น และตำบลท่าเสา เทศบาลตำบลโพทะเลครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลโพทะเล เทศบาลตำบลทุ่งน้อย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลทุ่งน้อย ทั้งตำบล เทศบาลตำบลบางคลานครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางคลานทั้งตำบล การปกครององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลโพทะเล ครอบคลุมที่ตำบลโพทะเล องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายน้ำครอบคลุมพื้นที่ตำบลท้ายน้ำทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลหนองครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบัว ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าบัว ทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลท่าขมิ้นครอบคลุมพื้นที่ ตำบลท่าขมิ้น (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าเสา) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสาครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าเสา (นอกเขตเทศบาลตำบลท่าเสา) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าช้างครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าช้าง ทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านน้อยครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านน้อย ทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลวัดขวาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลวัดขวางทั้งตำบล

11. การคมนาคม อำเภอโพทะเลอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ การเดินทางโดยทางรถยนต์ ประมาณ 326 กิโลเมตร การเดินทางโดยรถไฟต้องไปขึ้นรถไฟที่อำเภอบางมูลนากระยะทาง 20 กิโลเมตร

12. ด้านประเพณีวัฒนธรรม

ยังคงให้ความสำคัญกับเครือญาตินับถือผู้อาวุโสยึดมั่นกับประเพณี และส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธแบบชาวบ้านคือการเข้าวัดทำบุญกิจกรรมทางด้านศาสนาวิถีชีวิตเหมือนกับคนภาคกลาง จึงมีการจัดทำพิธีกรรม เช่น จัดงานประเพณีต่างๆ ทางศาสนา หนึ่งปีจะมีพระธรรมทูตเชิญนักเรียน ผู้ปกครองประชากรในท้องถิ่นมาฟังคำสั่งสอนพระธรรมทูตก็จะยกตัวอย่าง ตำนาน นิทานท้องถิ่นเรื่องต่างๆ มาเป็นอุทาหรณ์ให้ฟังประชากรของอำเภอโพทะเลเป็นข้อคิดเตือนใจ มีความเชื่อมั่นตำนานเรื่อง มหาเวศสันดรชาดก ที่พบเห็นทุกวัดประชากรของอำเภอโพทะเล จะจัดเทศมหาชาติทุกปีพระที่เทศน์ก็

ยกตัวอย่างนิทานพื้นบ้านท้องถิ่นประกอบการละเล่นพื้นบ้านบางเรื่องยังมีการละเล่นอยู่ในงานประเพณี เช่น แข่งขันเรือในงานทอดกฐิน การละเล่นแข่งขันชักเย่อ การละเล่นผีนางดั่ง การละเล่นผีนางซ้าง เพราะประชากรยังมีความเชื่อเรื่องผีที่จะทำนายเรื่องฝนตกตามฤดูกาลเพื่อใช้ประกอบอาชีพทางการเกษตรประชากรของอำเภอโพทะเล มีวิถีชีวิตผูกพันเกี่ยวกับการ ทำนา ทำไร่ ทำสวน

13. สถานที่ท่องเที่ยว

วัดหิรัญราม (วัดวังตะโก) หรือวัดหลวงพ่อบึงบ้านบางคลานอยู่ริมน้ำเมืองพิจิตรเก่า หรือแม่น้ำน่านเก่ามีคนทั้งในประเทศ คนต่างประเทศเลื่อมใสเคารพศรัทธาอย่างมากจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางพุทธศาสนาที่สำคัญ ของอำเภอโพทะเลพิพิธภัณฑน์นครไชยบวรเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงวัตถุโบราณศิลปวัตถุยุคก่อนประวัติศาสตร์

วัดหิรัญราม (วัดวังตะโก)

ประตูทางเข้าพิพิธภัณฑน์นครไชยบวร

มีทั้งพระพุทธรูปเครื่องใช้ เช่น เครื่อง ถ้วยจานเคลือบสีชนิดต่างๆ เครื่องเงินเครื่องทองเหลืองโอ่งไห ชนิดเงินตราต่างๆ เครื่องใช้ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ และศึกษาวิถีชีวิตการทำมาหากินการสร้างเมืองของคนยุคสมัยก่อนนครไชยบวรมีสิ่งที่น่าสนใจได้ศึกษาจากการขุดพบโบราณวัตถุและศิลปวัตถุที่หมู่บ้านบางคลาน บ้านสวนมะม่วง บ้านน้อย เก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑน์นครไชยบวร กว่า 2,000 ชิ้น

หม้อ ไห ดิน ถ้วยจานเคลือบลายสี

นักเรียนไปทัศนศึกษา

วนอุทยานนครไชยบุรี

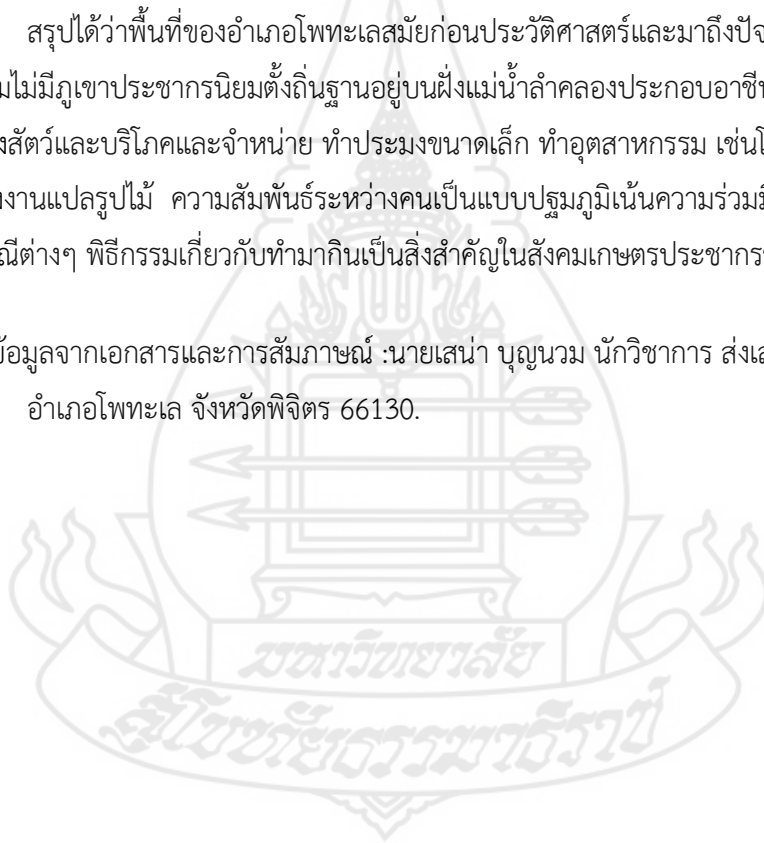
วนอุทยานนครไชยบุรีเป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งมีป่าไม้เบญจพรรณนานา ชนิด ธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีไม้สำคัญขนาดใหญ่ เช่น ไม้สักไม้ประดู่ไม้มะค่าไม้ยาง ไม้โดยเฉลี่ยบริเวณโคนต้น 200-300 เซนติเมตร อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นกลุ่มทั่วพื้นที่กระจายทั่วพื้นที่หนองน้ำได้แก่ หนองมาบ คล้าและหนองสะตือ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลศึกษาค้นคว้าพรรณไม้ป่า และสัตว์หลายชนิดเป็นจำนวนมาก ของอำเภอโพทะเล

แหล่งศึกษานอุทยานนครไชยบุรี

สรุปได้ว่าพื้นที่ของอำเภอโพทะเลสมัยก่อนประวัติศาสตร์และมาถึงปัจจุบันเป็นพื้นที่ราบ
ลุ่มแม่น้ำยมไม่มีภูเขาประชากรนิยมตั้งถิ่นฐานอยู่บนฝั่งแม่น้ำลำคลองประกอบอาชีพทำนาทำสวนทำไร่
ทำการเลี้ยงสัตว์และบริโภคและจำหน่าย ทำประมงขนาดเล็ก ทำอุตสาหกรรม เช่นโรงสีข้าว โรงงานผลิต
รองเท้าโรงงานแปรรูปไม้ ความสัมพันธ์ระหว่างคนเป็นแบบปฐมภูมิเน้นความร่วมมือในชุมชนจึงทำให้
เกิดประเพณีต่างๆ พิธีกรรมเกี่ยวกับทำมาากินเป็นสิ่งสำคัญในสังคมเกษตรประชากรของอำเภอโพทะเล

ที่มา: จากข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ :นายเสนา บุญนวม นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร
อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร 66130.

อธิบายคำศัพท์

ประวัติศาสตร์	หมายถึง	เรื่องราวว่าด้วยความเป็นไปของคน สถานที่
ต้นโพทะเล	หมายถึง	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นริมน้ำ ไบคล้ายใบโพ ดอกสีเหลือง
อุทยาน	หมายถึง	สวน สวนอันรื่นรมย์
พิพิธภัณฑ์	หมายถึง	สถานที่เก็บรวบรวมและแสดงสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญด้าน วัฒนธรรมทำให้วิจิตรพิสดาน
โบราณวัตถุ	หมายถึง	สิ่งของที่ประดิษฐ์ขึ้นในสมัยโบราณ
ทัศนศึกษา	หมายถึง	ท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้.
ศิลปะ	หมายถึง	ฝีมือ ฝีมือทางการช่าง
การศึกษานอกสถานที่	หมายถึง	การเรียนรู้ด้วยการดูการเห็น

ต้นโพทะเล

ดอกโพทะเล

กิจกรรมท้ายเรื่อง

- คำชี้แจง** กิจกรรมนี้มี 2 ตอน
- มาตรฐาน** ท. 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
- ท. 6/3 อ่านเรื่องสั้นๆ หลากหลายโดยจับเวลาแล้วถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน
- ท. 6/7 อธิบายความหมายของข้อมูลจากการอ่าน แผนผัง แผนที่ และกราฟ
- ท. 6/9 มีมารยาทในการอ่าน
- จุดประสงค์** 1. เพื่อให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านสามารถอภิปราย สรุป สาระสำคัญเขียนเป็น แผนผังความคิดความเป็นมา “โพทะเลบ้านเรา” และสภาพภูมิประเทศได้
- ตอนที่ 1** จงตอบคำถามต่อไปนี้
1. อำเภอโพทะเลบ้านเราจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ที่เท่าใดและที่ตั้งของอำเภอเดิมอยู่ที่ตำบลใดปัจจุบัน
2. ให้นักเรียนบอกสถานที่ท่องเที่ยวอำเภอโพทะเลบ้านเรามีอยู่ที่แห่งใดบ้าง
3. เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องที่ตั้งอำเภอโพทะเลบ้านเราที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำยมแล้วนักเรียนคิดว่าทำเลที่ตั้งของอำเภอโพทะเลบ้านเราเหมาะกับการคมนาคมขนส่งสินค้าทางน้ำเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุผลใด
4. ประชากรโพทะเลบ้านเราส่วนใหญ่ มีการประกอบอาชีพด้านใดบ้าง
5. ต้นโพทะเล และต้นไม้ประเภทชนิดต่างๆที่อยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอโพทะเลบ้านเรา นักเรียนจะช่วยกันอนุรักษ์โดยวิธีใด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 1-2 กลุ่ม เขียนผังความคิดประวัติความเป็นมาของอำเภอโพทะเลบ้านเรา นำเสนอหน้าชั้นเรียนให้ครูดู

บทที่ 2
ประเพณีพื้นบ้าน
ของอำเภอโพทะเล

ประเพณี แหน่งแมวอ่อนขอฝน

บ้านปางน้อย

ความเป็นมาประชากรของอำเภอโพทะเลสมัยอดีตประชากรส่วนใหญ่อพยพขึ้นมาจาก จังหวัดภาคกลาง เช่น จังอยุธยา สิงห์บุรี ชัยนาท เพื่อมาประกอบอาชีพ ทำการเกษตรกร ทำนา ทำไร่ ทำสวน และทำการประมงเป็นหลักที่พบเห็นทุกหมู่บ้านมีวิถีชีวิตความเชื่อความศรัทธาของประชากรของ อำเภอโพทะเลจึงมีประเพณีวัฒนธรรมเหมือนกับคนทางภาคกลางทำให้เกิดประเพณีต่างๆประจำท้องถิ่น ขึ้นประชากรยังมีความเชื่อทางด้านผีसाงเทวดาจะดลบันดาลประทานให้ดังที่ขอ เช่น ประเพณีแห่ นาง แมวอ่อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชา แม่พระโพสพ ประเพณีบุญบั้งไฟประเพณีไหว้ศาลกลาง หมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ และความเชื่อทางด้านศาสนา ประเพณีสลากภัตประเพณี เผาข้าวหลาม ในวันมาฆบูชา ผู้ศึกษาได้สืบค้นแหล่งข้อมูลในท้องถิ่นของอำเภอโพทะเลทุกพื้นที่เกี่ยวกับประเพณีที่สำคัญที่จัดกิจกรรมจัดขึ้นทุกปีจะขอกล่าวประเพณีแต่ละเรื่องที่สำคัญดังที่กล่าวไว้ข้างต้นทุกท้องถิ่นของ ประชากรของอำเภอโพทะเลเรื่องหนึ่งที่หนึ่งประชากรของอำเภอโพทะเล ยังมีความเชื่อเรื่องแห่ นางแมวอ่อน ขอฝนมากเพื่อให้เทวดารับทราบเทวดาจะดลบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลในสภาวะแห้งแล้ง โดยเฉพาะประชากรหมู่บ้านปางน้อยของอำเภอโพทะเล ยังคงยังอนุรักษ์ประเพณีแห่ นางแมวอ่อนขอฝน ในระยะเดือนหกเดือนเจ็ด เป็นประจำทุกปี อุปกรณ์ที่ใช้ ในการแห่ นางแมวใช้แมว ตั้งแต่ 1-3 ตัว กระบุงตะกร้าหรือ ตะข่าง เทียน 5 คู่ ดอกไม้ 5 คู่ถ้าไม่มีไม่ทำคานหาม 1 ลำสำหรับสอดใส่ตะข่างสถานที่

แห่ แห่ไปตามรอบหมู่บ้านก่อนแห่ผู้อาวุโสที่สุดในหมู่บ้านจะทำพิธีสวดคาถาขอฝนขึ้นต้นว่า สุญโต จะ มหาเถโร มะหากายो มะโหทะ โรนิละวัฒนโณ มหาเทโซ ปะวัสสันตุ วะลาหะกาอะภิตถะนะยัง ปะ ชุนนัมัจเฉ โสกา ปะโมจะยะ ฯ เมื่อสวดจบผู้อาวุโส จุฑฐูปอกกับนางแม่ว่า “นางแมวย่อยขอฟ้าขอฝน ให้ตกลงมาด้วยนะ” จับแม่วางลงใส่ตะข่าง

ผู้อาวุโสสวดคาถา →

ประชากรในหมู่บ้านรวมทั้งคนเฒ่าคนแก่ คนหนุ่มสาว และเด็กช่วยกันแห่พิธีแห่นางแมวจะ เริ่มประมาณเวลา 5 โมงเย็นจนถึง 2 ทุ่ม จะมีผู้นำกล่าวร้องเพลงนางแมวและให้ผู้ร่วมแห่ร้องรำตาม ทำนองเนื้อร้องเพลงที่ใช้แห่นางแมว

นางแมวย่อย	มาร้องเปี้ยวเปี้ยว	ข้างหม้อทะนนวน
ขอฟ้าขอฝน	รดแมวข้าบ้าง	ค่าจ้างแมวมาร
ไต่เบี้ยยี่สิบ	ไปซื้อหมากดิบ	มาล่อนางแมว
นางภูมิใจ	นุ่งผ้าเข็มทอง	ไอ้หนูตีกลอง
ไอ้ฮักปักกะตุ	ไอ้จู้พันกัน	หัวล้านชนกัน
ฝนก็เทลงทา	ฝนก็เทลงมา	เต็มทุ่งเต็มท่า
เต็มนาสองห้อง	นิมนต์พระมา	สวดคาถาปลาช่อน
ปั้นเมฆเสียก่อน	มีละครสามวัน	หัวล้านชนกัน
ฝนก็เทลงมา	ฝนก็เทลงมา	ฝนก็เทลงมา

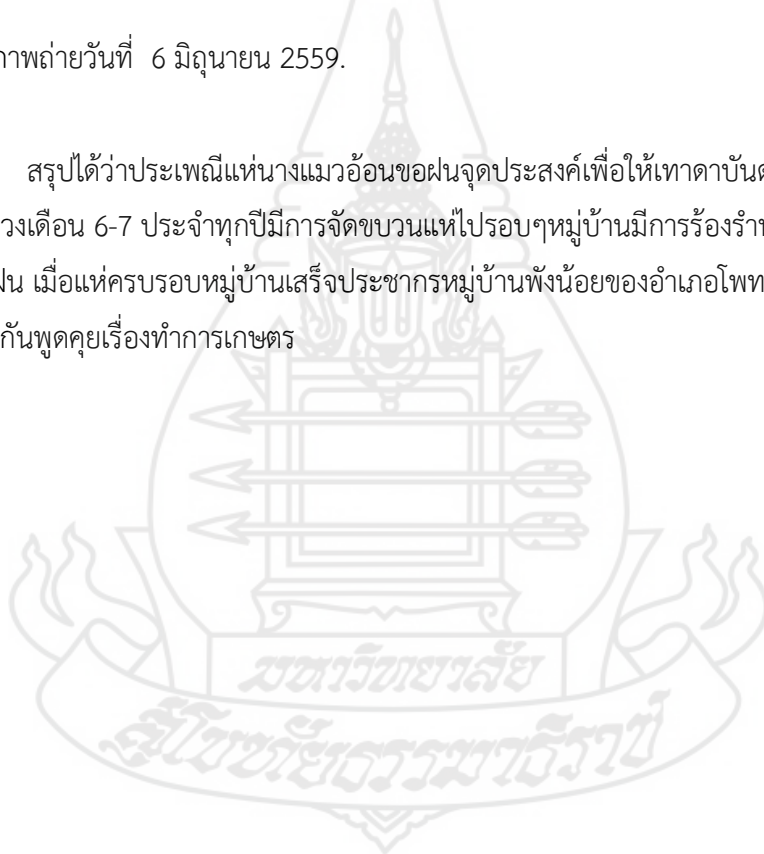
พอจบแห่ไปร้องขึ้นต้นเนื้อร้องใหม่เมื่อแห่มาถึงบ้านของผู้ใด ชาวบ้านก็จะเอาน้ำมาสาดใส่ แมว และผู้แห่เมื่อแห่ครบรอบหมู่บ้านเสร็จประชากรหมู่บ้านทั้งน้อยของอำเภอโพทะเล ร่วมรับประทานอาหารร่วมกันพูดคุยเรื่องทำการเกษตร

แห่นางแมวอ่อนขอฝน

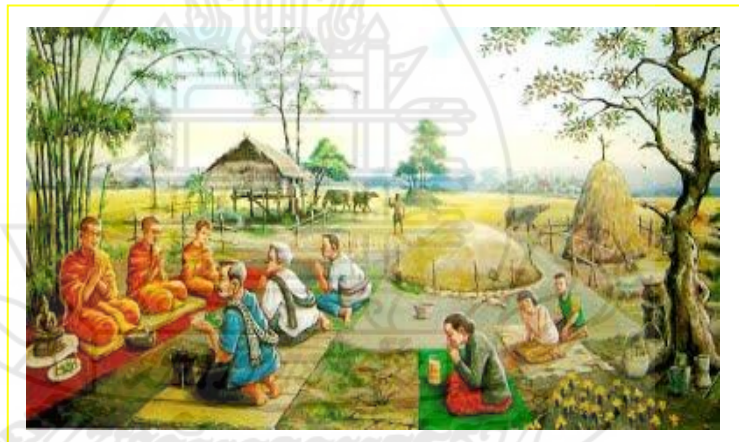
ที่มา: จากภาพถ่ายวันที่ 6 มิถุนายน 2559.

สรุปได้ว่าประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝนจุดประสงค์เพื่อให้เทวดาบันดานให้ฝนตกจะกระทำในช่วงเดือน 6-7 ประจำปีมีการจัดขบวนแห่ไปรอบๆหมู่บ้านมีการร้องรำทำเพลงเนื้อร้องทำนองขอฝน เมื่อแห่ครบรอบหมู่บ้านเสร็จประชากรหมู่บ้านพียงน้อยของอำเภอโพทะเล รับประทานอาหารร่วมกันพูดคุยเรื่องทำการเกษตร

ประเพณีรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ

ความเป็นมา ที่พบเห็นทุกหมู่บ้านประชากรของอำเภอโพทะเล จะมีพิธีกรรมประเพณีรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ วัตถุประสงค์เพื่อให้ข้าวออกผลผลิตเจริญงามสมบูรณ์ไม่ให้แมลงมารบกวน และให้ความเคารพแก่แม่พระโพสพ ประชากรกลุ่มเกษตรกรที่ทำอาชีพทำนาของประชากรของอำเภอโพทะเล จะเริ่มทำพิธีกรรมรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11-12 ข้าวเริ่มแต่งตัวตั้งท้องออกรวง ประชากรกลุ่มที่ทำเกษตรกรจะจัดทำพิธีกรรมประเพณีรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ ประชากรกลุ่มเกษตรกรจะสังเกตธรรมชาติว่า ตะวันจะขึ้นไม่ตรงหัวคนถ้า ตะวันจะขึ้นเอียงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้จะเรียกว่า "ตะวันอ้อมข้าว" แสดงว่าข้าวเริ่มตั้งท้องประชากรของอำเภอโพทะเล กลุ่มที่ทำเกษตรบางครอบครัวจะนิมนต์พระ 2-3 รูปเพื่อทำพิธีสวดมนต์ในเนื้อที่แปลงนาตนเองให้เป็นสิริมงคลในที่นาตนเอง และเพื่อป้องกันศัตรูพืชชนิดต่างๆ ที่จะมาทำลายกัดกินพืชผลในนาข้าว

นิมนต์พระสวดที่นา

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q>

อาหารเครื่องไหว้บูชาที่นำมาใช้รับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพประชากรของอำเภอโพทะเล เมื่อถึง ฤดู วันออกพรรษามาถึงก็จะมีประเพณีทำบุญใส่บาตรนำสิ่งของมาถวายพระ เช่น อาหารหวานคาว ผลไม้ เมื่อพระฉันให้พรเสร็จพิธี แล้วอาหารหวานคาว และผลไม้ที่เหลือจากพระฉัน ถือเป็น

ว่าเป็นของศักศึกษาจากการทำบุญประชากร จึงได้ขออนุญาตจากพระนำมาทำพิธีกรรม เพื่อเป็นสิริมงคล ต่อแม่พระแม่โพสพ ก่อนที่รับจะรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพจะต้องเตรียมสิ่งของ เช่น ปลาย ลำไย 1 ลำ ชะลอมเล็กๆ สำหรับไว้ใส่เครื่องแต่งกายแม่พระโพสพ แป้ง หวี กระจก ด้ายแดง ด้ายขาว น้ำมันหอม กรรไกร และเครื่องบูชารับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพมี ผลไม้ที่นำมาจากวัด เช่น ส้ม กล้วย ไข่ อีกส่วนหนึ่งต้องจัดเตรียมไว้ที่บ้าน เช่น หมู เป็ด ไก่ เหล้าขาว พานกวยขนาดเล็กเมื่อจัดเตรียมสิ่งของเรียบร้อยแล้ว เจ้าของนาเดินทางไปที่แปลงนาเมื่อถึงแปลงนาใช้ปลายลำไยอันเล็กปักลงที่แปลงนาใช้ธูปกุดที่ปลายลำไย และ ด้ายแดง ด้ายขาว ผูกที่ต้นลำไย พร้อม เครื่องบูชา มี ส้ม กล้วย ไข่ หมู เป็ด ไก่ เหล้าขาว พานกวยขนาดเล็กที่จัดเตรียมไว้วางข้าง ปลายลำไยที่ปักไว้ที่แปลงนา เมื่อจัดสิ่งของเรียบร้อยแล้ว เจ้าของนาเริ่มทำพิธีบูชาแม่พระโพสพใช้ไฟเซ็คจุดธูปบูชาแล้วพูดว่าให้แม่พระโพสพมีลำต้นแข็งแรง แมลงไม่มารบกวนให้ผลผลิตมากเต็มยั้งนางเจ้าของนาพูดเสร็จ ก็เริ่มสวดมนต์ด้วยบท อิติปิโสก่อนต่อด้วยบท พาหุง เมื่อสวดจบเจ้าของนาอันเชิญพระแม่โพสพรับเครื่องสังเวย เจ้าของนาคะเนว่าพระแม่โพสพรับเครื่องสังเวยเสร็จแล้ว เจ้าของนาก็เปล่งเสียงว่า หนอน สัตว์ต่างๆ ย่ามากล้ากราย วู้... ออกเสียงร้องกู่ดัง ทิศเหนือแม่มา ทิศตะวันออกแม่มา ทิศตะวันตกแม่มา ทิศใต้แม่มา วู้...วู้...วู้ "

ประชากรของอำเภอโพทะเลกำลังทำพิธีบูชาแม่พระโพสพ

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q=>

ที่มา: จากข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์ :นายเสนา บุญนวม นักวิชาการ ส่งเสริมการเกษตร

อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร 66130.

ประเพณีงานบุญบั้งไฟ

บ้านห้วยแก้ว

ในอดีตตำบลบึงนารางอยู่ในการปกครองของอำเภอโพทะเล ทางส่วนราชการได้แบ่งพื้นที่การปกครองตั้งตำบลบึงนารางเป็นกิ่งอำเภอบึงนารางตามประกาศกระทรวงมหาดไทยลง วันที่ 16 พ.ศ. 2539 โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม ปีเดียวกันและต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอบึงนาราง เมื่อ พ.ศ. 2550 มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 8 กันยายน 2550 ปีเดียว (ที่มา: จากข้อมูล คุณจงรักษ์ ยาสุข ที่ทำการกิ่งบึงนารางกลุ่มฝ่ายปกครอง จังหวัดพิจิตร)

ความเป็นมาประชากรหมู่บ้านห้วยแก้ว และหมู่บ้านต่างๆ ที่อพยพมาจากประเทศลาว ชาวไทยอีสานที่อพยพมาตั้งถิ่นฐานประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่ของอำเภอโพทะเลได้นำประเพณีงานบุญบั้งไฟมาจากนิทานพื้นบ้านของภาคอีสานเรื่องพญาแถนรบกับพญาคันขากมาทำพิธีกรรมในเดือนหก ทางจันทร์คตอยู่ในช่วงเดือน พฤษภาคม – มิถุนายน งานบุญบั้งไฟ เป็นคติความเชื่อที่มีวิถีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติในสังคมเกษตรกรรมจึงใช้สถานที่ อ.บ.ต. บ้านห้วยแก้วจัดงานเป็นประจำทุกๆ ปี มีเรื่องเล่ากันมานานว่าพญาแถนรบกับพญาคันขาก พญาคันขาก ผู้รบชนะ พญาแถน พญาคันขากให้พญาแถนชดใช้บันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลพญาแถนจึงบอกกับพญาคันขากว่าถ้าต้องการฝนเมื่อใดให้จุดบั้งไฟขึ้นไปให้รู้ และประชากรหมู่บ้านต่างๆ ของอำเภอโพทะเล มีความเชื่อเรื่องพญาแถน รบกับ

พญาชั้นซาก จึงร่วมใจกันจัดงานบุญบั้งไฟโดยใช้สถานที่จัดงานที่หมู่บ้านห้วยแก้วเป็นศูนย์กลางของ ประชากรของอำเภอโพทะเลจัดงานด้วยกันสองวัน หนึ่ง คืน วันแรกของการงานจะเป็นการแห่ บั้งไฟ ไปรอบๆหมู่บ้านเมื่อแห่เสร็จประชากรจะไปรวมกันที่กลางทุ่งนา ร่วมทำกิจกรรมต่างๆวันที่สองของงานแห่ บั้งไฟไปจุด เมื่อจุดเรียบร้อยแล้วกลางคืนจัดงานฉลองก่อนที่จะจัดงานประชากรจะร่วมมือทำบั้งไฟเพื่อ ทดสอบหาความบกพร่องอย่างน้อยเป็นเวลาหนึ่งเดือนการทำบั้งไฟขนาดเล็กของประชากรของอำเภอ โพทะเลเล่นลำไม้ไผ่ มีดรวมกันประมาณ 5-10 ลำ บรรจุน้ำมันอัดให้แน่นมีความยาวประมาณสองเมตรใช้ ลำไม้ไผ่ต่อหางให้ได้สัดส่วนก่อนนำบั้งไฟ ไปจุดต้องประดับตกแต่งให้เกิดความสวยงามใช้กระดาษสีตัด ให้เป็นลวดลายตกแต่งตามเลาหรือส่วนของหางบั้งไฟ ส่วนของหัวบั้งไฟทำเป็นรูปพญานาคมีความเชื่อเรื่อง พญานาคให้น้ำมากทุกปี

วันแรกช่วงเช้าของงาน เวลา 7.00 น. ก่อนจะแห่ ประชากรทุกๆหมู่บ้านของอำเภอโพทะเล จะไปร่วมทำบุญตักบาตรในตอนเช้าสถานที่จัดงานเมื่อทำบุญเสร็จจากการทำบูชาเสร็จแล้ว

ทำบุญตักบาตรช่วงเช้า

เวลา 9.00 น. ประชากรหมู่บ้านต่างๆ ของอำเภอโพทะเลมารวมตัวที่สถานที่จัดงานเมื่อมาพร้อมแล้วประธานในพิธีกล่าวเปิดงาน และให้อาวุาทให้กับประชากรที่มาร่วมงานและทำพิธีเปิดงาน

นายก อ.บ.ต. บ้านห้วยแก้วกล่าวพิธีเปิดงาน

ที่มา [https://www.google.co.th/search?q=.](https://www.google.co.th/search?q=)

การแห่เริ่มตั้งแต่เวลา 10 . 30 น. – 12. 00 น. ประชากรหมู่บ้านต่างๆของอำเภอโพทะเลมา
รวมตัวทำพิธีแห่บั้งไฟไปรอบๆ หมู่บ้านคนเฒ่าคนแก่ และหนุ่มสาวจะร่ายรำไปตามจังหวะดนตรีพื้นบ้าน
จะมีการร้องสลับ ร่ายกาพย์ เข็ญ บอกเล่าถึงประวัติความเป็นมาของบุญบั้งไฟเมื่อแห่ไปรอบหมู่บ้าน
เสร็จแล้ว แสดงออกถึงความบันเทิง เวลา 13. 00 น. ประชากรได้ไปรวมตัวที่กลางทุ่งนาอีกครั้งเพื่อจัด
กิจกรรมให้มีการแข่งขัน รถไถนาในน้ำ ประกวดผลไม้ปลอดสารพิษ ประกวดรำเข็ญ ประกวดเสียงขัน
นกเขาถึงเวลา 18.00 น.

การแห่บั้งไฟไปรอบ ๆ หมู่บ้าน

ที่มา [https://www.google.co.th/search?q=.](https://www.google.co.th/search?q=)

วันที่สองของงานเริ่มเวลา เวลา 11.00 น. ชาวบ้านทุกหมู่บ้านมารวมตัวกันอย่างหนาแน่น เพื่อช่วยช่วยกันแห่บั้งไฟ มีการร้องรำเหมือนวันแรกเมื่อแห่ถึงสถานที่จุดบั้งไฟ มีหมอพราหมณ์ประจำหมู่บ้านทำพิธีดูฤกษ์ประจำปีว่าปีนี้จะจุดเวลาเท่าไร เมื่อถึงเวลาได้ฤกษ์จะจุด บั้งไฟ มีชื่อเรียกว่า "บั้งไฟเสียด" ก่อนเป็นลำดับแรกเพื่อดูว่าปีนี้ฝนจะตกตาม ฤกษ์กาล หรือไม่ถ้าบั้งไฟขึ้นดีแสดงว่าฝนตกมาก ถ้าไม่ขึ้นก็จะจุดบั้งไฟสำรองเรียกชื่อว่า "บั้งไฟแข่ง" ซึ่งเป็นเรื่องที่ชาวบ้านเชื่อว่าจะทำให้ฝนตกมากเมื่อเสร็จจากพิธีจุดบั้งไฟ กลางคืนได้จัดงานเฉลิมฉลองกินเลี้ยงภายในงานจัดให้มีมีมหรสพ เช่น รำวงย้อนยุค ลิเก

ประชากรทุกๆ หมู่บ้านของอำเภอโพทะเล ช่วยกันจุดบั้งไฟ

ที่มา <https://www.google.co.th/search?q=>

สรุปได้ว่าประเพณีงาน บุญบั้งไฟเกิดจากคามเชื่อพญาแลนรบกับพญาคันขาก พญาคันขาก ผู้รบชนะ พญาแลน พญาคันขากให้พญาแลนชดใช้บันดาลให้ฝนตกต้องตามฤกษ์กาลพญาแลนจึงบอกกับพญาคันขากว่าถ้าต้องการฝนเมื่อใดให้จุดบั้งไฟขึ้นไปให้รู้

ที่มา : จากข้อมูลการสัมภาษณ์ : ผู้ใหญ่ชะลอ บ้านเลขที่ 144 หมู่ 2 บ้านห้วยแก้ว ตำบลห้วยแก้ว กิ่งบึงนาราง

ประเพณีเผาข้าวหลามวันมาฆบูชา

วัดบ้านพังน้อย

ความเป็นมา ประเพณีเผาข้าวหลามมีทั่วทุกท้องถิ่นทุกหนแห่งของประเทศไทยมีประเพณีเผาข้าวหลามในงานบุญหรือประเพณีท้องถิ่นตนเอง ขึ้นอยู่กับประชากรท้องถิ่นนั้นเป็นผู้กำหนด ประชากรบางท้องถิ่นเผาข้าวหลามเพื่อบริโภคน้ำในคราวเวียนประชากรบางท้องถิ่นทำเป็นสินค้าวางขายตามท้องตลาด แต่ประชากรท้องถิ่นของอำเภอโพทะเลได้กำหนดจัดงานประเพณีเผาข้าวหลามในวันมาฆบูชาสืบเนื่องมาจากในสมัยอดีตมาจนถึงปัจจุบัน ประชากรของอำเภอโพทะเล กลุ่มเกษตรกรที่ทำนาปีจะใช้พันธุ์ข้าวสองชนิดคือ ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ส่วนหนึ่งไว้บริโภคอีกส่วนเพื่อจำหน่ายเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวเสร็จอยู่ในช่วงเดือน อ้าย ถึง เดือน สาม ประชากรจะเก็บข้าวเจ้าและข้าวเหนียวไว้ในยุ้งฉาง ส่วนข้าวเหนียวจะเก็บไว้ทำขนมต่างๆ และไว้ทำงานบุญประเพณีเผาข้าวหลามในวันมาฆบูชา โดยเฉพาะประชากรท้องถิ่นหมู่บ้านพังน้อยของอำเภอโพทะเลจัดงานประเพณีเผาข้าวหลามในวันวันมาฆบูชาเป็นงานใหญ่ประจำปี ผู้ศึกษาได้ไปสอบถาม พระอธิการอาจารย์ สุรินทร์ วิสาโท เจ้าอาวาสวัดพังน้อยได้ให้ข้อมูลเมื่อสมัย 150 ปี ผ่านมาบริเวณพื้นที่ใจกลางวัดบ้านพังน้อยได้ขุดพบพระแท่นรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาทที่พระพุทธเจ้าเคยมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาบริเวณนี้ทางวัดจึงได้ร่วมมือกับประชากรของหมู่บ้านได้จัดให้มีกิจกรรมเผาข้าวหลามนำมาถวายพระในวัน วันมาฆบูชา トラบเทาทุกวันนี้ และจัดให้มีงานเฉลิมฉลองพระแท่นรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาทจึงได้จัดงานเฉลิมฉลองด้วยกัน 2 วัน

1 คืบ เพื่อให้ชาวพุทธได้ปิดทอง พระแทนรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาท พร้อมจัดให้มีกิจกรรมเผาข้าวหลามที่ลานวัดและกลางหมู่บ้านในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 3 ประชากรทุกๆหมู่บ้านของอำเภอโพทะเล เดินทางมาร่วมกันทำบุญปิดทองพระแทนรอยเท้าฝ่าพระบาท และให้ความสำคัญในวันมาฆบูชาเป็นวันทางศาสนาพุทธเรียกอีกวันหนึ่งว่าเป็นวัน"วันจาตุรงคสันนิบาต" หรือวันที่มีเหตุเกิดขึ้น 3 ประการที่พระสงฆ์มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมาย

ทำบุญไหว้พระปิดทองพระแทนรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาท

พระสงฆ์ประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย

ที่มา: <http://www.sadoodta.com/files/styles/pic600x250-upaut>.

ในวันแรกของงาน วันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 3 ประชากรจะร่วมใจกันเผาข้าวหลามกลางหมู่บ้าน และที่ลานวัดสิ่งของต่างๆ ที่ต้องจัดเตรียมประกอบอาหารเผาข้าวหลาม เช่น ข้าวเหนียว กระจับอกลำไย ไข่ มะพร้าว ใบตองแห้ง น้ำตาล ถั่วดำ งา นำอุปกรณ์อาหารที่เตรียมไว้มาผสมให้เข้ากัน แล้วนำมากรอกใส่กระจับอกลำไยไข่กรอกเสร็จนำไปเผา

ประชากรของอำเภอโพทะเลช่วยกันกรอกข้าวหลามใส่ลำไยไข่

วิธีเผาข้าวหลาม ขุดดินฝังกันกระจับอกลำไยไข่ลึกประมาณ 10 ซม. กันลึ้มให้เป็นแถวยาวใช้ ฟืนใส่สองฝากข้างกระจับอกลำไยไข่แล้วจุดไฟเผาจนสุกแล้วรอให้หายร้อนนำออกจากสถานที่เผา

ประชากรร่วมกันเผาข้าวหลาม

เช้าวันที่สองวัน ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 เวลา 07.00 น. ประชากรในทุกหมู่บ้านของอำเภอ โพนทะเลเดินทางมาทำบุญใส่บาตรฟังพระเทศน์ เวลา 08.00 น. วัดเปิดจำหน่าย รูป เทียน ทองให้กับผู้ที่ทำบุญมาปิดทองพระแท่นรอยเท้าฝ่าพระบาท ทางวัดยังให้มีกิจกรรมการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน เช่น วิ่ง กระสอบ ชักเย่อ เก้าอี้ดนตรี เป่าลูกโป่ง ฟุตบอล บอลเลย์บอล ตะกร้อ กลางคืนจัดให้จัดงานฉลองงาน จัดให้มี ลิเก รำวงย้อนยุค

พระอาจารย์สุรินทร์ สารโท

สรุปได้ว่าประเพณี เผา ข้าวหลาม วันมาฆบูชาวัดบ้านพังน้อยสาเหตุวัดได้ขุดพบพระแท่น รอยเท้าจำลองฝ่าพระบาทที่พระพุทธเจ้าเคยมาเผยแผ่พุทธศาสนาบริเวณนี้ ทางวัดจึงได้ร่วมมือกับ ประชากรของหมู่บ้านจัดให้มีกิจกรรมเผาข้าวหลามนำมาถวายพระในวัน วันมาฆบูชา トラบเท่าทุกวันนี้ และจัดให้มีงานเฉลิมฉลองพระแท่นรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาทจึงได้จัดงานเฉลิมฉลองด้วยกัน 2 วัน 1 คืน เพื่อให้ชาวพุทธได้ปิดทอง พระแท่นรอยเท้าจำลองฝ่าพระบาท

ที่มา: ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ : พระอาจารย์สุรินทร์ สารโท เจ้าอาวาสวัดบ้านพังน้อย.

ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน

ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q=>

ความเป็นมา ประเพณีไหว้ศาลกลางหมู่บ้านประชากร ของอำเภอโพทะเล ยังมีความเชื่อว่าเป็นในธรรมชาติมีผีซึ่งสามารถให้คุณและโทษที่สิงสถิตตามป่า ภูเขา อยู่ในต้นไม้ และในองค์เทวรูปต่าง ๆ ที่จะคอยช่วยคุ้มครองปกป้องรักษาที่พบเห็นประชากรของอำเภอโพทะเล จะสร้างศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ไว้กลางหมู่บ้านตาม สถานที่เห็นว่าเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เช่นใต้ต้นไม้ที่มีอายุมากๆ ตามริมแม่น้ำ ลำคลอง ไร่ ถิ่น และสถานที่กลางหมู่บ้านที่เห็นว่าเป็นเหมาะสม จุดประสงค์เพื่อคอยปกป้องคุ้มครองให้หมู่บ้านหรือคุ้มครองครอบครัวตนเองอยู่ดีมีสุขไม่มีโรคภัยไข้เจ็บประชากรของอำเภอโพทะเลนิยมกระทำการไหว้ศาลกลางหมู่บ้านในเทศกาลสงกรานต์ผ่านไปแล้วหมู่บ้านที่ยังไม่มีศาลกลางหมู่บ้านประชากร ภายในหมู่บ้าน จะจัดการประชุมตกลงกันว่าสถานที่สร้างศาลเห็นว่าเป็นเหมาะสมก็ช่วยกันสละทรัพย์ สร้างศาลเป็นรูปทรงต่างๆ ที่เห็นว่าสวยงาม จะสร้างด้วยอิฐถือปูนหรือไม้เมื่อสร้างเสร็จก็มีพิธีกรรมอันเชิญ รูปปั้น เจ้าพ่อเจ้าแม่ หรือรูปปั้นตายาย แล้วแต่ละหมู่บ้านจะตั้งชื่อให้เชิญขึ้นสิงสถิตอยู่ภายในศาลรอบปีหนึ่งประชากรจะจัดให้มี ประเพณีไหว้ศาลกลางหมู่บ้านของตนเองเป็นประจำทุกปี การไหว้จะต้องเตรียมอาหารเครื่อง

ไหว้อาหารเครื่องไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้านประกอบด้วย หมู ไก่ ขนมห่มขาว ขนมหูช้าง เหล้าแดง น้ำชา น้ำป่าว ผลไม้ ส้ม กล้วย องุ่น

รูปปั้นตายายที่อยู่ในศาล

อาหารเครื่องไหว้ศาล

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

พิธีไหว้ศาล เมื่อกำหนดวันไหว้ได้แล้วทุกคนในหมู่บ้านจะมารวมตัวกันที่หน้าศาลพร้อมกัน แล้วตรงหน้าศาลผู้สูงอายุ จะว่านำถวายอาหารเครื่องสังเวยศาลเจ้าพ่อเจ้าแม่ ด้วยบทคำที่ว่า นะโม พระภูมิเทวานัง ฐูปิปะ จะ ปุปลัง สักการะ วันทานัง สุปะพะยัญชนะนะสัมปันนัง โภชนะนัง สาสินัง สะปะริวานัง สะปะริวารัง อุทะกังวะรัง อาคัจฉันตุ ปะริภุญชันตุ สัพพะทา หิตายะ สันติเทวา มะหิทธิกา เตปิ อัมเห อะนุชันตุ อาโรคเยนะ สุขณะจะ ประมาณ 30 นาที เมื่อพระภูมิศาลเจ้าที่หรือ เจ้าพ่อ เจ้าแม่ สังเวยเสร็จผู้สูงอายุกล่าวคำลาเครื่องสังเวยบทขึ้นต้นว่าอายันตุ โภนโต อิธะ ทานะสีละ เนกขัมมะปิยญา สะหะวิริยะ ชันตี สัจจาธิฐฐานะ เมตตุเปกขายุทธายะโว ทิสสาวินะติ อะเสสะโต ผู้สูงอายุกล่าวคำลา เครื่องสังเวยเสร็จชาวบ้านจะล้อมวงกันที่หน้าศาลเพื่อเลือกคนทรงเมื่อได้คนทรงแล้วจะให้คนนั่งพนม

เลือกคนทรงเจ้า

ที่มา : [https://www.google.co.th/search?q=.](https://www.google.co.th/search?q=)

ต่อหน้าศาลผู้สูงอายุสวดมนต์บทชุมนุมเทวดา เพื่อเชิญวิญญาณเจ้าพ่อ เจ้าแม่มาเข้าคนทรงเมื่อสวดจบผู้สูงอายุ กล่าวเชิญพูดว่า “ เชิญเอ๋ยเชิญลงเชิญองค์พระเทวดา องค์ไหนศักดิ์สิทธิ์ เณรมิตตกลงมาแล้วนั่งอยู่ใครจะรู้ว่าพ่อแม่มา ” พูดเรื่อยๆ จนเจ้าเข้าทรงเมื่อเจ้าพ่อเจ้าแม่เข้าทรงแล้ว คนทรงมีกริยาท่าทางแปลกไปชาวบ้านจะถามเรื่องต่าง ๆ เช่น ดิน ฟ้า อากาศ น้ำ จะบริบูรณ์หรือไม่การทำมาหากินเป็นอย่างไรจะมีเหตุเภทภัยโรคร้ายไข้เจ็บ ซึ่งคนทรงจะตอบเป็นเรื่องๆ หลังจากถามรู้เรื่องเสร็จไปได้สักพัก เจ้าที่เข้าคนทรงพูดว่าจะกลับคนทรงก็ล้มตัวนอนลง เจ้าก็ออกจากร่างทรง คนทรงจะมีอาการอ่อนเพลียและเหนื่อยมาก

ชาวบ้านกำลังถามเรื่องต่าง ๆ

เสร็จพิธี ไหว้ศาลกลางหมู่บ้านแล้ว ชาวบ้านนำ เหล้า และน้ำที่เหลือจากการไหว้โปรดที่ ต้นไม้ใหญ่ นำ ด้ายขาว ด้ายแดง สำหรับผูกข้อมือแจกกันเพื่อป้องกันภัยต่างๆ ส่วนขนมและผลไม้ แจกจ่ายสู่กันกินบางส่วนไปเสียบที่เขาควายประเพณีไหว้เจ้าศาลกลางหมู่บ้านจุดมุงหมายทำเพื่อป้องกัน ภัยพิบัติที่จะเกิดกับหมู่บ้านปัจจุบันทุกท้องถิ่นประชากรของอำเภอโพทะเล ยังคงไหว้ศาลเจ้ากลาง หมู่บ้านเป็นประจำทุกปี

สรุปได้ว่าประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลาง หมู่บ้านของประชากรของอำเภอโพทะเลมีความเชื่อ เรื่องผีประจำหมู่บ้านชี้ให้เห็นว่าชีวิตที่ผูกพันกับธรรมชาติผีเจ้าพ่อเจ้าแม่ในศาลประจำหมู่บ้าน ประชากรเชื่อว่าวิญญาณของผู้ปกครองจะบันดาลความเป็นไปต่างๆ นานาให้แก่หมู่บ้าน ครอบครัวพิธี ไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน เพื่อให้ชีวิตของตนเองและครอบครัวมีความปกติสุข

ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร : หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดพิจิตร, 2549, น. 16.

ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ

ความเป็นมา การบายศรีสู่ขวัญเป็นพิธีกรรมที่สำคัญของประชากรของอำเภอโพทะเล ซึ่งเชื่อว่าขวัญที่อยู่ในร่างกายของคนมี 32 ขวัญ มีลักษณะคล้ายวิญญาณของคน วัว ควาย พืช การบายศรีสู่ขวัญนั้นถือเป็นการบำบัดทางจิตใจทำให้ผู้ที่ได้รับการบายศรีสู่ขวัญนั้นเกิดความมั่นใจทำให้จิตใจแข็งแรงยิ่งขึ้นบายศรีสู่ขวัญประกอบในพิธีกรรมผู้ศึกษาได้ศึกษาข้อมูลผู้สูงอายุท้องถิ่นของประชากรของอำเภอโพทะเลและผู้ศึกษาพบเห็นบ่อยครั้งจะกระทำด้วยกัน 2 ประเพณี คือบายศรีสู่ขวัญผู้ที่เคราะห์ร้าย และบายศรีสู่ขวัญในงานประเพณีงานบวช พิธีบายศรีสู่ขวัญผู้เคราะห์ร้าย หมายถึงผู้ที่ป็นเจ้าของขวัญไม่ได้รับเชิญแขกมาร่วมงานเพราะเป็นงานมีผู้เคราะห์ร้ายจากเรื่องต่างๆ เช่น จากการกระทำร้ายร่างกาย อุบัติเหตุ หรือจากสัตว์ทำร้าย ก็จะไม่มีการเชิญแขกมาร่วมงานในหมู่บ้านเสียขวัญรอดจากการเสียชีวิตเจ้าภาพจะต้องจัดเตรียมอุปกรณ์จัดทำบายศรีสู่ขวัญทำพานใบศรีชั้นเดียวมี พาน ใบตอง ด้าย เข็ม และดอกไม้

พานใบศรีชั้นเดียว

ที่มา : <https://www.google.co.th/search?q>

ถ้าประชากรภายในหมู่บ้านคนใดคนหนึ่งรอดจากการเคราะห์ร้าย ประชากรภายในหมู่บ้านรู้ข่าวก็จะมาช่วยกันบายศรีสู่ขวัญเมื่อมาพร้อมกันแล้วผู้ที่ป็นพราหมณ์ที่ได้รับเชิญมาเริ่มทำพิธีบายพาน วนรอบตัวผู้เคราะห์ร้าย พร้อมสวดมนต์บท ชุมนุมเทวดาที่ว่าสระรัชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง ปะริตตานาภาโว สะทา รักษะตุติ ฝริตตาวานะ เมตตัง สะเมตตา ะทันทา อะวิกขิตตะจิต ปะริตตัง ะณันตุ สักเค กามะ จะรุเป คิริสิชะระตะแณ จันตะลิกเข วิมานะ ทีเปรัฎฐะ คาเมตะระวะนะคะหะเน เคหะ วัณุมหิ เขตเต ภูมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักกะคันธัพพะนาคา ติฏฐันตยา สันติเก ยัง มุนิวะ ระวะจะนัง สาระโว เม สุณันตุ ฯ ะมัมสะสะวะนะกาโล ะยัมมะทันทา ะมัมสะสะวะนะกาโล ะยัมมะทันท

ตา ธัมมัสสะวะนะกะโล อัยมกะทันตา สิ่งทีซั้วร่ายออกจากร่างเมื่อสวดจบยิบด้ายขาวที่วางอยู่บนพาน แล้วพูดว่า ขวัญเอยแม่มาแม่จงมาอยู่กับลูกข้ามาอยู่กับเนื้อกับตัวแม่เอयरุดด้ายผูกข้อมือขึ้นลง3ครั้งให้ขวัญมาอยู่กับเนื้อกับตัวลูกลงท้ายด้วยคำพูดว่า มามะอีก3ครั้งแล้วก็ผูกข้อมือผู้ที่เคราะห์ร้ายเจ้าของขวัญและหมอปราหมณ์ก็จะเชิญผู้ที่มาร่วมบายศรีสู่ขวัญผูกข้อมือและพูดเรียกขวัญใช้คำพูดเรียกขวัญทำนองเดียวกับหมอปราหมณ์ เมื่อทำพิธีเสร็จเจ้าภาพเชิญผู้มาร่วมบายศรีสู่ขวัญรับประทานอาหาร

ทำพิธีรับขวัญผู้เคราะห์ร้าย

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?q=>

ประเพณีบายศรีสู่ขวัญงานบวชหมายถึงประเพณีผู้ที่ได้รับเชิญจากเจ้าภาพให้มาร่วมงานพิธีบายศรีสู่ขวัญงานบวชจะแตกต่างจากบายศรีสู่ขวัญผู้ที่เคราะห์ร้ายใบศรีบายศรีสู่ขวัญผู้ที่เคราะห์ร้ายจะจัดทำใบศรีชั้นเดียวแต่การจัดทำใบศรีสู่ขวัญงานบวชจะทำใบศรีเป็น7ชั้นและพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญงานบวช และบายศรีสู่ขวัญผู้ที่เคราะห์ร้ายก็จะแตกต่างกันอีกด้วย อุปกรณ์ทำใบบายศรีสู่ขวัญงานบวชเช่น ต้นลำไยไผ่ขนาดเล็ก 1 ลำ ใบตอง ด้ายเข็ม และด้ายผูกแขน ผ้าคลุมใบศรี แป้ง อาหารเครื่องไหว้พิธีบายศรีสู่ขวัญงานบวช เช่นข้าวปั้น ไข่ต้ม ลูกมะพร้าวอ่อน เมื่อถึงกำหนดบายศรีสู่ขวัญหมอปราหมณ์ที่ได้รับเชิญเรียกผู้ที่มาร่วมงานนั่งล้อมวงและเชิญผู้ที่เป็นเจ้าของบายศรีสู่ขวัญนั่งลงแล้วยกมือไหว้หมอปราหมณ์หมอปราหมณ์จะพูดขึ้นว่าขอให้มีความสุขความเจริญจงเกิดแก่เจ้าของบายศรีสู่ขวัญหมอปราหมณ์เริ่มทำพิธีสวดชุมนุมเทวดาร้องสวดสั่งสอนพ่อนาคเป็นทำนองเบิกใบศรีพร้อมดนตรีตีประกอบผู้ที่มาร่วมงานเริ่มเวียนเทียนใช้มือถือเทียนวนเวียนไปมาสามครั้งแล้วใช้มือปิดเทียนส่งต่อให้ครบทุกคนที่มาร่วมนั่งเป็นวงเมื่อเวียนเทียนเสร็จ หมอปราหมณ์จะพูดขึ้นว่า ขวัญเอยขวัญจงมาอยู่กับเนื้อกับตัวและ

กล่าวคำอวยพรใช้ด้ายผูกแขนให้กับพ่อนาคหมอปราหมณ์ก็จะใส่เครื่องประกอบบางส่วน เช่น ข้าวต้มมัด ไข่ต้ม ไฉ้ต้ม ไว้ในมือของผู้รับขวัญแล้วหมอปราหมณ์ก็จะส่งต่อด้ายผูกข้อมือผู้ที่มาร่วมงานเรียกขวัญพ่อนาคและกล่าวคำให้พรเมื่อเสร็จพิธีแล้วเจ้าของขวัญเชิญผู้มาร่วมงานรับประทานอาหาร

หมอปราหมณ์เรียกขวัญพ่อนาคและกล่าวคำให้พร

สรุปได้ว่าประเพณี บายศรีสู่ขวัญประชากรของอำเภอโพทะเลเชื่อว่าขวัญมีลักษณะคล้ายวิญญาณอยู่ในร่างกายของคนถ้าขวัญอ่อนแอหรือหนีออกจากร่างไปจะทำให้คนเจ็บป่วยจะต้องมาทำให้แข็งแรงขึ้นได้ด้วยจึงก่อให้เกิดการประกอบพิธีกรรมประเพณีบายศรีสู่ขวัญ

ที่มา: สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดพิจิตร, 2549, น. 25.

ประเพณีบุญสลากภัต

ความเป็นมา งานบุญสลากภัตเป็นงานบุญ เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้ว สถานที่พบทุกหมู่บ้านของประชากรของอำเภอโพทะเล ในวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 6 งานบุญสลากภัต ประชากร ต้องเตรียมอาหารหวานคาวนำไปถวายพระที่วัด อาหารคาว แกง ผัด ต้ม ยำ อาหารหวานที่นำไปถวายบุญสลากภัต ขนมปั้นลูกขนุนสุก ขนมกล้วยฟู ขนมปั้นลูกขนุน และขนมสังขยา

อาหารงานบุญสลากภัต

พิธีสลากภัตในช่วงเช้าทำบุญใส่บาตรถวายอาหารเข้าก่อนเมื่อได้กำหนดเวลา 11.00 น. ก็จะนำอาหารใส่สำหรับหาบมาที่วัดเมื่อถึงที่ศาลาแม่กศทนายก็ให้จับเบอร์ที่นั่งหนึ่งเบอร์ประมาณ 3 กลุ่ม เมื่อพระสงฆ์มาถึงศาลาก็นั่งประจำเบอร์เมื่อถึงเวลามักทนายก็กล่าวนำว่าทุกคนกราบพระ อาราธนาศีล 5 ขึ้นต้นว่า มยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ ติ สละระณณะ สะหะ ปัจจะ สีลานิ ยาจามะ ทุตติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ ติ สละระณณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ ตะติยัมปิ มะยังภันเต วิสุง วิสุง รักขณัตถายะ ติ สละระณณะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะแก่พระคุณเจ้าพร้อมกันรับศีล 5 มักทนายกล่าวนำถวาย อาหารสลากภัต ว่าเอตานิ มะยังภันเต สลากะภัตตานิ สะปะริวารานิ อะสุกัฏฐานะ ฐะปะตานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอนะชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตานิ สลากะภัตตานิ ปฎิคคัหาตุ อัมหากัง ที่ฆารัตตัง หิตายะ สขายะ พระสงฆ์อนุโมทนา พระสงฆ์ฉันภัตราหารพระสงฆ์ ให้พรเสร็จพิธี

ถวายภัตตาหารงานบุญสลากภัต

สรุปได้ว่าประเพณีสลากภัตของประชากรของอำเภอโพทะเลมีค่านิยมในเรื่องระบบผู้
อาวุโสค่านิยมในเรื่องความกตัญญูมีความเชื่อวิญญานบรรพบุรุษผู้ปกครองในอดีตจะสามารถบันดาล
ความเป็นไปต่างๆให้แก่ลูกหลาน ลูกหลานต้องมีความเพื่อบุชาจะทำให้ชีวิตมีความปกติสุขอีกด้วย
กตัญญู รู้คุณ ทำบุญ

ที่มา: จากข้อมูลการสัมภาษณ์และเล่าเรื่อง: อาจารย์ชูศักดิ์ พึ่งไชย ข้าราชการครูชำนาญ อาจารย์ใหญ่
โรงเรียนบ้านน้อยปรีक्षाอุทิศ.

อธิบายคำศัพท์

ประเพณี	หมายถึง	ระเบียบแบบแผน,ขนบธรรมเนียมประเพณี
ศรัทธา	หมายถึง	ความเชื่อถือ, ความเลื่อมใส
อนุรักษ์	หมายถึง	ตามรักษา, ระวัง, ป้องกัน,
โศสพ	หมายถึง	ชื่อเทพธิดาข้าว
นิมนต์	หมายถึง	เชื้อเชิญ (ใช้แก่พระภิกษุและสามเณร)
ศักดิ์สิทธิ์	หมายถึง	น่าศรัทธา, น่าเลื่อมใส, น่านับถือ
ศาล	หมายถึง	สถานที่ประกอบพิธีถวายเครื่องบูชา
เกทภัย	หมายถึง	ภัยต่าง ๆ.
สลากภัต	หมายถึง	การทำบุญถวายของพระโดย ไม่เจาะจง

ศาลประจำหมู่บ้าน →

กิจกรรมท้ายเรื่อง

- คำชี้แจง** กิจกรรมนี้มี 2 ตอน
- มาตรฐาน** ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน
- ตัวชี้วัด** ท. 6/6 อ่านงานเขียนเชิงอธิบายคำสั่งข้อแนะนำและปฏิบัติตาม ท.6/5 นำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท.6/9 มีมารยาทในการอ่าน
- จุดประสงค์** 1. เพื่อให้นักเรียนทราบ และเรียนรู้ประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเองนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน
- ตอนที่ 1** จงตอบคำถามต่อไปนี้
1. ประเพณีแห่นางแมวอ่อนของฝนทุกๆหมู่บ้านของโพทะเลบ้านเรา เข้าสู่ ฤดูใด
 2. ประเพณีรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ นักเรียนมีความเชื่อหรือไม่เพราะ เหตุผลใด
 3. ประเพณีทำ บุญบังไฟ ที่นิยมกระทำกันมากคือภาคใดของประเทศไทย
 4. นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรในวัน "มาฆบูชา"
 - 5.อาหารที่นำมาใช้ การไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้านมีอาหารมีสิ่งใดบ้างให้นักเรียนบอก มาให้ครบ
 6. จุดประสงค์ของการทำพิธี “บายศรีสู่ขวัญ” เพราะเหตุผลใด
 7. “สลากภัต” หมายความว่าอย่างไร

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

1. ให้นักเรียน เรียนแบ่งกลุ่ม 1-2 กลุ่ม ค้นคว้าประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นของตนเอง
สรุปหน้าชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 1-2 กลุ่มไปทำบุญในวัน “ มาฆะบูชา ” และรักษา ศีล 5

ก่อนแห่ผู้อาวุโสบอกนางแม

รับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ

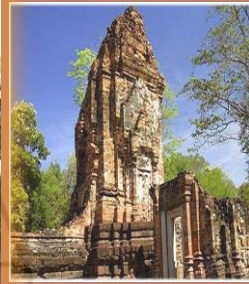
พิธีรับขวัญ

เลือกคนทรง

ที่มา : [https://www.google.co.th/search?q=.](https://www.google.co.th/search?q=)

บทที่ 3
ตำนาน
ของอำเภอโพทะเล

ตำนานสร้างเมืองนครไชยบุรี

นครไชยบุรี (โพทะเล)

ความเป็นมา ในอดีตกาลอำเภอโพทะเลมีพื้นที่กว้าง ขวางมาก ปัจจุบันพื้นที่บางส่วนได้แยกการปกครองเป็นกิ่งอำเภอแต่มีตำนานหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ไม่มากนักผู้ศึกษาได้ไปศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ของอำเภอโพทะเล และจากคำบอกเล่าจากผู้สูงอายุและครูบาอาจารย์ในทุกท้องถิ่นของอำเภอโพทะเล พอให้นักเรียนและผู้สนใจได้อ่านและทราบ ตำนานทางด้านประวัติศาสตร์ในท้องถิ่นและมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเองซึ่งสอดคล้องการพัฒนาของหลักสูตรแกนกลาง 2551 ในข้อที่ 2 ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพชุมชนและท้องถิ่น กับมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาตอนต้น - ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ได้อ่านตามความเหมาะสมแก่วัยได้อ่าน ผู้ศึกษาได้เขียนตำนานของอำเภอโพทะเลเป็นเรื่องราว เรื่องที่สำคัญในพื้นที่ของอำเภอโพทะเลดังจะกล่าวต่อไปนี้

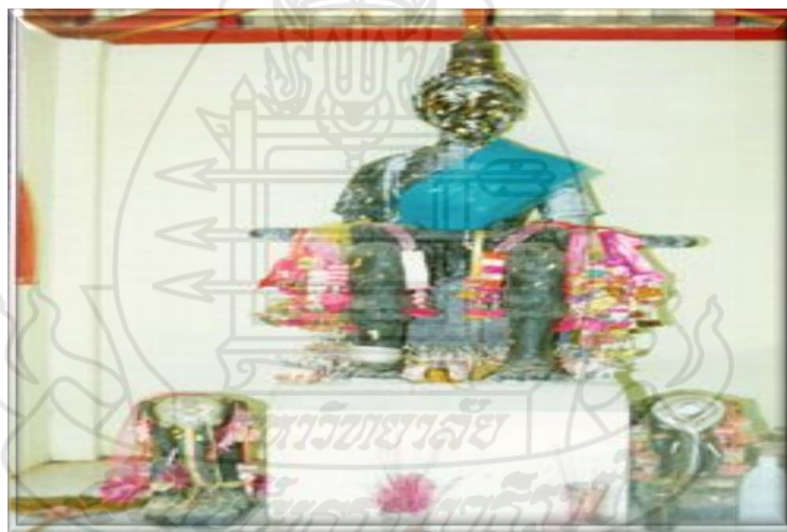
มีตำนานเล่ากันต่อมายาวนาน บริเวณพื้นที่บึงนครไชยบุรี (ปัจจุบันอำเภอโพทะเล) เดิมมีชนชาติโกณฑัญญาคามอาศัยอยู่ (ชนชาติพราหมณ์) ได้ประกอบอาชีพทางการเกษตรเพราะมีแหล่งน้ำ

ขนาดใหญ่ลักษณะเป็น ห้วย หนอง คลอง บึง มีอาหารอุดมสมบูรณ์ มีสัตว์บก สัตว์น้ำ จำนวนมากอาศัยอยู่ และมีความเหมาะสมจึงสร้างเมืองเมื่อประมาณปีพุทธศักราช 1300 ชนชาวละว้าเป็นชนชาติรุ่งเรือง มีอำนาจมากในดินแดนสุวรรณภูมิ ได้แบ่งการปกครองได้แบ่งการปกครองสามอาณาจักรด้วยกันคือ 1. อาณาจักรทวารวดี 2. อาณาจักรยางหรือโยนก 3. อาณาจักรโคตรบูรณ์อาณาจักร มีเมืองสำคัญ 3 เมืองด้วยกันคือ 1. เมืองนครปฐม 2. เมืองละโว้ (เป็นราชธานี) 3. เมืองสยามหรือสุโขทัยในราวปี พ.ศ. 1400 ขอมเรืองอำนาจแผ่ขยายอำนาจเข้ามาถึงอาณาจักร 3 อาณาจักรการปกครองในฐานะเมืองประเทศราช แบ่งทวารวดี 2 มณฑล มณฑลฝ่ายเหนือเมืองสุโขทัย มณฑลฝ่ายใต้เมืองละโว้ (ปัจจุบันคือจังหวัดลพบุรี) เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองมากเมืองหนึ่งในยุคนั้นมีเจ้าเมืองนามว่า พญาโคตรตะบอง เป็นผู้ปกครองเมืองลพบุรีอย่างร่มเย็นเป็นสุขต่อมามีชาวขอมผู้หนึ่งนามว่าพญาแกรก (ปัจจุบันคือประเทศเขมร) ยกกำลังล่าเมืองขึ้นจึงได้ยกกองทัพเข้ามารุกรานทำศึกสงครามกับเมืองลพบุรีปรากฏว่า พญาโคตรตะบองสู้รบไม่ชนะจึงหนีทัพและได้พาเหล่าทหารและพลเมืองเดินทางหนีขึ้นมาทางทิศเหนือโดยทางเรือลงมาทางแม่น้ำลพบุรีเข้าสู่แม่น้ำเจ้าพระยาและแยกมาตามแม่น้ำน่านไหลมารวมที่แม่น้ำยมได้หยุดประทับที่ บึงนครไชยบุรี (ปัจจุบันอำเภอโพทะเล) ได้เห็นภูมิประเทศมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ลักษณะเป็นบึงมีอาหารอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชและสัตว์ เห็นเป็นทำเลที่ดีเมื่อชาวบ้านโกณฑัญญาคาม (ชนชาติพราหมณ์) ทหาราว่าพญาโคตรตะบองได้อพยพไพร่พลผ่านมาจึงให้เสด็จพัก พญาโคตรตะบอง จึงถือโอกาสให้ทหารและพลเมืองได้อาศัยทำมาหากินและสิ่งเหล่าทหารเร่งก่อสร้างเมืองใหม่สร้างกำแพงเมืองให้แน่นหนาให้เข้าศึกษารุกรานอีก จนเสร็จเรียบร้อย ข้าศึกจากเมืองอื่นและให้สถาปนาก่อตั้งเมืองใหม่มีชื่อว่า เมืองนครไชยบุรี

กำแพงเมืองนครไชยบุรี (อำเภอโพทะเล)

พญาโคตรตะบอง ได้ปกครองบ้านเมืองนครไชยบุรีมาด้วยความรุ่งเรืองสูงสุดเป็นเวลาหลายสิบปีเป็นเมืองเศรษฐกิจมากมายด้วยป่าไม้ดงดิบ มีแร่ธาตุมากมาย ทำการเกษตรพอเลี้ยงชีพแต่ความ

เจริญด้านสาธารณสุขสภาพอนามัยยังไม่เจริญทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บแก่พลเมืองนั้นคือมีไข้ป่า เช่นไข้ทรพิษ โรคฝีดาษ ทำให้ประชาชนพลเมืองในเมืองมีหน้าตาพุพองเป็นแผลน้ำเหลืองเต็มหน้าตาอย่างน่าสงสาร และบางคนต้องล้มตายเป็นจำนวนมากรวมทั้งสัตว์เลี้ยง ช้างมา วัว ควาย และสัตว์อื่นๆ ต่างล้มตายไปเรียกว่าโรคห่าระบาดหนัก ส่งกลิ่นเหม็นเน่าของซากสัตว์ไปทั่วเมือง ส่วนชาวบ้านพลเมืองที่รอดตายได้อพยพหนีโรคภัยที่ระบาดอย่างรุนแรง พญาโคตรตะบอง เมื่อทรงทราบว่าพลเมืองเกิดเป็นโรคห่าได้ย้ายประชาชนเดินทางมาทางทิศตะวันตกของเมืองนครไชยบุรี เดินทางยึดแหล่งน้ำหรือแม่น้ำเป็นที่ประกอบอาชีพเลี้ยงตน ชื่อว่าแม่น้ำพิจิตรเก่ามาตั้งอยู่ที่หมู่บ้านโพทะเล แต่ก็เกิดโรคห่าระบาดไม่หายจึงได้อพยพพลเมืองอีกครั้งจากหมู่บ้านเพื่อหนีโรค ออกจากหมู่บ้านโพทะเลเดินทางต่อไปทางทิศเหนือตามลุ่มแม่น้ำพิจิตรเก่า การเดินทางต้องเดินทางด้วยเท้าเดินลุยป่าดงดิบ การเดินทางลำบากหนอนที่นั่นพร้อมด้วยช้าง ม้า วัว ควาย เทียมเกวียนเดินทางมาถึงจุดหนึ่งได้พบแหล่งน้ำขนาดใหญ่ที่อุดมสมบูรณ์ได้แก่ บึงสีไฟ เป็นบึงที่แยกออกจากแม่น้ำพิจิตรเก่าใช้เป็นที่ตั้งเมือง ตั้งชื่อเมืองใหม่ชื่อว่าเมืองสระหลวง หมายถึงแหล่งน้ำของพระราชธา ต่อมาเมืองสระหลวงได้รับการยกฐานะเป็นตัวจังหวัด คือจังหวัดพิจิตร พญาโคตรตะบอง ได้ปกครองบ้านเมืองแห่งนี้มาอย่างรุ่งเรืองสงบสุขร่มเย็นมาในยุคนั้น

พญาโคตรตะบอง

สรุปได้ว่าการสร้างเมืองนครไชยบุรีคือพญาโคตรตะบองปัจจุบันคืออำเภอโพทะเล อำเภอโพทะเล ในอดีตเป็นเมืองโบราณในยุคต้นประวัติศาสตร์ขนาดใหญ่และเก่าแก่ในอำเภอโพทะเลมีอายุเก่าแก่กว่า 2,000 ปี และยังถือได้ว่าเป็นแหล่งโบราณบริเวณนี้มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องชุมชนโบราณ

ที่มา : จากข้อมูลการสัมภาษณ์และเล่าเรื่อง : อาจารย์ชูศักดิ์ พึ่งไชย ข้าราชการครูบำนาญ อดีตอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนบ้านน้อยปรีक्षाอุทิศ ตำบลบ้านน้อย.

ตำนานวัดตำหนักใน

วัดตำหนักใน

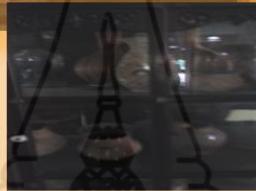
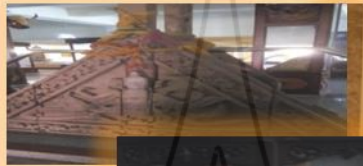
บริเวณริมแม่น้ำยมของอำเภอโพทะเลมีตำนานเรื่องเกี่ยวกับการสร้างเมืองสร้างวัดจากจารึกใบเสมารธรรมจักรได้มีการค้นพบร่องรอยการสร้างวัดสร้างเมืองเรียกชื่อว่า วัดตำหนักใน ผู้สร้างคือพระบรมไตรโลกนาถ ตรงกับ พ.ศ. (จุลศักราช 842) ซึ่งพระองค์มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนามาก และได้สร้างไว้เพื่อสำหรับพักในระหว่างเดินทางยกทัพไปตีหัวเมืองต่างๆ ทางภาคเหนือพระองค์ยกทัพขึ้นมาพักที่หมู่บ้านโพทะเลเห็นทะเล เหมาะแก่การสร้างเมือง และวัดพื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์จึงได้สร้าง วัดตำหนักในอยู่ติดกับริมแม่น้ำยมของหมู่บ้านโพทะเล

ร่องรอยการสร้าง สลุปเจดีย์วัดตำหนักในริมแม่น้ำยม

จากการสอบถามข้อมูล ผู้ใหญ่บ้านของอำเภอโพทะเลร่องรอย วัดตำหนักใน ประชากรได้
ขออนุญาตนายอำเภอโพทะเลทำการขุดของมีค่าบริเวณวัดที่พังลงไปใ้แม่น้ำเพื่อมาเก็บรักษาไว้เพื่อผู้ที่
สนใจศึกษาและให้นักเรียนและชุมชนในท้องถิ่นได้ศึกษาโบราณวัตถุที่ขุดพบได้หน้าบ้านพระอุโบสถ
เครื่องลายพิมพ์ เศียรพระพุทธรูปพระคัล้องห้อยคอเป็นจำนวนมาก

หน้าบ้านพระอุโบสถ

เศียรพระ

เครื่องปั้นดินเผา

เศียรพระ

และส่วนหนึ่งก็พังลงไปใ้แม่น้ำบริเวณริมแม่น้ำมีศาลาหลังเล็กๆ ซึ่งประดิษฐาน
พระพุทธรูป 2 องค์ชาวบ้านเรียกว่าหลวงพ่อสองพี่น้อง ปัจจุบันอยู่ที่วิหารวัดวังตะโก (วัดหิรัญราม)

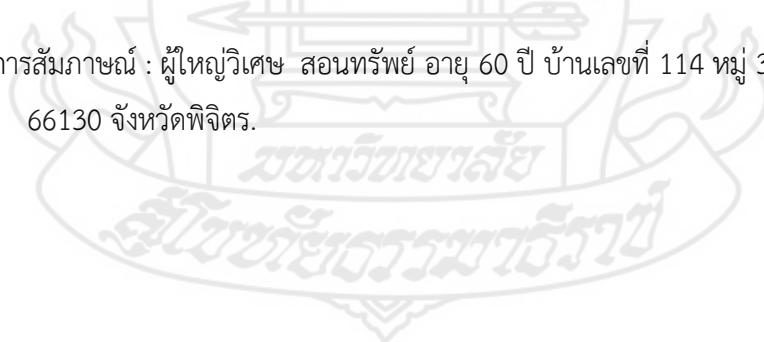
หลวงพ่อสองพี่น้อง

และยังได้ชุดพบเสมาธรรมจักรศิลาแรงปัจจุบันอยู่ที่กรมศิลปกรมีจารึกบนใบเสมาจารึกเป็นอักษรขอมแปลเป็นภาษาไทยมีข้อความว่า “ จุลศักราช 842 ปีมะเมีย นักษัตร แต่พระศรีสัγγยมนูโคดมบพิตรเป็นเจ้าสมเด็จเจ้าสู่มหานครนิพพาน ยังไว้ศาสนาได้ 5,000 พรรษา ภิจะคณา แต่อันพันไปแฉ่ว 2045 ปีชวด นักษัตรีย์เดือน 11 แรม 5 ค่ำ วันเสาร์ได้ฤกษ์ภรณ์ฯ มหาเถรสุมงคลราชรุจี ศรีพิเชียร ปรีชญา อีกพระสงฆ์ 100 องค์ อีก อุบาสก อุบาสิกา ทั้งหลายเป็นประธาน นายเพ็งและแม่ย่าม พระสารี (ริกธาตุ)..... พระองค์, พระคำ 5 องค์ พระสัมฤทธิ์ 2 พระเงิน 43....ตีบุก 1662 องค์ ”

สรุปได้ว่าตำนานการสร้างวัดตำหนักในผู้สร้างคือพระบรมไตรโลกนาถ ตรงกับ พ.ศ. (จุลศักราช 842) ซึ่งพระองค์มีความเลื่อมใสในพุทธศาสนา และได้สร้างไว้เพื่อสำหรับพักในระหว่างเดินทางยกทัพไปตีหัวเมืองต่างๆ ทางภาคเหนือพระองค์ยกทัพขึ้นมา พักที่หมู่บ้านโพทะเลเห็นทะเลเหมาะแก่การสร้างเมือง และวัดพื้นที่บริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์จึงได้สร้าง วัดตำหนักในอยู่ติดกับริมแม่น้ำยมของหมู่บ้านโพทะเล

ที่มา: จากการสัมภาษณ์ : ผู้ใหญ่พิเศษ สอนทรัพย์ อายุ 60 ปี บ้านเลขที่ 114 หมู่ 3 บ้านโพทะเล 66130 จังหวัดพิจิตร.

ตำนานศาลาพักข้างหลวงพ่ोजิน

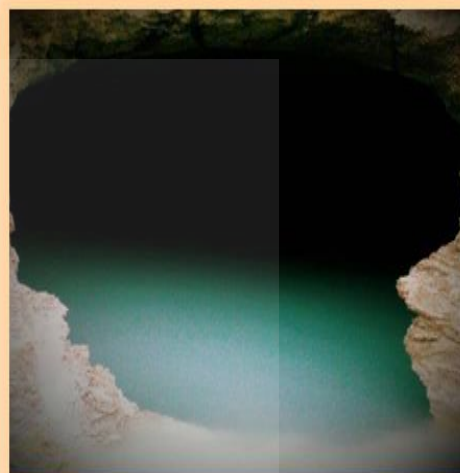
บ้านท้ายน้ำ

ความเป็นมา ศาลาพักข้างหลวงพ่ोजินซึ่งเป็นตำนานได้เล่าต่อ ๆ กันมายาวนานในอดีตว่า หลวงพ่ोजินได้เดินทางไปเผยแผ่พุทธศาสนาและรักษาคนที่ป่วยในเขตของอำเภอโพธารามและอำเภอต่างๆ ของจังหวัดพิจิตรสมัยนั้นส่วนมากท่านจะถูกญาติโยมนิมนต์เดินทางไปเผยแผ่พุทธศาสนาหรือไปรักษาคนที่ป่วยเป็นโรคต่างๆ การเดินทางไกลๆท่านจะเดินทางด้วยเท้าและเมื่อเดินทางรักษาโรคญาติโยมไกลๆ หลายกิโลเมตรท่านจะใช้ช้างเป็นพาหนะแทนเดินทางด้วยทางเท้า ท่านไปเผยแผ่พุทธศาสนาท้องถิ่นต่าง เวลาแสดงธรรมท่านจะพูดให้ญาติโยมฟังว่าอาตมาจะช่วยบำบัดโรคช่วยคนไข้ที่ป่วยให้หายป่วยเพื่อเป็น บุญกุศลให้ญาติโยมที่ประกอบอาชีพหาเงินเลี้ยงครอบครัว อาตมาจะทำอาชีพนี้ให้ดีที่สุดคือช่วยให้คนไข้หายป่วยจากโรคส่วนเงินทองที่ญาติโยมนำมาถวายมาก็บริจาคสร้างวัดต่างๆในเขตของจังหวัดพิจิตร ส่วนการรักษาคนป่วยท่านจะใช้หลักการของหมอชีวกกุมารภัทร โดยใช้วิชาทางไสยศาสตร์เช่น ใช้น้ำมนต์ พั้นเป่า ด้วยคาถา แผนยาแพทย์ไทยใช้ยาสมุนไพรใช้หลักการของ หมอชีวกกุมารภัทร การเดินทางออกจากวัด บางคราวไปแสดงธรรมและรักษาโรคตามหมู่บ้านไกลๆ ของอำเภอต่างๆของจังหวัดพิจิตร

ท่านจึงได้สร้างศาลาพักข้าง และได้ขุดบ่อน้ำเล็กๆ สำหรับให้ช้างดื่มกินในระหว่างการเดินทางเมื่อชาวบ้านเดินทางผ่านไปมา

ศาลาพักช้างหลวงพ่ोजิน

บ่อน้ำ

นอกจากที่ท่านออกรักษาโรคให้ญาติโยมกล่าวไว้ข้างต้นแล้วท่านยังได้สร้างสาธารณะประโยชน์ให้กับประชากรของอำเภอโพทะเล และพื้นที่จังหวัดพิจิตรทุกท้องถิ่นดังนี้ ด้านการก่อสร้าง หลวงพ่ोजินท่านเป็นนักก่อสร้างรวบรวมทรัพย์ที่ญาติโยมนำมาถวายก่อสร้างโบสถ์ วิหารวัดต่างๆ เกือบทุกวัดในเขตหมู่บ้านของอำเภอโพทะเลและหมู่บ้านต่างๆ ของจังหวัดพิจิตรสร้างวัดถุมงคล เช่น พระเครื่อง พระพิมพ์ต่าง ๆ ไว้สำหรับบูชา ด้านการรักษาโรคหลวงพ่ोजินเป็นหมอโบราณที่เก่งทางด้านรักษาโรคใช้ยาสมุนไพรหรือบางครั้งใช้น้ำมันตรีรักษารักษาช่วยชีวิตจากการรอดตายไว้มากในสมัยอดีตประชากรของอำเภอโพทะเลและประชากรของจังหวัดพิจิตร ปัจจุบันตำรายาสมุดข่อยของท่านยังคงเก็บรักษาไว้ที่วัดวังตะโก ด้านวิปัสสนากรรมฐานเป็นอาจารย์เป็นอาจารย์ที่มีชื่อเสียงเป็นศิษย์สำนักเดียวกันและเป็นเพื่อนสนิทกับหลวงปู่สุข วัดปากคลองมะขามเฒ่า กรมหลวงระสมชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสมาเรียนวิชาด้านวิปัสสนา ด้านการเผยแพร่ธรรมะท่านจะเดินทางไปเทศน์อบรมสั่งสอนญาติให้ในศีลธรรมเดินตามรอยองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าโยมตามวัดของอำเภอโพทะเลรวม และของจังหวัดพิจิตรเกือบทุกวัดบ่อยครั้งตามหลักฐานปรากฏบันทึกลงในสมุดข่อยเรื่องการสร้างศาลาพักช้าง

สรุปได้ว่าศาลาพักข้างหลวงพ่อเงินสร้างไว้สำหรับให้ข้างตี่มกินในระหว่างการเดินทางรักษา
คนป่วยหมู่บ้าน และไปแสดงธรรมใดๆ ในเขตของอำเภอโพทะเล และทุกพื้นที่ของจังหวัดพิจิตรใช้ศาลา
พักข้าง

ที่มา: ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ : คุณลุงไสว คุณป้าเล็ก ปิ่นเพ็ง อายุ 81 ปี บ้านท้ายน้ำ บ้านเลขที่ 45
หมู่ 1 ตำบลท้ายน้ำ อำเภอโพทะเล 66130 จังหวัดพิจิตร.

ประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8

บ้านโพธิ์ประทับช้าง

ความเป็นมาสมัยอดีตกาล หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอโพทะเล ยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอโพธิ์ประทับช้างเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2510 ยกฐานะเป็นอำเภอโพธิ์ประทับช้าง เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2516

พื้นที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างของอำเภอโพทะเลเป็นที่ราบลุ่มมีแม่น้ำที่เป็นเส้นสายหลักคือ แม่น้ำยม และแม่น้ำน่านเก่า ที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างมีความสมบูรณ์เป็นป่าดงดิบทำให้มีต้นไม้ใหญ่น้อย เช่น ต้นโพธิ์ ต้นมะเดื่อ ต้นยาง และมีสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่โดยเฉพาะมีช้างจำนวนมากอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ป่าหมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างซึ่งอยู่ติดกับ แม่น้ำยม แม่น้ำน่านเก่า การตั้งถิ่นฐานของชุมชนหมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างตั้งขึ้นสมัยสุโขทัยในสมัย การคมนาคมการเดินทางบกนั้นไม่สะดวก ประชากรส่วนใหญ่ใช้การคมนาคมทางน้ำใช้ แม่น้ำยม และแม่น้ำน่านเก่าเป็นเส้นทางไปมาค้าขายไหลผ่านอำเภอโพทะเลขึ้นไปผ่านหมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างเป็นศูนย์การค้าของพ่อค้าชาวจีนที่เดินทางมาจาก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดนนทบุรี ในระยะแรกการเดินทางมาเพื่อค้าขาย และได้มาพักเป็นครั้งคราวต่อมาพ่อค้า จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดนนทบุรี เล็งเห็นพื้นที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างสภาพภูมิประเทศมีที่ดินสมบูรณ์เหมาะต่อการประกอบ

อาชีพเกษตรกรรม และค้าขาย จึงตั้งถิ่นฐานอยู่ที่หมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างตราบเท่าทุกวันนี้ และยังมีตำนานทางด้านประวัติศาสตร์ ที่สำคัญผู้ศึกษาจะได้กล่าวเรื่องดังนี้

ผู้ศึกษาได้ไปสัมภาษณ์ พระครูวิกรมสมาธิวัตรเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ประทับช้าง และประชากรของอำเภอโพทะเลได้เล่าสืบต่อกันเป็นตำนานมาเป็นเวลาช้านานว่าครั้งหนึ่งในรัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์กษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา ได้ทรงยกทัพไปตีเมืองเชียงใหม่ สมเด็จพระเพทราชามีตำแหน่งเป็นจางวางกรมช้างมีความชำนาญใน ศิลปะการบังคับช้างของสมเด็จพระนารายณ์และมีฝีมือในการทำสงครามเคยได้รับความดีความชอบจาก สมเด็จพระนารายณ์หลายครั้ง

พระสรรเพชรที่ 8

เมื่อสมเด็จพระนารายณ์ ยกทัพตีหัวเมืองภาคเหนือจะเสด็จตามไปทำศึกด้วยทุกครั้งคราวหนึ่งสมเด็จพระนารายณ์ยกทัพมาถึงเมืองเชียงใหม่ได้มีสัมพันธ์กับราชธิดาเจ้าเมืองเชียงใหม่องค์หนึ่งจนตั้งครรภ์แต่พระองค์ทรงคิดละอายที่จะรับราชธิดาเจ้าเมืองเชียงใหม่ไว้เป็นพระสนม เนื่องจากในเวลานั้นยังถือว่าเมืองเชียงใหม่เป็นพวกเดียวกับเมืองลาว และยังเป็นที่ถูกกล่าวตำต้อยจึงทรงยกนางนั้นให้กับพระสมเด็จพะเพทราชาหรือจางวางกรมช้างเมื่อทำศึกตีเมืองเชียงใหม่ได้ชัยชนะเดินทางกลับเมื่อเดินทางกลับมาถึงหมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างของอำเภอโพทะเลในปัจจุบัน ลุคักราช (๑๗๖๑) ปีเถาะ เอกศก (พ.ศ. ๒๒๔) ราชธิดาองค์นั้นได้คลอดบุตรได้ต้นมะเดื่อมาเป็นเพศชายตั้งชื่อให้ว่า “ เตื่อ ” คือ พระสรรเพชรที่ 8 เมื่อท่านเติบโตใหญ่ได้ปกครองบ้านเมืองพระองค์ทรงระลึกถึงที่ภูมิมชาติ (บ้านโพธิ์ประทับช้าง) อันเป็นที่เกิด ณ แขวงเมืองฝ่ายเหนือจึงมีพระราชดำรัสสั่ง สมุหนายก ให้เกณฑ์ไพร่พลขึ้นมาสสร้างเมืองที่บ้านโพธิ์ประทับช้างของอำเภอโพทะเลสร้างพระราชวังมีกำแพงรายล้อมป้องกันข้าศึก

กำแพงพระราชวัง

ต้นมะเดื่อ

พระครูวิกรมสมาธิวัตรเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ประทับช้าง

สรุปได้ว่าประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 คราวหนึ่งสมเด็จพระนารายณ์ยกทัตตีเมือง เชียงใหม่สมเด็จพระนารายณ์ เดินทางมาถึงเมืองเชียงใหม่ได้มีสัมพันธ์กับราชธิดา เจ้าเมืองเชียงใหม่องค์ หนึ่งจนตั้งครรภ์ทำศึกตีเมืองเชียงใหม่ชนะ เมื่อเดินทางกลับมาถึงหมู่บ้านโพธิ์ประทับช้างของอำเภอ โททะเลนางได้คลอดบุตรได้ต้นมะเดื่อมาเป็นเพศชายตั้งชื่อให้ว่า “ เตื่อ ” (ที่มา :จาสัมภาษณ์และการ เล่าเรื่องหนังสือแผ่นพับ : พระครูวิกรมสมาธิวัตรเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ประทับช้าง 2559 เป็นเจ้าคณะ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร)

ตำนานสร้างวัดวังตะโก (วัดหิรัญญาราม)

วัดวังตะโก หรือ(วัดหิรัญญาราม)

ความเป็นมาสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของหมู่บ้านบางคลานของอำเภอโพทะเลเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขาเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม เพราะมีแม่น้ำไหลผ่านสองสายคือ แม่น้ำยม และแม่น้ำน่านเก่าได้มีประชากรจากต่างจังหวัดภาคกลางอพยพขึ้นมาจับที่ทางถางป่ากันอย่างหนาแน่นในพื้นที่ของอำเภอโพทะเล

มีตำนานเล่ากันมาช้านานว่า เมื่อหลวงพ่อบุญเงินอายุได้ 12 ปี หลวงพ่อได้บรรพชาเป็นสามเณรได้ศึกษาธรรมวินัย เวทย์วิทยาการต่างๆ จนแตกฉานพออายุใกล้ อุปสมบท ท่านได้ศึกษาจากสามเณร ได้อุปสมบทจำพรรษาอยู่ที่วัดตองปุวัดชนะสงครามได้จำพรรษา 3 พรรษา แล้วมาอยู่วัดคงคารามวัดบางคลานได้ ได้ 1 พรรษาหลวงพ่อบุญเงินท่านเคร่งครัดวินัยชอบความสงบท่านจึงได้ย้ายจากวัดคงคารามมาอยู่ที่บ้านวังตะโก (หมู่บ้านบางคลาน)หลวงพ่อบุญเงินเห็นว่าประชากรที่หมู่บ้านวังตะโก (หมู่บ้านบางคลาน) มีประชากรอาศัยประกอบอาชีพเกษตรกรรมอย่างหนาแน่นท่านตั้งใจเผยแพร่พุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองจึงย้ายจากวัดคงคารามมาอยู่บ้านวังตะโก (หมู่บ้านบางคลาน) ลึกเข้าไปทางลำน้ำเก่าท่านออกมาจากวัดคงคารามก็มาสร้างกุฏิด้วยไม้ไผ่ขมหลังคาด้วยแฝกอยู่องค์เดียว

วัดคงคาราม (บางคลานใต้)

อยู่มาวันหนึ่งท่านได้หักกิ่งโพธิ์ที่อยู่ริมน้ำมาปักไว้ที่ริมตลิ่งแล้วตั้งจิตอธิษฐานว่าถ้าท้องถื่นนี้จะเจริญรุ่งเรืองให้กิ่งโพธิ์นี้งอกงามแผ่กิ่งก้านสาขาเป็นนิมิตที่ดีต่อไปด้วยเหตุการณ์ก็เป็นจริงดังคำอธิษฐานไว้ซึ่งต่อมาพื้นที่แถบนั้นก็ได้ปรากฏการณ์เป็นจริงดังคำอธิษฐานหลวงพ่ोजินจึงใช้สถานที่บ้านวังตะโกสร้างวัด หลวงพ่ोजินสร้างวัดวังตะโก (วัดหิริญญาราม) เมื่อปี พ.ศ. 2373 วัดวังตะโกก็เจริญอย่างรวดเร็วมีผู้คนเคารพนับถือและถวายตัวเป็นศิษย์ขอมาฟังธรรมขอเครื่องรางของขลังคล้อยห้อยคอบูชาท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์บวชพระสามเณร และ เป็นเจ้าคุณฝ่ายวิปัสสนา

หลวงพ่ोजินหักกิ่งโพธิ์ ตั้งจิตอธิษฐาน

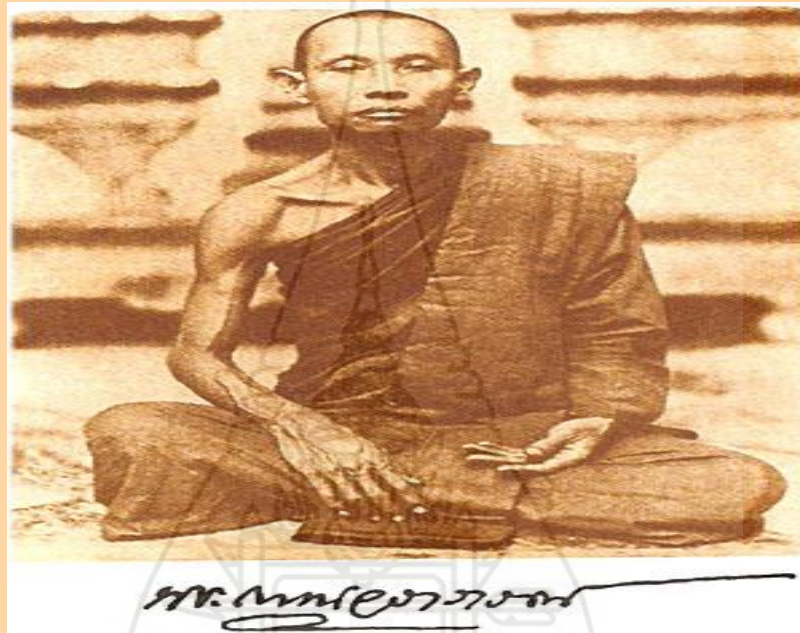
สรุปได้ว่าตำนานสร้างวัดวังตะโก หรือ (วัดหิริญญาราม) หลวงพ่ोजินเป็นผู้ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2373 ภายหลังจากที่จำพรรษาที่วัดชนะสงครามและวัดคงคารามหลวงพ่ोजินได้สร้างกุฏิหลังแรกถ้าไม้ไผ่มุงหญ้าแฝกท่านได้หักกิ่งโพธิ์ที่อยู่ริมน้ำมาปักไว้ที่ริมตลิ่งแล้วตั้งจิตอธิษฐานว่าถ้าท้องถื่นนี้จะเจริญรุ่งเรืองก็เป็นจริงดังอธิษฐาน

ที่มา: จากข้อมูลการสัมภาษณ์: อาจารย์ชูศักดิ์ พึ่งไชย ข้าราชการครูชำนาญ อดีตอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนบ้านน้อยปรีชาอุทิศ ตำบลบ้านน้อย อำเภอกงหรา

ตำนานสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส
เรียนวิชาวิปัสสนาธุระ กับหลวงพ่ोजเงิน

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/387343>.

ความเป็นมาอำเภอโพทะเลในอดีตคือเมืองนครไชยบุรีซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติเช่นป่าไม้ บึงที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณธัญญาหารและยังเป็นแหล่งอารยธรรมในอดีตหมู่บ้านบางคลานมี เกจิอาจารย์เป็นที่รู้จักของคนทั่วประเทศคือ หลวงพ่ोजเงินสมัยยุคนั้นยังมีบุคคลสำคัญ 2 ท่านขึ้นมาเรียน วิชาวิปัสสนาธุระ คือ กรมหลวงหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิร ญาณวโรรสผู้ศึกษาจะขอลำดับเรื่องของสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ดังต่อไปนี้ มีตำนานเล่าขานกันมานานของอำเภอโพทะเลว่าสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ท่านเป็นโอรสในรัชกาลที่4ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งรัตนโกสินทร์ท่านเป็นบุคคล

สำคัญระดับประเทศท่านได้รับเป็นพระสังฆราชองค์แรกของประเทศไทยท่านได้จัดระเบียบพระวินัย พระสงฆ์ แลวางกฏภาษาบาลีสวดในงานประเพณีต่าง ๆ

ครั้งหนึ่งท่านได้เดินทางขึ้นมาตรวจวัดต่างๆ ในเขตมณฑลภาคกลางและภาคเหนือได้ตรวจ คณะสงฆ์ทั่วไป ท่านเดินทางมาโดยทางเรือมาตามลำน้ำเจ้าพระยา ลำน้ำน่าน แยกจากลำน้ำน่านขึ้นตาม ลำ น้ำยมผ่านวัดต่าง ๆ มาโดยลำดับพอมาถึงวัดวังตะโก สมเด็จพระเจ้า ท่านได้ถามพระวัดวังตะโกรูปหนึ่งเป็น ลูกวัดของหลวงพ่ोजินว่าหลวงพ่ोजินอยู่ไหมพระลูกวัดตอบว่าไม่อยู่ ท่านไปอยู่ที่วัดท้ายน้ำ สมเด็จพระ พุฒ ขึ้นว่า

วัดท้ายน้ำ

ได้ยินกิตติศัพท์ของหลวงพ่ोजินมานานจึงอยากดูรูปร่างของหลวงพ่ोजินว่าเป็นอย่างไร พระลูกวัดเดินทางไปส่งข่าวที่วัดท้ายน้ำ ให้หลวงพ่ोजินทราบว่ามีคนมาหาท่าน ท่านเสด็จออกตรวจตามวัด ต่างๆในเขตมณฑลภาคเหนือจะขอพบหลวงพ่ोजิน หลวงพ่ोजินพอท่านทราบข่าวท่านก็ให้พระรูปหนึ่งที่วัด ท้ายน้ำมีความชำนาญในการเข้าหาพระผู้ใหญ่ในสมัยนั้นให้นำ ดอกไม้ ธูปเทียน ไปถวายสมเด็จพระ พุฒ สมเด็จพระ ท่านได้รับสิ่งของดอกไม้ ธูปเทียนแล้ว ท่านสมเด็จพระ พุฒ สักพักบอกพระรูปนั้นว่าถ้าออกตรวจตาม วัดต่างๆ ในเขตมณฑลภาคเหนือเสร็จเรียบร้อยแล้วจะขอเข้าพบ และสมเด็จพระ พุฒ ผากมอบ ผ้าไตร แพรร์ด เอว ผากพระนำไปถวายให้กับหลวงพ่ोजินที่วัดท้ายน้ำด้วย

วัดบางคลานที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำยมเสด็จขึ้นจากเรือ

หลวงพ่ोजินรู้กำหนดกลับของ สมเด็จพระเจ้า ก็รีบเดินทางกลับจากวัดท้ายน้ำเพื่อมารับส่วนสมเด็จฯ เมื่อได้เดินทางตรวจเยี่ยมขึ้นไปจนสุดคณะสงฆ์มณฑลภาคเหนือเสร็จได้ล่องเรือกับตามลำน้ำยมอย่างเดิมพอมายังวัดวังตะโกได้ขึ้นจากเรือแวะเข้าพบหลวงพ่ोजินได้พบสมเด็จฯ ได้สนทนาเรื่องต่างๆ พอสมควรสมเด็จฯ ไม่ยอมเสด็จกับกรุงเทพฯ ท่านได้อยู่สนทนาธรรมกับหลวงพ่ोजินพักอยู่ 1 คืน การสนทนาธรรมระหว่างสมเด็จฯ กับหลวงพ่ोजินพระลูกวัดหลวงพ่ोजินบอกชาวบ้านว่าการสนทนาธรรมระหว่างสมเด็จฯ กับหลวงพ่ोजินสนทนากันจนตลอดแจ้งไม่มีเวลาหลับนอน ทราบมาภายหลังว่าสมเด็จฯ ในกรมท่านได้ขอเรียน วิชาวิปัสสนาธุระ อาจารย์สมพร ปั่นเพ็งข้าราชการบำนาญได้นำพาผู้ศึกษาไปที่วัดวังตะโก(วัดหิริญราม) ท่านพระครูพิบูลธรรมเวทิตีเจ้าอาวาสตอนมีชีวิตอยู่ท่านได้เก็บหลักฐานภูมิหลังของหลวงพ่ोजินเก็บรักษาไว้พิพิธภัณฑสถานนครไชยวรบันที่กลงในสมุดข่อยวิชาวิปัสสนาธุระมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่อง มองเห็นตามเหตุปัจจัยลักษณะที่ 9 พระพุทธศาสนามีลักษณะข้อต่อไปคล้ายกับ อนัตตา คือมีความรู้สึกนึกคิดมองสิ่งทั้งหลายตามความสัมพันธ์ในระดับของธรรมโยงมาหาหลักความเป็นไปตามเหตุปัจจัยสิ่งทั้งหลายอยู่โดยลำพังตนเองอาศัยซึ่งกันและกันเรียกว่า ปฏิจจสมุปบาท ความสัมพันธ์ความเป็นไปตามเหตุปัจจัยมองเห็นเป็นไปตามปัจจัยนี้เป็น วิปัสสนา นั้นจะทำภูมิธรรมของวิปัสสนา เช่น ขั้นห้าเห็น สังขารณญาณหลัก ปฏิจจสมุปบาท นั้นก็เป็นไปตามหลัก อิฐทัปปัจจัย ตามนี้เองสนทนาจนสำเร็จท่านจึงเสด็จกลับกรุงเทพฯ

สรุปได้ว่าตำนานสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรสท่านได้เดินทางตรวจวัดในเขตมณฑลภาคเหนือ จากภาคกลางมาขึ้นภาคเหนือเสร็จแล้วท่านเดินทางกลับท่านได้ขอเรียน วิชาวิปัสสนาธุระ กับหลวงพ่ोजินจนสำเร็จ (สมพร ปั่นเพ็ง, 2538, : 1 – 9)

ตำนานหลวงพ่โตวัดทุ่งน้อย

บ้านทุ่งน้อย

วัดทุ่งน้อย

เมื่อถึงฤดูฝนอากาศร้อนอบอ้าวทำให้มีเห็ดชนิดต่างๆ เกิดขึ้นในป่าดงดิบเป็นจำนวนมาก ประชากรของอำเภอโพทะเลเล่ากันมาเป็นตำนานมาช้านานว่าเมื่อ 300 ปีเศษมีประชากรบ้านทุ่งน้อย กลุ่มหนึ่งไปหาขี้เถ้าในป่าทึบ ขี้เถ้าไปมาได้เลื้อบแลเห็นมีมูลดินขึ้นสูงมากคิดว่าเป็นจอมปลวกขนาดใหญ่จึงเข้าไปขี้เถ้าที่มูลดินสูงได้พบเห็นเศียรพระโผล่ขึ้นมาประมาณ 1 ฟุต ประชากรกลุ่มดังกล่าวบ้านทุ่งน้อยไม่ขี้เถ้าติดต่อ รีบเดินทางกลับบ้านไปเล่าเรื่องที่ตนเองได้พบเห็นให้กับ พระศรีโสภณเจ้าอาวาสวัดทุ่งน้อยในขณะนั้นฟัง ท่านทราบข่าวจึงได้ชักชวนประกรไปช่วยกันขุดเศียรพระหลวงพ่โต และเชิญมาไว้ในวัดทุ่งน้อยแต่เหตุการณ์นั้นไม่ยักตั้งที่ตั้งใจไว้เพราะประชากรจำนวนมากที่ไปร่วมกันขุดไม่สามารถยกหลวงพ่โตขึ้นมาได้ ประชากรได้ปรึกษากันให้นำช่างมาขุดขึ้นแต่ช่างขุดไม่ขึ้น ประชากรหมดหนทางประชากรจึง

หลวงพ่โตวัดทุ่งน้อย

ได้ไปปรึกษา พระครูศรีโสภณ เจ้าอาวาสวัดทุ่งน้อย ให้เช่นไหว้ พระครูศรีโสภณ จึงลงทำ พิธีกรรมการเสด็จหายโดยพิธีกรรมแบบประเพณีรับขวัญท้องข้าวบูชาคุณแม่พระโพสพ แล้วพระครูศรีโสภณ นั่งอธิษฐานจิตภาวนาสวดมนต์เมื่อพระครูศรีโสภณทำพิธีเสร็จ ท่านจึงบอกให้ประชากรบ้านทุ่งน้อยช่วยกันยกก็เป็นหน้าที่หน้าอัศจรรย์ประชากรสามารถยกหลวงพ่โตขึ้นมาได้จึงได้อัญเชิญมาประดิษฐานในวิหารวัดทุ่งน้อย หลวงพ่โตรูปองค์นี้ปรารถนาศมาธิ ฐานวัดโดยรอบประมาณ 6 ศอก สูงประมาณ 9 ศอก หล่อด้วยทองลูกบวบทองสมัยโบราณ ห่อหุ้มด้วยอิฐถือปูน สันนิษฐานสร้างขึ้นในสมัยสุโขทัย ทำให้ประชากรของอำเภอโพทะเลและประชากรต่างจังหวัดต่างๆ ได้กราบไหว้บูชาและบนบานศาลกล่าวยามมีเรื่องเดือดร้อนแก่ตนเองและครอบครัวซึ่งเป็นตำนานเล่าสืบกันมาถึงทุกวันนี้

สรุปได้ว่าตำนานพระพุทธรูปหลวงพ่โตสร้างขึ้นสมัยสุโขทัยมีอายุประมาณ 700 ปี บริเวณที่ขุดพบน่าจะเป็นวัดเก่าถูกดินทับถมมาเป็นเวลานานทุกหมู่บ้านประชากรของ อำเภอโพทะเลให้ความเคารพหลวงพ่โตอย่างมากถ้ามีเรื่องเดือดร้อนประชากรจะมาขอพรให้เกิดความสำเร็จทุกคน (สมพร บัณฑิต, 2538, น. 107 - 109)

ตำนาน ตั้งชื่อบ้านทะนง

บ้านทะนง

ความเป็นมา ในอดีตประชากรของอำเภอโพทะเลได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ฝั่งแม่น้ำลำคลองประกอบอาชีพทำนาทำสวนผลไม้ คนบ้านสวนมักปลูกบ้านอยู่เป็นกลุ่มมีวัดเป็นศูนย์กลางของหมู่บ้านประชากรที่มีอาชีพทำไร่นิยมตั้งถิ่นฐานแบบเป็นย่อมๆ สำหรับประชากรที่อาศัยอยู่บนดอนห่างลำน้ำออกที่นิยมทำไร่อยู่ห่างออกไปจากบริเวณหมู่บ้านกระจัดกระจายไปทั่วพื้นที่ของอำเภอโพทะเล หมู่บ้านทะนงอยู่ห่างจากอำเภอโพทะเลเพียง 3 กิโลเมตร หนึ่งในอดีตและปัจจุบันหมู่บ้านทะนงเป็นพื้นที่ความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ต่างๆ ชนิดธรรมชาติที่สมบูรณ์ มีไม้ยางมีขนาดใหญ่ โดยเฉลี่ยความสูงของลำต้น 300 เซนติเมตร อยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นกลุ่มทั่วพื้นที่ ไม้พื้นล่างเป็นไม้สักไม้ประดู่ชนิดต่างๆ ที่สำคัญสายกระจายทั่วพื้นที่ คลอง หนองน้ำ เป็นจำนวนหลายหนอง และพืชพรรณต่างๆ และมีสัตว์สองเท้าสี่เท้า สัตว์ปีกหลายชนิดเป็นจำนวนมาก

มีตำนานเล่าขานของชาวบ้านของอำเภอโพทะเลและชาวหมู่บ้านทะนงเล่าต่อกันว่ามีครอบครัวหนึ่งอพยพมาจากบ้านบางคลานเหตุผลเพราะประชากรบ้านบางคลานมีประชากรอพยพมาทำการเกษตรกรรม มีความหนาแน่นมากเมื่อเป็นเช่นนั้นหัวหน้าครอบครัวคนหนึ่งชื่อ ตานง ได้ออกสำรวจพื้นที่เพื่อหาที่ทำการเกษตรกรรมใหม่ก็มาพบพื้นที่ความอุดมสมบูรณ์อยู่ห่างจากอำเภอโพทะเลเพียง 3 กิโลเมตรซึ่งมีไม้ยางมีจำนวนมากดังกล่าวไว้แล้วข้างต้นจึงได้อพยพมาจากบ้านบางคลานประกอบอาชีพ

ทำน้ำมันยางขายเป็นครอบครัวแรกมาอาศัยอยู่ในท้องถิ่นของอำเภอโพทะเล มีลูกหลานญาติปลูกบ้านกันเป็นกลุ่มชาวบ้านจึงเรียกกันว่า กลุ่มบ้านตานง เป็นเวลานานๆประชากรภายในหมู่บ้านเรียกกันผิดเพี้ยนต่อๆ มาว่า กลุ่มบ้านทะนง

ครอบครัว ตานง

ชาวบ้านทะนงให้ความเคารพนับถือตานงมากจึงได้สร้างศาลรูปปั้นตานงไว้สำหรับเป็นที่เคารพถึงฤดูประเพณีสิบวชนาคผู้ที่เป็นนาคก่อนที่จะอุปสมบทจะต้องแห่รอบศาล ตานง หนึ่งรอบขึ้นไปขอสมมาลาโทษ กับ ตานง ถ้าไม่ขอสมมาลาโทษจะเกิดเรื่องไม่ดีแก่ตัวผู้บวช

รูปปั้นตานง

พ่อนาคขอสมมาลาโทษตานง

บ้านทะนง ตั้งบ้านเรือนอยู่สองฝั่งคลองอย่างหนาแน่นถึง 5 หมู่บ้านทะนงทางการจึงได้จัดตั้งเป็นตำบล ซึ่งความหนาแน่นของประชากรจนได้สมญาว่า ไก่บินไม่ตก และยังมีประชากรต่างจังหวัดเป็นจำนวนมากเห็นความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรประชากรที่อพยพมาจากจังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอุทัยธานี และชาวจีนเข้ามาค้าขายด้วย ทำให้หมู่บ้านทะนงมีความเจริญมีเป็นที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมผลิตรองเท้า โรงเลื่อยไม้ สีน้าแปรรูป เช่น นำข้าวเหนียวแปรรูปเป็นเส้นเลือด โดยได้รับอนุญาตจากสรรพากรจังหวัด

การปกครองตำบลทะนงแบ่งการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน

1. หมู่ที่	1	บ้านทะนง
2. หมู่ที่	2	บ้านทะนง
3. หมู่ที่	3	บ้านทะนง
4. หมู่ที่	4	บ้านทะนง
5. หมู่ที่	5	บ้านทะนง

โรงงานอุตสาหกรรมผลิตรองเท้า

ทางเข้า โรงงานอุตสาหกรรมผลิตรองเท้ากลุ่มแพน บ้านทะนง

สรุปได้ว่าตำนานตั้งชื่อบ้านทะนงมีประชากรชื่อ ตานง อพยพมาจากบ้านบางคลาน ประกอบอาชีพทำน้ำมันยางขายเป็นครอบครัวแรกเป็นเวลานานๆประชากรภายในหมู่บ้านเรียกกันเพี้ยนต่อๆ กันมาว่าบ้านทะนง

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ คุณยายจำปี บัวแก้ว เกิดปี พ.ศ 2460 และบุตรชาย บ้านเลขที่ 64 หมู่ 5 ตำบลทะนง อำเภอนาทะเล.

ตำนานชื่อบ้านบางคลาน

บ้านบางคลาน

ความเป็นมา ในอดีตป่าไม้พื้นที่ของอำเภอโพทะเลที่มีความอุดมสมบูรณ์ทำให้มีสัตว์บนบก และสัตว์ที่อาศัยอยู่ในน้ำมีจำนวนมากจากตำนานการบอกเล่าของ อาจารย์สาโรจน์ หาญหัททุรชน บ้านบางคลาน ได้เล่าให้ฟังว่า ที่บริเวณ แม่น้ำยม แม่น้ำน่าน และแม่น้ำเมืองพิจิตรเก่า ซึ่งไหลมาบรรจบกันทำให้เกิดหาดทรายขึ้นที่บริเวณปากแม่น้ำบริเวณกว้าง และในสมัยนั้นมีจระเข้ชุกชุมเป็นจำนวนมาก ที่อาศัยอยู่มาจาก แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง เมื่อถึงฤดูหน้าแล้ง เหล่าจระเข้ทั้งหลายจะคลานขึ้นมา คลานมาตาม ลำรางน้ำใหญ่หน้าหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี ประชากรที่พักอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านบางคลานบริเวณในพื้นที่ จึงร่วมกันตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านบางคลาน"

จระเข้ คลานขึ้นมาตามลำรางน้ำ

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

บ้านบางคลาน ตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ 2459 จากการสอบถามผู้สูงอายุการที่บ้านบางคลานมีสถานที่สำคัญเป็นที่ตั้งเมืองเก่ามีกษัตริย์ สมัยละโว้และสมัยอยุธยา ขึ้นมาตั้งเมืองใหม่ เช่น นครไชยบุรีที่ประสูติของพระเจ้าเสือ ที่บ้านโพธิ์ประทับช้างการสร้างวัดตำหนักในพระบรมไตรโลกนาถประกอบด้วยมีประชากรประกอบอาชีพอย่างหนาแน่นทางการจึงแต่งตั้งเป็นอำเภออีกด้วย ที่ว่าการอำเภอบางคลานเดิมตั้งอยู่ที่โรงเรียนชุมชนบ้านบางคลาน (เงินอนุสรณ์) ปัจจุบันที่ว่าการอำเภอไม่มีร่องรอยให้เห็นสาเหตุเพราะทางราชการได้ใช้ ที่บริเวณแห่งนี้สร้างโรงเรียนทับที่ว่าการอำเภอแทนแล้วย้ายที่ว่าการอำเภอสร้างใหม่ คือ อำเภอโพทะเล ในปัจจุบัน

โรงเรียนชุมชนบ้านบางคลาน (เงินอนุสรณ์)

การคมนาคม

การเดินทางไปกรุงเทพ ฯ ต้องอาศัยรถไฟและทางเรือ การเดินทางโดยรถไฟจะต้องเดินทางไปขึ้นรถไฟที่ สถานี อำเภอบางมูลนากการเดินทางโดยทางเรือจะล่องเรือตามไปตาม แม่น้ำยมแยกที่บ้าน เกยไชยอำเภอยุเมสแก จังหวัดนครสวรรค์ ไปตามลำน้ำน่านถึงกรุงเทพ ฯ

ปีพุทธศักราช 2459 - 2480 มีนายอำเภอปกครองจำนวน 8 คน ดังนี้

1. ขุนทุลา หิรัญรักษ์ (ฟัง กันตบุตร)
2. หลวงสารศาสตร์
3. ขุนประคุดครานูเขต (ไต้ะ)
4. ขุนวิมล (จำรัส)
5. หลวงพิจิตร ชูถัมภ์ (เขียว เรืองเดช)
6. หลวงทรงประศาสตร์ (ทองคำ นวลทรง)
7. ขุนวิจารณ์ ทะเบียนกิจ
8. ขุนนสรร์ค สิทธิสารถ (เทียร สิทธิสารถ)

เมื่ออำเภอบางคานเปลี่ยนสภาพเป็นตำบลบางคาน มีกำนันฝ่ายปกครองดังนี้

1. ขุนบางคานชน
2. ขุนบริการกิโรราษฏร์
3. กำนันฉวย ผูกคล้าย
4. กำนันมี ภูห่าง
5. กำนันโชติ สนสกุล
6. กำนันขจร คมขำ
7. กำนันสุกิจ พรธาดาวาทย์

ในปัจจุบัน ตำบลบางคานแบ่งเขตการปกครองเป็น 6 หมู่บ้าน

1. หมู่ 1 บ้านบางคาน
2. หมู่ 2 บ้านวังตะโก
3. หมู่ 3 บ้านสวนมะม่วง
4. หมู่ 4 บ้านวังตะโกบ้านหนองไผ่ - มาบชุมแสง
5. หมู่ 5 บ้านวังหมาเน่า

แหล่งการเรียนรู้

หมู่บ้านบางคลาน ทำการเกษตรอย่างพอเพียง

ประชากรหมู่บ้านบางคลานของอำเภอโพทะเลทุกครอบครัวปัจจุบันทำการเกษตรอย่างพอเพียง สาเหตุเกิดจากแม่น้ำยม ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลัก ของอำเภอโพทะเล แห้งแล้งน้ำในแม่น้ำไม่มีน้ำ ประชากรของบ้านบางคลาน หันมาทำการเกษตรอย่างพอเพียงเพื่อประหยัดน้ำในเนื้อที่ของตน

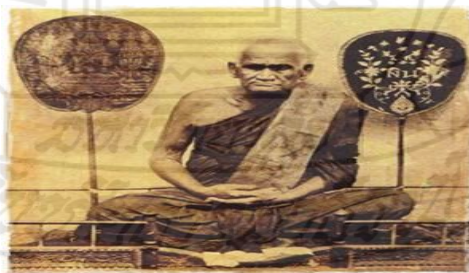
ประชากร บ้านบางคลาน ของอำเภอโพทะเลทำการเกษตรอย่างพอเพียง

สรุปได้ว่าตำนานตั้งชื่อบ้านบางคลานมีระแซ่ชุกชุมมากไม่ว่าจะมาจาก ห้วย หนอง คลอง บึงคลานมาตามลำรางน้ำใหญ่หน้าหมู่บ้านเป็นจำนวนมาก จึงได้ชื่อว่าบ้านบางคลาน

ที่มา: ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ : อาจารย์สำโรจน์ หาญหักทุรชน ข้าราชการครูบำนาญ อายุ 86 ปี บ้านเลขที่ 12 ตำบลบางคลาน อำเภอโพทะเล.

อธิบายคำศัพท์

ตำนาน	หมายถึง	พงศาวดาร,เรื่องเล่า,นิทาน,เกร็ด
ตำหนัก	หมายถึง	วัง,พระราชวัง,ที่พัก,นิเวศน์
บพิตร	หมายถึง	พระองค์ท่าน เช่น บพิตรคำที่พระสงฆ์ใช้แก่ เจ้านาย เช่น บรมวงศบพิตร
อดีต	หมายถึง	อดีตกาล,อดีตสมัย,โบราณกาล,สมัยก่อน
ประสูติ	หมายถึง	เกิด,กำเนิด,คลอด
อุปสมบท	หมายถึง	บวชเป็นภิกษุ. (ป. อุปสมบทา).
ถวาย	หมายถึง	ให้,มอบ,มอบให้
ผ้าไตร	หมายถึง	ผ้า ๓ ผืนของภิกษุ คือ อันตราสก (สบง) (จีวร) (ผ้าทาบ)
เศียร	หมายถึง	หัว เศียรพระพุทธรูป

หลวงพ่ोजิน

กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำชี้แจง กิจกรรมนี้มี 2 ตอน

มาตรฐาน 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความเข้าใจ เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน มาตรฐาน 5.1 เข้าใจ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท. 6/3 ระบุเหตุ และผล และข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ท. 6/6 อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

จุดประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนอ่านจากเรื่อง แสดงความคิดเห็น และตอบคำถามได้

ตอนที่ 1

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนวาดรูปภาพ พระยาโคตรตะบองตามจินตนาการมา 1 ภาพ
2. หลังจากนักเรียนได้อ่าน ตำนาน การสร้างวัดตำหนักในปัจจุบัน หลักศิลาแรงสูง เสมารธรรมจักรที่บันทึกเรื่องราวที่เป็นภาษาขอมอยู่ที่ใด
3. หลวงพ่อเงินใช้ช้างเป็นพาหนะในการเดินทางไปรักษาชาวบ้านที่เจ็บป่วย เพราะเหตุผลใด
4. “ ประสูติ ” หมายถึง สิ่งใด
5. ท่านเสด็จพระมหาสมณะเจ้าเสด็จมา จังหวัดต่างๆภาคเหนือ ท่านเสด็จมาทำสิ่งใด
6. บ้านทะนง มีโรงงานอุตสาหกรรม 1 โรง โรงงานนี้ผลิตสิ่งของใด
7. ให้นักเรียนค้นคว้า เขียนที่มาความเป็นมาตั้งชื่อหมู่บ้านตนเอง เพราะเหตุผลใด

อธิบายมาพอเข้าใจ

เข้าใจ

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

1. ให้นักเรียน แบ่งกลุ่ม 1-2 กลุ่ม ค้นคว้า ตำนานในท้องถิ่นของอำเภอโพทะเล
กลุ่มละ 1 เรื่อง แล้วมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

2. ให้นักเรียน แบ่งกลุ่ม 1-2 กลุ่ม แสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ ตำนานเมืองนครไชย
บรร นำเสนอหน้าชั้นเรียน

หลวงพ่ोजินห้กกิ่งโพธิ์ ตั้งใจอิฐฐาน

พระยาโคตรตะบอง

จระเข้ จากแม่น้ำยม คลานขึ้นมาตาม ริมตลิ่ง

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

บทที่ 4
นิทานการละเล่นพื้นบ้าน
ของอำเภอโพทะเล

นิทาน

ความเป็นมา ประชากรของอำเภอโพทะเล ยังคงมีการเล่านิทานรักษาสืบต่อกันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ให้ความบันเทิงแก่เยาวชนรุ่นหลังได้เรียนรู้ที่แฝงด้วยแง่คิดคติเตือนใจให้แก่ผู้อ่านและผู้ฟังไว้เป็นแนวคิด ความเชื่อ ปัจจุบันประชากรของอำเภอโพทะเล ยังคงอนุรักษ์การเล่านิทานในหมู่บ้านให้เด็กๆ ฟัง และในยามว่างในงานพบปะสังสรรค์ในงานประเพณีต่างๆ ผู้ศึกษาได้ข้อมูลจากการเล่าเรื่องนิทานจากผู้สูงอายุหลายท่านในท้องถิ่นของอำเภอโพทะเลเป็นผู้เล่าให้ฟัง ไม่ว่าจะเป็นนิทานมุขตลก นิทานคติสอนใจ นิทานชาดกที่เป็นแต่ละเรื่องๆ ดังต่อไปนี้

นิทานเรื่องคนตกปลา

มีเรื่องสืบกันมานานประชากรของอำเภอโพทะเล มีคนแก่คนหนึ่งแก่ชื่อ ตาอูย มีอาชีพตกปลาขายแก่เป็นคนทนแดดทนฝนในบริเวณหมู่บ้าน หมู่บ้านใกล้เคียงการตกเบ็ดหาปลาสู้อาอูย ไม่ได้

วันหนึ่งตาอู๋ไปตกปลาที่แม่น้ำยามเมื่อสมัยก่อนความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติทำให้ปลาตัวใหญ่มาก ตาอู๋ แยกพายเรือมาตามลำน้ำยามมาเรื่อยๆ มาถึงวังน้ำวังหนึ่งชื่อวังยายทก แยกเห็นปลาตัวใหญ่ตัวใหญ่มากมาย ก็เกิดความดีใจ คิดว่าวันนี้ต้องจับปลาได้เต็มลำเรือแก็บเกี่ยวเหื่อตกปลาทันที

ตาอู๋ กำลัง เกี่ยวเหื่อตกปลา

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

ตาอู๋ก็ผิดหวังเพราะวันนั้นเกิดมีปลาชะโดตัวใหญ่มากมากินเบ็ดทำให้เรือ ตาอู๋ โคลงยวบยาบไปมา ตาอู๋ ลองกระตุกสายเบ็ดถึงกระตุกปลาชะโดก็ดึงให้เรือจมลงประกอกับเรือ ตาอู๋ ลำเล็ก ตาอู๋ตกใจรีบหนีขึ้นฝั่งร้องเรียกให้ชาวบ้านใกล้เคียง มาช่วยจับปลาตัวใหญ่ชาวบ้านไม่มีใครเชื่อคิดว่า ตาอู๋ โง่หกแต่ก็ซัด ตาอู๋ ไม่ได้จึงมาช่วยดึงปลาที่กินเบ็ดเป็นปลาชะโดตัวใหญ่มากตาอู๋กับชาวบ้านช่วยกันชำแหละ แจกเพื่อนบ้านที่เหลือไปแลกข้าวได้เต็มลำเรือแล้วพายเรือกลับบ้าน

ปลาชะโด กินเหื่อเกี่ยว เบ็ด ตาอู๋

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

ระหว่างเดินทางกลับบ้านเป็นเวลาพบค่างพอดิ ตาอูย เกิดหิวข้าวจะหุงข้าวกินไม่มีไม้ขีดจุดไฟ ตาอูย มองดูตามตลิ่งเพื่อใครจะก่อไฟทิ้งไว้บ้าง ตาอูย พายเรือมาเรื่อยมาถึงต้นยางใหญ่ได้ต้นยางมีควาย ป่านอนอยู่ ตาอูยคิดว่าตาของควายป่ามีคนมาก่อไฟทิ้งไว้คว่าโซ่ล่ามเรือได้ผูกติดกับหางควายป่าเพราะ คิดว่าเป็นรากไม้ ใช้ไม้ขีดต้ไ้แย้เข้าไปที่ลูกตาควายป่าอย่างแรงมากควายป่าตกใจ กระโดดหนีเตลิดเปิดเปิง ลากเอาเรือขึ้นไปบนบก ส่วนเรือถูกควายป่าลากทำให้เรือ ตาอูย พังเสียหายหมดทั้งลำ

ควายป่า

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

ที่มา: กำนันขจร คมขำ หมู่ 1 ตำบลบางคลาน อำเภอโศกทะเล จังหวัดพิจิตร.

นิทานน้ำผึ้งหยดเดียว

ความเป็นมา ประชากรของอำเภอโพทะเล ผู้สูงอายุได้เล่าสืบต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน มาถึงปัจจุบันจากการเล่าเรื่อง ผ.อ. วิชัย กันสุข เรื่องมีอยู่ว่า ที่ตำบลท่าขมิ้นทางราชการได้แต่งตั้งคนดีให้ เป็นกำนันคนที่ทางราชการแต่งตั้งชื่อกำนันที่เป็นกำนันผู้ที่ไม่ได้รับแต่งตั้ง ชื่อตาวาน ตาวานไม่ได้แต่งตั้งให้ เป็นกำนันโกรธแค้นกำนันที่มาฆ่ากำนันที่ตาย ลูกของกำนันที่ ฆ่าตาวาน น้องตาวานและลูกฆ่าลูก กำนันที่ และฆ่าแก่แค้นกันมาหลายสิบปีเรื่องนี้รู้กันไปทั่วของอำเภอโพทะเล นายอำเภอโพทะเล ชื่อขุน หลวงสรรค์ วิจิตรเนตรได้มาไกลเกลี่ยเรื่องจึงได้สงบลง ประชากรของอำเภอจึงเปรียบเทียบเรื่องนี้ เปรียบเสมือนนิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียวและเล่าสืบต่อกันมาถึงทุกวันนี้ วันหนึ่งพวกเด็ก ๆ เดินถือขวด น้ำผึ้งมาตามทางมั่วแต่มองสิ่งที่อยู่ข้างทางเข้าได้ไปสะดุดกันดินล้มลงทำให้น้ำผึ้งในขวดหกลงพื้นดิน แมลงวันได้กลิ่นน้ำผึ้งหกพากันกินน้ำผึ้ง เจ้าจิ้งจกชอบกินแมลงวันที่มากินน้ำผึ้ง แมวชอบกินจิ้งจกมา คอยตะครุบที่มากินแมลงวัน มีเจ้าหมาวิ่งเข้ามากัดเอาแมวของเด็ก เด็กเจ้าของแมวตีหมาวิ่งไป

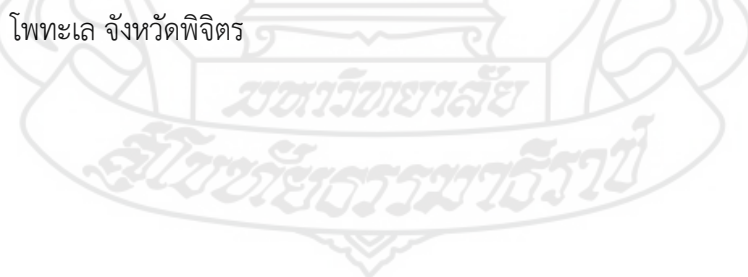
ขวดน้ำผึ้ง

เด็ก ๆ ทำขวดน้ำผึ้งหก

ฝ่ายเด็กเจ้าของหมาอีกคนหนึ่งเห็นหมาของตนขาหักจึงวิ่งไล่ตีเด็กเจ้าของแมวเด็กเจ้าของหมาหัวแตก ฝ่ายพ่อของเด็กเจ้าของหมาเอาไม้ตีเด็กเจ้าของแมว เด็กเจ้าของแมвр้องให้พ่อมาช่วย พ่อของเด็ก เจ้าของแมวไล่ตีเด็กเจ้าของหมาพ่อเด็กเจ้าของหมาเห็นว่าลูกของตัวเองหัวแตกมาตีพ่อของเด็กเจ้าของแมวล้มลง เมื่อลูกชายใหญ่ของพ่อเด็กเจ้าของแมวเห็นพอล้มลงก็ฉวยได้ดาบวิ่งมาฟันเอาพ่อของเด็กเจ้าของหมาที่แขนไม้พลองก็หลุดจากมือลงแล้วก็วิ่งไปบ้านเพื่อนไปบอกกันก็พบน้องชายกับบุตรคนใหญ่ ถือดาบถือไม้พลองวิ่งสวนมาก็ตรงเข้าไปจะฟันเอาคนที่ฟันบิดาของตน เมื่อบุตรคนใหญ่ของบิดาเด็กเจ้าของแมวก็ตีเอาไม้พลองป้องกันไว้ กลับได้ตีเอาแขนบุตรคนใหญ่ของบิดาเด็กเจ้าของหมา ดาบที่มือของคนนั้นก็หลุดมือไป ดังนั้นก็ตรงเข้าไปเอาไม้พลองตีเด็กหนุ่มพวกเจ้าของแมวฝ่ายบิดาเด็กเจ้าของแมวเมื่อหายหน้ามีดตามัวแล้วลุกขึ้นตรงเข้าไปฟันพวกเจ้าของหมา ฝ่ายเจ้าอาภักเอาไม้พลองป้องกันไว้ต่างคนต่างฟันกันซุนละมุน ผู้ใหญ่บ้านมาพบเหตุการณ์จึงห้ามปรามเรื่องจึงสงบลง ต่างคนต่างฝืนกันซุนละมุน

ที่มา: การเล่าเรื่องสัมภาษณ์จาก : ผ.อ วิชัย กันสุข อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน แผลมรัง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดพัทลุง

นิทาน นกกระเรียนห่านและเหยี่ยว

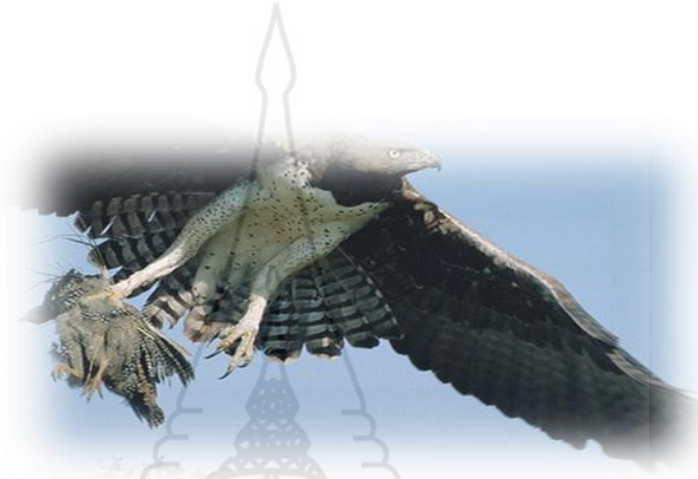
ความเป็นมามีเรื่องเล่าของชาวบ้านของอำเภอโพทะเลเรื่องมีอยู่ว่า เมื่อปี พ.ศ 2420 มีพระรูปหนึ่ง ชื่อหลวงพ่อดองดี จิรบุญโญ เจ้าอาวาสวัดบ้านพังน้อย ของอำเภอบางคลานปัจจุบัน คืออำเภอโพทะเล สมัยนั้นท่านเป็นพระรูปหนึ่งมีชื่อเสียงในวิชาอาคมแก่กล้าสามารถหายตัวได้เป็นรู้จักของประชากรของอำเภอโพทะเลภายในวัดท่านได้ขุดสระไว้ลูกหนึ่งภายในสระท่านเลี้ยง ปลา จระเข้ บอนบก ท่านเลี้ยง ไก่ เป็ด ห่าน และม้า ช้าง ไว้สำหรับพาหนะสำหรับเดินทาง วันหนึ่งท่านได้นั่งวิปัสสนาที่บริเวณขอบสระท่านเห็นห่านไปลงเล่นในสระอยู่ ๆ มีนกกระเรียนบินลงมาใกล้กับห่านร้องส่งเสียงไปมากับห่าน มีเหยี่ยวตัวหนึ่งบินโฉบห่านของท่านหนีไปหลวงพ่อดองดีท่านยังรู้ภาษาสัตว์พูดกันได้หลวงพ่อดองดีท่านได้เล่าเหตุการณ์ให้ลูกศิษย์เป็นภาษาสัตว์ใจความให้ฟังว่า

มีนกกระเรียนตัวหนึ่งบินลงมาในสระท่านดำผุดดำว่ายอยู่ในสระของท่านนกกระเรียนถามว่า ท่านกำลังทำอะไร ห่านจึงห่านพูดว่านี่เป็นวิธีหาอาหารในน้ำของพวกเรา และเมื่อมักมีภัยร้ายเราก็สามารถดำน้ำหนีได้

นกกระเรียนพูดกับห่าน

ขอเพียงเจ้ามาเป็นเพื่อนของเราต่อไปก็ไม่ต้องมัวตำหนิต่ำว่าย นกกระเรียนให้คำแนะนำ
 ขึ้นมาหาอาหารบนบกสบายกว่าส่วนภัยอันตรายนั้น ด้วยร่างกายที่แข็งแรงของเราขอรับรองจะคอย
 คุ่มครองให้เจ้าเองห่าน หลงเชื่อที่นกกระเรียนพูด จึงขึ้นมาหาอาหารบนบกกับนกกระเรียนอยู่มาไม่
 นาน มีนางเหยี่ยวตัวหนึ่งออกหาเหยื่อเห็นห่านหากินบนบกจึงโฉบลงมาจับตัวไปได้โดยง่ายห่านตะโกน
 ส่งเสียงร้องเรียกให้นกกระเรียนช่วย ซึ่งห่านคิดว่าเป็นสหายของตนช่วยเหลือแต่ปรากฏว่านกกระเรียน
 ไม่ช่วยบินหนีไป

ห่านถูกเหยี่ยวจับตัวบินหนีไป

ที่มา: <https://www.google.co.th/search>.

ที่มา: จากการ์ตูนเรื่อง คุณลุงทอง พิมพ์แดง มัคคทายก วัดบ้านพังน้อย อายุ 81 ปี บ้านเลขที่ หมู่ 4
 ตำบลท่าเสา อำเภอโพทะเล 66130 จังหวัดพิจิตร.

นิทานไกรทองชาละวัน

ชาละวัน

ความเป็นมา มีเรื่องเล่าของชาวบ้านอำเภอโพทะเลเล่ากันว่านานมาแล้วลุ่มแม่น้ำน่านเมืองพิจิตรมีถ้ำอยู่ใต้น้ำขนาดใหญ่ภายในถ้ำมีจะมีกระเข้้น้อยใหญ่อาศัยอยู่มากมาย กระเข้ทุกตัวเมื่อเข้าไปอยู่ในถ้ำจะกลายเป็นคน มีกระเข้เผ่ากระเข้ที่มีอายุมาก ที่กระเข้ทุกตัวเคารพและเชื่อฟังชื่อว่า ท้าวรำไพ ลูกของท้าวรำไพชื่อ ท้าวโคจร ท้าวโคจรมีลูกชื่อ ชาละวันเป็นกระเข้ ที่ฉลาดแข็งแรง อยู่มาท้าวโคจรตายลง เนื่องจากถูกกระเข้ด้วยกันกัดตายชาละวันก็อยู่มาอยู่กับปู่ ปู่ก็เฝ้าสอนสั่งอบรมจนเติบโตใหญ่และท้าวรำไพก็แก่ลงชาละวัน ก็เติบโตเป็นหนุ่มใหญ่ต่อมาชาละวันก็ตั้งตัวเป็นใหญ่ปกครองกระเข้้น้อยใหญ่แต่ด้วยนิสัยอันธพาลของเจ้าชาละวันมันชอบออกจากถ้ำขึ้นสู่วิถีน้ำเที่ยวไล่จับผู้คนวัวควายกิน เป็นอาหาร และจับผู้คนกินด้วยนิสัยอันธพาลของมันชาวบ้านเมืองพิจิตร กลัวกันมากเพราะเป็นกระเข้ใหญ่โตมาก วันหนึ่งเจ้าชาละวันออกจากถ้ำก็ไปพบหญิงสาว 2 คน กำลังอาบน้ำสวยมากหญิงสาวทั้ง 2 คนเป็นลูกสาวของเจ้าเมืองพิจิตรชาละวัน เห็นก็นึกรักหญิงสาว 2 คน คนหนึ่งชื่อตะเภาแก้วอีกคนหนึ่งชื่อตะเภาทอง ชาละวันคาบตะเภาแก้ว และตะเภาทอง เข้าไปในถ้ำ เมื่อเข้าถ้ำแล้วตัว ชาละวันก็กลายเป็นคนและได้นางตะเภาแก้ว ตะเภาทองเป็นเมียเมื่อคนที่เข้าไปในถ้ำ

ชาละวันคาบตะเภาแก้ตะเภาทองเป็นเมีย

ที่มา: [http:// www.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248).

จะได้รับ แสงสว่างแล้วยังอิมทิพย์เมื่ออยู่ในถ้ำจะไม่รู้สึกหิวอะไรเลย เรื่องนี้รู้ถึงเจ้าเมืองพิจิตร รู้ว่าลูกสาวของตัวเองถูกจรเข้คาบไปก็จึงสั่งให้คนป่าวประกาศไปตามเมืองต่างๆ ว่า ผู้ใดสามารถปราบจรเข้ได้ จะยกนางตะเภาแก้ว ตะเภาทองให้เป็นเมียพร้อมยกทรัพย์สินสมบัติให้ครึ่งหนึ่ง เทียบป่าวประกาศไปตามเมืองต่างๆ เมืองนนท์มีหนุ่มใหญ่ใจกล้า ชื่อไกรทองรู้ข่าวเข้าไกรทองเป็นคนดีมีความรู้เรียนคาถาอาคม ทวนน้ำขึ้นไปจากเมืองนนท์มาถึงเมืองพิจิตรก็ทำแพ พร้อมเตรียมอาวุธร้ายเวทมนต์คาถาไปยังถ้ำในถ้ำทำให้ชาละวันเกิดความรำรื้อน

เจ้าเมืองพิจิตร

ใช้เทียนเพื่อระเบิดถ้ำแล้วร้ายเวทมนตร์ชาละวันก็ส่งสยน้ำเข้ามาในถ้ำ แล้วว่ายขึ้นบนผิวน้ำพบไกรทอง ชาละวันก็ว่ายน้ำตรงไปที่แพ เพื่อจะกินไกรทองเมื่อเห็นชาละวันมา ไกรทองเตรียมอาวุธต่างๆ มีด หอก เมื่อชาละวันเข้ามาใกล้ไกรทอง เขามีดทิ่มแทง เกิดคลื่นปั่นป่วนในน้ำขนาดใหญ่ชาวบ้านแถวนั้นก็มาดูตามริมฝั่งขณะที่ต่อสู้แพก็เกิดแตกทันใดนั้นไกรทองคว้าหอก เสียบเข้าใต้ท้องของชาละวัน เลือดไหลแดงในแม่น้ำชาละวันก็จบชีวิตอันชั่วร้ายลงทันที

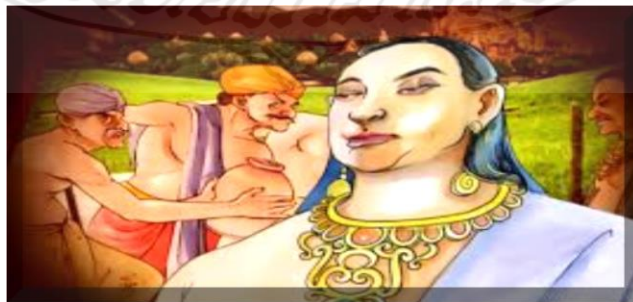
ไกรทอง ใช้อาวุธปราบชาละวัน

ที่มา: <http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248>.

ที่มา: ข้อมูลหนังสืองานสืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยอันเป็นเอกลักษณ์ ของจังหวัดพิจิตร, 2553, น. 36 – 39.

นิทานรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้

ความเป็นในอดีตการมีเรื่องเล่ากันมามานานที่หมู่บ้านโพทะเล มีครัวหนึ่งบ้านอยู่ใกล้วัดมีที่ดินมากหัวหน้าครอบครัวชื่อตา มาก ท่านเป็นมักทายกวัดท่านมีบุตรด้วยกัน 4 คน ท่านได้แบ่งที่ดินให้บุตร 3 คนเท่ากัน ส่วนบุตรคนสุดท้องได้มากกว่าบุตร 3 คน บุตรทั้ง 3 คน อิจฉาคิดอุบายวางแผนฆ่าน้องโดยขึ้นไปบนบ้านบุตรคนสุดท้องวางยาพิษไว้ในอาหาร แต่ผู้เห็นเหตุการณ์คือผู้ที่เป็นแม่ แม่บอกกับลูกสาวคนสุดท้องมาจากการทำงานว่าเมื่อสักครู่มีพี่สาวขึ้นมาบนบ้านไม่รู้ว่ามีทำอะไรบุตรคนสุดท้องมาจากทำงานเกิดหิวข้าวเปิดดูกับข้าวกับข้าวแต่กับข้าวนั้นบูดเพราะเป็นฤดูร้อนบุตรทั้ง 3 คนแปลกใจว่าน้องไม่ตาย น้องสาวทราบเรื่องภายหลังทั้งหมดที่ทั้ง 3 ของตนคิดวางแผนฆ่าเพื่อแบ่งที่ดินบุตรสาวคนสุดท้องต้องอยู่ด้วยความระมัดระวังพี่สาวทั้ง 3 คนตลอดมา สมัยนั้นมีพระภิกษุรูปหนึ่งชื่อหลวงพ่อกู่ เป็นเจ้าอาวาสวัดบ้านโพทะเล ตำแหน่งเป็นเจ้าคณะอำเภอ ท่านเป็นพระนักเทศน์มีเสียงไพเราะในสมัย ร. 5 ครั้งหนึ่งท่านเคยได้รับเชิญนิมนต์ไปเทศน์ที่บรมหาราชวังส่วนมากประชากรของอำเภอโพทะเลทุกวัดจะนิมนต์ไปเทศน์เพื่อฟังเสียงความไพเราะเมื่อท่านเทศน์จบแล้วท่านจะเทศน์ยกนิทานตัวอย่าง เป็นอุทาหรณ์ครอบครัวตามากกับกับนิทานชาดกเรื่องรู้เท่าทันเป็นเรื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้ สั่งสอนญาติโยมสติเตือนใจเรื่อง การจองเวนจองกรรม ทำให้เกิดบาปหนา ประชากรของอำเภอโพทะเลเล่าสืบทอดกัน ต่อมาเป็นเวลาช้านานจนถึงทุกวันนี้ นิทานเรื่อง รู้เท่าทันเป็นเรื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก้ เรื่องมีอยู่ว่า ครัวหนึ่งพวกนักเลงสุราสมคบกันจะวางยาพิษท่านอนาถบิณฑังเศรษฐี ท่านผู้นี้ได้สร้างพระตุ้มวิหาร ถวายพระพุทธเจ้า ให้ประทับเพื่อสั่งสอนประชาชนพวกนักเลงสุราหวังจะชิงทรัพย์ขณะที่ท่าน อนาถบิณฑังเศรษฐีจะเดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ณ พระตุ้ม

อนาถบิณฑังเศรษฐี

อธิบายคำศัพท์

ธรรมชาติ	หมายถึง	สิ่งที่เกิดเอง, สิ่งที่เป็นเองตามธรรมดา
จระเข้	หมายถึง	ชื่อสัตว์เลื้อยคลานขนาดใหญ่ในวงศ์ อาศัยบริเวณป่าริมน้ำ หนังเป็นเกล็ดแข็ง ปากยาว และปลายปากงูขึ้นเป็นช่องเปิดของรูจมูก เรียกว่า ก้อนขี้หมา ทางแบนยาวใช้โบกว่ายน้ำ มักหากินเนื้อในน้ำเป็นอาหาร
อิมทิพย์	หมายถึง	อิมด้วยบุญทั้งที่ตนเองมีและที่คนอื่น ส่งบุญไปให้ท่าน
เวทมนตร์	หมายถึง	ถ้อยคำศักดิ์สิทธิ์ที่บริกรรมเพื่อให้เกิดความสำเร็จ
เทศน์	หมายถึง	การแสดงธรรมสั่งสอนในทางศาสนา
เศรษฐี	หมายถึง	คนรวย, คนมั่งคั่ง, คนมั่งมี

ทำวราไฟ ปู่ชาละวัน

กิจกรรมท้ายเรื่อง

คำชี้แจง	กิจกรรมนี้ 2 ตอน
มาตรฐาน	ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและ มีนิสัยรักการอ่าน มาตรฐาน ท.5.5 เข้าใจแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
ตัวชี้วัด	ท.6/6 เล่านิทานพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง และนิทานพื้นบ้านท้องถิ่นอื่น ท.6/4 นำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต ท.6/8 อ่านหนังสือตามความสนใจ และอ่านอธิบายคุณค่าที่ได้รับ ท.6/9 มีมารยาทในการอ่าน
จุดประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอ่านจากเรื่องที่อ่านมีความเพลิดเพลินตอบคำถามได้ 2. เพื่อให้นักเรียน เขียนนิทานพื้นบ้าน ตามความคิดของตนเอง และวาดภาพประกอบ
ได้	
ตอนที่ 1	จงตอบคำถามต่อไปนี้ 1. นักเรียนคิดว่าเรื่องคนตกปลาเป็นเรื่องจริงหรือไม่ เพราะเหตุผลใด 2. นักเรียนอ่านเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียวนักเรียนมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร 3. ให้นักเรียน พุดคุยนิทานเรื่อง นกกระเรียนห่านและเหยี่ยว ว่านกพูดภาษาสื่อสารกันรู้เรื่อง ว่าเป็นจริงหรือไม่ และมีเรื่องเกี่ยวกับนกกระเรียนห่านและเหยี่ยวที่ต่างไปจากนี้อีกหรือไม่ 4. นิทาน เรื่อง “รู้เท่าเป็นเครื่องกัน” รู้ทันเป็นเรื่องแก้ นักเรียนคิดว่ากาการตีมสุรา ผิด
ศีล 5 ข้อใด	5 . นักเรียนคิดว่านิสัยของชาละวัน ที่เป็นจระเข้ ถ้าเป็นคนจะมีนิสัยแบบใด จากนิทาน เรื่อง “ ไกรทอง ชาละวัน ”

ตอนที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนช่วยกันอนุรักษ์นิทานพื้นบ้านในท้องถิ่นของเราให้คงอยู่ต่อไป
2. ให้นักเรียน แบ่งกลุ่ม 1 - 2 กลุ่ม กลุ่มละ 1 เรื่องสืบค้นนิทานพื้นบ้าน ในท้องถิ่นของตนเอง มาเล่าหน้าชั้นเรียนชั้นเรียน

ท้าวโคจร

นกระเรียนพูดกับห่าน

อนาถบิณฑังเศรษฐี

ที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/3873>.

การละเล่น

ความเป็นมาประชากร ของอำเภอโพทะเล และเป็นการบ่งบอกให้รู้วัฒนธรรมวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นประชากรของชาวอำเภอโพทะเล เมื่อในยามว่างจากการ ทำนา ทำไร่ เสริมมีงานประเพณีต่างๆ ก็จะนำการละเล่นพื้นบ้านมาเล่นกันเพื่อผ่อนคลายจากการเหน็ดเหนื่อย และจากการพบเห็นประชากรของอำเภอโพทะเลยังรักษาประเพณีวัฒนธรรมการละเล่นมาถึงปัจจุบันแต่การละเล่นพื้นบ้านบางส่วนยังมีการละเล่นบางส่วนได้สูญหายไปจะขอกกล่าวเรื่องที่ยังมีการละเล่นอยู่แต่ละเรื่องดังต่อไปนี้

การละเล่นแข่งขันเรือ

ในช่วงเดือน11-12 ประชากรของอำเภอโพทะเลในถึงฤดูเทศกาลทำบุญ ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ประชากรจะไปทำบุญเมื่อเสร็จพิธีทางศาสนาแล้วก็จะประชากรมีการนัดหมายให้มีการละเล่นแข่งขันเรือในวันทำบุญทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ซึ่งถือกันว่าผู้ร่วมแข่งขันจะได้บุญอีกทางหนึ่งด้วยจะใช้สถานที่เล่น แม่น้ำ ลำคลองบึงการละเล่นแข่งขันเรือในงานประเพณีจะได้บุญอีกทางหนึ่งด้วยประชากรของอำเภอโพทะเลที่พบเห็นทุกหมู่บ้านที่นิยมการละเล่นแข่งขันเรือแต่ละชนิดจะไม่เหมือนกันแต่จะขอกกล่าวการละเล่นแข่งขันเรือยาวขนาดเล็กจิวฬาย 6 คน ก่อนการละเล่นแข่งขันเรือตะเซ้ ใช้คนฬาย หัวท้ายลำละ 2 คน การละเล่นแข่งขันเรือโปงตาลำละ 1 คน การละเล่นแข่งขันเรือปิดตาหัวใ้ท้าย บอดใช้ผู้เล่นลำละ 2 คน สถานที่เล่น แม่น้ำ ลำคลอง บึง กติกา แข่งสองรอบเปลี่ยนสายน้ำ และเรือ บาง

วิธีเล่น แข่งขันเรือยาวขนาดจิวฬาย 5-6 คน เรือยาวขนาดจิวฬาย 5-6 คน เล่นได้ทั้งชาย และหญิง ผู้เล่นเป็นชุด หรือเป็นทีมกติการอบแรก ถ้าทีมใดถึงเส้นชัยก่อนถือว่ายังไม่ชนะขาด รอบสองจะต้องมีการมีการเปลี่ยนสายน้ำ รอบสองถ้าเรือทีมที่ชนะนอกรอบแรก มารอบรอบสองชนะอีกถือว่าทีมเรือรอบแรกชนะขาด ถ้าเสมอกันแข่งขันกันต่อไปจนกว่าทีมเรื่อนั้นชนะ

การละเล่น แข่งขันเรือยาว 6 คน

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?q=ภาพการละเล่นแข่งขันเรือยาว>.

การละเล่นแข่งเรือตะเข้ การละเล่นแข่งขันเรือตะเข้ ใช้คนฝีพายหัวท้ายลำละ 2 คน ใช้ฝีพายลำละ 2 คน หัวท้าย กติกาเหมือนกับการละเล่นแข่งขันเรือยาวน 6 คน รอบแรกถ้าทีมใดถึงเส้นชัยก่อนถือว่ายังไม่ชนะขาดสอง จะต้องมีการ มีการเปลี่ยนสายน้ำ รอบสองถ้าเรือทีมที่ชนะนอกรอบแรก มารอบรอบสองชนะอีกถือว่าทีมเรือรอบแรกชนะขาด ถ้าเสมอกันแข่งขันกันต่อไปจนกว่าทีมเรื่อนั้นชนะ

การแข่งขัน เรือตะเข้

ที่มา: <https://www.google.co.th/search?q=ภาพการละเล่นแข่งขันเรือยาว>.

วิธีการเล่นแข่งขัน เรือเรือโปงตาล การละเล่น แข่งขันเรือโปงตาล กติกาใช้ฝีพาย ลำละ 1 คน แข่งพร้อมกันไม่จำกัดเรือที่แข่ง ใช้แข่งรอบเดียวลำใดเข้าถึงเส้นก่อนถือว่าชนะขาด

การละเล่นแข่งขันเรือโปงตาล

การเล่นแข่งขัน การละเล่นแข่งขันเรือหัวใบ้ท้ายบอด การละเล่นแข่งขันเรือหัวใบ้ท้ายบอด กติกาใช้ฝีพายลำละ 2 คน ใช้แข่งรอบเดียว ผู้ซัดท้ายถูกปิดตาผู้ที่พายอยู่หัวเรือให้มลูกมะนาวผู้ที่คัดท้ายเรือห้ามพูดบอกถ้าทีมใดพายถึงเส้นชัยถือว่าทีมนั้นเป็นผู้ชนะแข่งขันรอบเดียว

การละเล่นแข่งขันเรือหัวใบ้ท้ายบอด

ที่มา: <https://www.google.co.b0b9ith/search?q=ภาพการละเล่นแข่งขันเรือยาว>.

ที่มา: หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ และภูมิปัญญา จังหวัดพิจิตร, 2549, น. 27-30.

การละเล่นเพลง พิษฐาน

ประชากร ของอำเภอโพทะเล ในยุคอดีตการถึงปัจจุบัน มีการเล่นเพลงไทยพื้นเมือง เช่นเดียวกับชุมชนภาคกลางต่างๆ ไปมีการละเล่น เพลงฉ่อย ลำตัด และเพลงเกี่ยวข้าว นิยมร้องเล่น กันในประเพณีสงกรานต์ ส่วนละเล่นเพลงพื้นบ้าน และการละเล่นเพลง พิษฐาน ยังมีการละเล่นอยู่ที่ หมู่บ้านแหลมรังและหมู่บ้านต่างๆ ของอำเภอโพทะเลประชากรยังคงอนุรักษ์การละเล่นเพลงพิษฐานโอกาส เล่นในช่วงเทศกาลตรุษสงกรานต์ปัจจุบัน และงานของประเพณีในท้องถิ่นของตนเองซึ่งเป็นการร้อง โต้ตอบระหว่าง ชาย หญิงสถานเล่น เพลงพิษฐานที่วัด และประเพณีในท้องถิ่นการแต่งกายการละเล่น เพลงพิษฐาน ผู้ชาย และผู้หญิง แต่งกายสมัยแบบโบราณประชากรของอำเภอโพทะเล แถบทุกหมู่บ้านที่ นิยมไปเล่นที่วัดหลังจากทำบุญใส่บาวันตรุษสงกรานต์ช่วงเช้าเสร็จ เรียบร้อยหนุ่มสาวจะกลับไปที่บ้าน แต่งกายกันใหม่ ชาย หญิง แต่งกายแบบโบราณและกลับมาที่วัดเพื่อมาเล่นเพลงพิษฐาน วิธีการเล่น ผู้ เล่นชายและหญิงจะไปพิษฐานต่อหน้าพระประธานเหมือนการอธิษฐานหรือการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาว พลัดกันร้องโต้ตอบกันไปมามีบทร้องเพลงประกอบ บทร้องเพลง เพลงพิษฐาน ประชากร ของอำเภอ โพทะเลที่นิยมใช้ร้องเล่นขึ้นต้นดังนี้

(ชาย) พิษฐานเอ๋ย มือลูกหนึ่งถือพาน พานละดอกมณฑาเกิดมาชาติ ไต ขอให้ความรักของเราคงอยู่
 อย่ามีวันรู้โรยรา ขออย่าให้ความรักมาลับ จนวันดับชีวา พิษฐานวานไหว้ ขอให้ได้ตั้งใจเข้าคิด
 (ลูกคู่) พิษฐาน วานไหว้ ขอให้ได้ตั้งใจเข้าคิด (หญิง) พิษฐานเอ๋ย พิษฐาน วานไหว้ ขอให้ได้ตั้งใจเข้าคิด

ขอให้สระของเรามีปลา ขอให้หน้าของเรามีข้าว มีทั้งบ้านทั้งเรือน มีทั้งเพื่อนร่วมเหยาพิชฐานวานไหว
ขอให้ได้ตั้งใจข้าคิด (ลูกคู่) พิชฐาน พิชฐาน วานไหว ขอให้ได้ตั้งใจข้าคิด

การละเล่นร้องเพลง พิชฐาน

ที่มา: การเล่าเรื่องสัมภาษณ์จาก : ผ.อ. วิชัย กั้นสุข อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน แหลมรัง บ้านเลขที่
122 / 2 หมู่ที่ 4 บ้านแหลมรัง ตำบลบึงนาราง อำเภอโพทะเล.

การละเล่น ฝีนางตั้ง

ความเป็นมาประชากร ของ อำเภอโพทะเล ยังมีการการเล่นฝีนางตั้งอยู่ประทุกจำปีจะเล่น เฉพาะเดือน เมษายน ตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน ไปจนถึงสิ้นเดือน นิยมเล่นเฉพาะเวลากลางคืนเท่านั้น เชื่อกันว่าเดือน เมษายน เป็นช่วงที่เหล่านางฟ้า หรือฝีนางตั้ง ไม่ได้จำศีลประชากร ของอำเภอโพทะเล มีความเชื่อในเรื่องการ ทำนา ทำไร่ ปริมาณฝนตกมาก หรือตกน้อยจากการเข้าทรงของฝีนางตั้งจะต้อง จัดเตรียมอุปกรณ์ และคนทรงสถานที่เล่น ศาลากลางหมู่บ้าน และสถานที่โล่งแจ้ง อุปกรณ์ กระดิ่ง 1 ใบ จัดหาซากทำด้วยไม้แดง 2 ต้าม กระดิ่งตั้งบนซากงานขันห้า ข้าวตอกดอกไม้ วางอยู่ข้างตัวผู้ถือ กระดิ่งเวลาเล่น เวลากลางคืน

กระดิ่ง

ที่มา: [http:// www.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248).

วิธีการเล่น เมื่อได้คนทรงแล้วผู้ที่มาร่วมเล่นมาพร้อมกันนั่งล้อมวง เชิญคนผู้สูงอายุที่เคย ร้องเพลงเชิญฝีนางตั้งประจำหมู่บ้านมาร้องเพลงไปเรื่อย แล้วโปรยข้าวตอกดอกไม้จนกว่าฝีนางตั้ง มา ประทับร่างทุกคนที่ยืนนั่งล้อมวงจะเป็นลูกคู่ร้องรับ และตบมือพร้อมกันเพื่อเป็นการให้จิ้งหหวะฝีนางตั้งลง มาประทับร่างทรง เพลงร้องประกอบเชิญฝีนางตั้ง“ อีปูตั้งเอ๋ย อีย่าตั้งเอ๋ย ลงมาเล่นครก ลงมาเล่นสาก ครกไม้มาก สากไม้แดง กระแสแสงแมงเม่า กระดิ่งฟัดข้าว ฟัด ๆ ฝาย ๆ ฟักดินทรายชายแม่นางตั้ง พี่จะลง แล้วเว้ย พี่จะลงแล้ววา สาวน้อยหยาดฟ้า อีย่าพันดำ ลงมาเล่นน้ำ ที่ทะเลพัดไป ได้เล่าสองไห ไก่น้อย

สองตัว หัวเตี้ยสองหัว อีปู่ดั่งเอ๋ย อีย่าดั่งเอ๋ย พี่นเจ้าแม่พี่น พี่นให้งามๆ ตีวงกว้างๆ เจ้าจะขึ้นชี้ข้าง
 ปูเอียงามงอน จะละกลอนแขนอ่อน เจ้าเจ้าพี่น แขนอ่อนนี้เอ๋ย ลูกสาวไผ่นี่เว้ย ลงมานั่งคา แม่แก้วตา
 คำดำ เจ้าระบำแขนอ่อน เต็นเจ้าละเต็น เต็นแม่่นกกะเต็นท์ เต็นไปตามกอทราย เจ้าแขนอ่อน นื้อนาย
 เจ้าจะสะพายแขนอ่อน เจ้าลูกเจ้าแม่ลูก เจ้าสิมุกดอกคำ เจ้าระบำแขนอ่อน”

ผู้สูงอายุที่เคยร้องเพลง

เมื่อผีนางดั่งลงประทับร่างคนทรงจะเกิดลักษณะอาการคนทรงโยกกระดั่งไปมา แล้วจะลุก
 ขึ้นยืนถือกระดั่ง ไล่ตี ฟาดลงกับพื้นดินคนร้องเพลงที่อยู่ข้างๆ พี่เลี้ยงคอยพูดคุยและซักถามปัญหาเรื่อง
 ผน เพื่อจะได้วางแผนการทำนา ทำไร่ และโรคภัยไข้เจ็บ

ซักถามปัญหาต่างๆ จากการเข้าทรง

ที่มา: [http:// www.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248).

เมื่อผีนางด้งถูกซักถามปัญหาต่างๆ หมดแล้วผีนางด้งจะร่ำรำสนุกสนานกับชาวบ้าน
จนกว่าผีนางด้งจะออกจากร่างคนทรงพูดว่าจะกลับบ้าน พี่เลี้ยงนำขันห้าให้ผีนางด้งถ้อยยกขึ้นจรด
หน้าผากจากนั้นผีนางด้งจะออกจากร่าง

ร่วมกันร้องเพลงร่ำอย่างสนุกสนาน

ที่มา : <http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248>.

ที่มา: การสัมภาษณ์: ข้อมูลจากการเล่าเรื่อง : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแหลมรั้ง บ้านเลขที่ 122/2
หมู่ที่ 4 บ้านแหลมรั้ง ตำบลบึงนาราง อำเภอโพทะเล.

การละเล่นกลองยาว

ความเป็นมาประชากรของอำเภอโพทะเล ที่พบเห็นทุกหมู่บ้านที่มีงานประเพณี งานบวช งานแต่งงาน งาน ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ประชากร ของอำเภอโพทะเล จะใช้กลองยาวแท้ และการประกวดการละเล่นกลองยาวประจำอำเภอในงานเทศกาลต่างๆ การละเล่นกลองยาวประกวด อุปกรณ์ที่ใช้ กลองยาวผู้เล่นเล่นเป็นทีม การละเล่นกลองยาวประกวด สถานที่เล่น วัด โรงเรียนในงานประเพณีต่างๆ อุปกรณ์ กลองยาว และผู้เล่นวิธีเล่นกลองยาวประกวด วิธีเล่นกลองยาวโลดโผนเพื่อความสนุกสนานจับ สายสะพายคล้องป่า เริ่มใช้มือตีทั้งสองมือใช้กำปั้น คอก เป่า ศีรษะ หรือต่อตัว

นักเรียนโรงเรียนบ้านน้อยปรีक्षाอุทิศ แสดงการละเล่นกลองยาวในงานประกวดการละเล่น กลองยาวในขบวนแห่นาคขบวนทอดผ้าป่าวันสงกรานต์ งานแต่งงานทอดกฐิน และงานอื่น ๆ ผู้เล่นจะใช้ มือตีเป็นเสียงกลองจังหวะกลองยาวไม่มีการเล่นโลดโผน ผู้เล่นจะตีกลองยาวเป็นเสียงให้ผู้นำขบวนได้ ร่ายรำ อุปกรณ์ กลองยาว ฉิ่งฉาบ ฆ้องโหม่ง ปี่ชะวาก กลองอเมริกัน

วิธีเล่น ประเพณีในงานต่างๆ อุปกรณ์ กลองยาว ฉิ่งฉาบ ปี่เป่า กลองอเมริกัน และผู้เล่น สถานที่เล่น พื้นที่ในงานประเพณีต่าง ๆ ในท้องถิ่น และวันสำคัญทางศาสนาวิธีเล่นผู้เล่นใช้มือตีกลอง ขึ้นต้นเป็นเสียง บ่อง บ่อง บ่อง บ่องเท็งบ่อง ฉิ่งตีรับ ฉิ่งฉาบ ปี่เป่าตามเนื้อเพลง กลองอเมริกันตีขัด เสียงกลองยาวตีขัดเป็นเสียง เปิงตั้งเปิง เปิงตั้งเปิง ผู้เล่นจะตีไปเรื่อยๆ ผู้เล่นแห่ขบวนก็จะร่ายรำตาม จังหวะเสียงกลองยาวอย่างสนุก

การละเล่นในประเพณี

ที่มา: จากข้อมูลการสัมภาษณ์ : อาจารย์ชูศักดิ์ พึ่งไชย ข้าราชการครูชำนาญ อดีตอาจารย์ใหญ่
โรงเรียนบ้านน้อยปรีชาอุทิศ ตำบลบ้านน้อย อำเภอฟุ่พะทะเล 66130 จังหวัดพะิจิตร.

สํานักงานวัฒนธรรมราชภัฏ

การละเล่นมอญซ่อนผ้า

ความเป็นมา ประชากร ของอำเภอโพทะเล ชอบเล่นมอญซ่อนผ้าในเทศกาลสงกรานต์ เป็นการละเล่นที่เล่นในยามว่าง และในงานประเพณีต่างๆของท้องถิ่น เป็นการละเล่นที่ไม่จำกัดจำนวนผู้เล่นยิ่งมากเท่าไรยิ่งดีเพิ่มความครึกครื้น เล่นได้ทั้งชายและหญิง ประชากรของอำเภอโพทะเล เล็งเห็นความสำคัญการละเล่นมอญซ่อนผ้าประโยชน์จากการเล่นประการสำคัญคือ ความสนุกสนานฝึกให้ผู้เล่นมีความซื่อสัตย์ เพราะผู้เล่นทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎ และเล่นง่าย สถานที่เล่น วัด บ้าน โรงเรียน ประเพณีในงานท้องถิ่นต่างๆ อุปกรณ์ ผ้าเช็ดหน้าขนาดใหญ่ 1 ผืน ต้องขมวดพันเป็นเกลียวผูกตาวิธีการเล่นการละเล่นมอญซ่อนผ้าไม่จำกัดจำนวนผู้เล่นใช้วิธีการจับไม้สั้นไม้ยาว แล้วจะตกลงกันผู้เล่นคนแรกเรียกว่ามอญจะต้องใช้ผ้าผูกตาเดินไปรอบวงกลม ผู้ที่นั่งมอญผู้เล่นนั่งล้อมวงหันหน้าเข้าในวงให้มีระยะห่างระหว่างกันพอสมควรโดยมีผู้ที่เป็นมอญเดินรอบๆ วงเพื่อนำผ้าไปซ่อนไว้ข้างหลังสมาชิกที่นั่งอยู่คนใดคนหนึ่งเมื่อซ่อนได้แล้วผู้ที่เป็นมอญซ่อนผ้าไว้ถ้าสมาชิกผู้ใดไม่รู้ว่าตัวเองถูกซ่อนผ้าไว้ข้างหลังผู้ที่เป็นมอญ รีบวิ่งอย่างรวดเร็วหยิบผ้าที่อยู่ข้างหลังที่ซ่อนไว้ของสมาชิกคนนั้นขึ้นมาตีกันแล้ววางผ้าไว้เมื่อสมาชิกคนนั้นรู้ตัวก็หยิบผ้าเป็นมอญต่อและเล่นตามกติกาเหมือนกับผู้ที่เป็นมอญคนแรกและหมุนเล่นกันไปจนกว่าจะหยุดการละเล่น ขณะที่กำลังเล่นผู้เล่นร่วมกันร้องเพลงประกอบไปด้วยเพลงร้องประกอบการละเล่นมอญซ่อนผ้า “มอญซ่อนผ้า ตุ๊กตาวางข้างหลัง ใครเผลอไม่ทันระวัง ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ระวังจะถูกตี”

ผู้เล่นคนแรกต้องผูกตา

ผู้ที่เป็นมอญวิ่งมาซ่อนข้างหลัง

การละเล่นตีเม็ดมะขามลงหลุม

เม็ดมะขาม

ความเป็นมาประชากรของอำเภอโพทะเล สมัยก่อนเมื่อเสร็จจากการทำไร่ทำนา ในยามว่าง ชวนกันเล่นตีเม็ดมะขามลงหลุมเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน ปัจจุบันยังมีการละเล่นตีเม็ดมะขามลงหลุมเป็น บางหมู่บ้านของอำเภอโพทะเลในหมู่ผู้ใหญ่ และเด็กที่พบเห็นสถานที่เล่น บ้าน วัด โรงเรียน อุบกรณ์ การเล่น เม็ดมะขามเวลาเล่น กลางวัน และกลางคืนยามมีแสงไฟ วิธีการเล่น ก่อนเล่นจะต้องนับเม็ด มะขามเท่าจำนวนผู้เล่นไม่จำกัดจำนวนคนเล่นผู้เล่นคนใดจะได้เล่นเป็นคนแรกใช้วิธีจับ ไม้สั้น ไม้ยาว ว่า ใครจะเป็นได้เล่นก่อนผู้เล่นคนแรก จะเลือกตีเม็ดมะขามเม็ดใดเม็ดหนึ่งก่อนก็ได้เพราะเม็ดมะขามบาง เม็ดไม่สมบูรณ์วิธีเล่นใช้ นิ้วชี้ และนิ้วหัวแม่มือตีตี เมื่อผู้เล่นคนใดคนหนึ่งตีเม็ดมะขามไม่สามารถตีต ลงหลุมถือว่า ตาย ให้ผู้เล่นคนต่อไปจนเป็นผู้เล่นครบทุกคน เมื่อเล่นครบทุกคนให้นำเม็ดมะขามแต่ละ คนที่ตีตลงหลุมได้มานับแข่งกันผู้ใดได้ตีเม็ดมะขามลงหลุมได้มากจะเป็นผู้ชนะ เมื่อหาผู้ชนะได้ก็จะ ขึ้นต้นเล่นกันใหม่ใช้กติกาเดิมจนกว่าจะชวนกันหยุดการละเล่น

ผู้เล่นกำลังตีต แม็ด มะขามลงหลุม

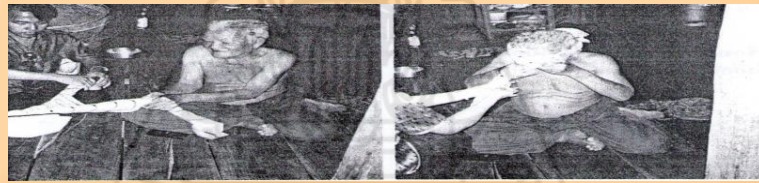
ที่มา :[http:// ww.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://ww.learners.in.th/blogs/posts/33248).

ที่มา: ข้อมูลจากหนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์ และภูมิปัญญาจังหวัดพิจิตร เล่มที่ 1 การละเล่นพื้นบ้าน (2553, น. 81 -94.

การละเล่น เข้านางข้าง

ความเป็นมาประชากร ของอำเภอโพทะเล ในสมัยโบราณนิยมและสมัยปัจจุบัน การละเล่น เข้านางข้างประชากร จะเล่นกันในเทศกาลสารทไทย เพื่อได้รับความสนุกเพลิดเพลินเป็นการอนุรักษ์การ ละเล่นในสมัยโบราณให้คงอยู่ในท้องถิ่นสืบต่อไป สถานที่เล่น ศาลากลางหมู่บ้านอุประกรณ์การละเล่น ผ้าขาวม้า 2 ผืน ผืนหนึ่งทำเป็นวงข้าง ผืนสองมัดที่เอว หนึ่งวัวร์องพื้น วิธีเล่นละนางข้าง ผู้เล่นเป็น นางข้าง เป็นผู้ชาย 1 คน ใช้ผ้าขาวม้าผูกทำเป็นวง และใช้ผ้าขาวม้าอีกผืนหนึ่งมัดที่เอวของผู้ที่เป็น นางข้างให้พี่เลี้ยง ความรู้ข้างถือไว้เพื่อควบคุมนางข้างก่อนที่จะเชิญนางข้างร้องเพลงเช่นนางข้างให้ผู้เข้า นางข้างพนมมือถือกรวยบรรจุเครื่องเช่นไห้ประกอบด้วย หมาก 1 คำ เทียนไข 1 เล่ม ให้ผู้ร่วมเล่นร้อง เพลงเข้านางข้างร่วมกัน

ทำพิธี เตรียมตัว เข้าทรงผีนางข้าง

ที่มา :[http:// ww.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://ww.learners.in.th/blogs/posts/33248).

เพลงประกอบการละเล่นเข้านางข้าง “นางข้างเอ๋ย ตัดเต่าร้าง ข้างกินใบไผ่ วัวกินหญ้า มากินสลัดโต ไ้เข้สังข์ต้มไข่ นกขม้นเหลืองอ่อน ที่นอนข้างเอ๋ย” (ซ้ำทั้งหมด 5 เที้ยว) มีดนตรีไทย ประกอบจังหวะ เมื่อเสียงกลองดังรัว นางข้างจะเข้าทรงนางข้างจะมีการต่างๆ เกิดขึ้นคล้ายข้างตัวเริ่ม โคร่งไปมาร้องเสียงเหมือนข้าง ผู้ร่วมเล่นและคนอื่นๆ จะนำข้างเดินไปเล่นไปตามหมู่บ้านอื่นเดินร้อง ร่ายรำทำเพลงกันจนกว่านางข้างเหน็ดเหนื่อยก็จะหยุดเล่นได้เวลาออกจากร่างทรง เมื่อนางข้างจะออก

จากผู้เล่นเป็นนางข้างจะแสดงล้มตัวนอนลงนอนผู้เล่นร่วมจะใช้เพลงประกอบเหมือนเหมือนนางข้างเข้า
ตอนแรก

ที่มา : ครูทนายสวิง อินทร์ บ้านเลขที่ 382 หมู่ 12 บ้านแหลมรั้ง อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร.

การละเล่น ลูกโยน หรือลูกช่วง

ลูกช่วง

ความเป็นมาประชากรการละเล่น ลูกโยน หรือลูกช่วง ของประชากร ของอำเภอโพทะเล ยังมีการละเล่นลูกโยนหรือลูกช่วงอีกชนิดหนึ่งสร้างความสนุกสนานเล่นในช่วงสงกรานต์ และประเพณีๆ ในท้องถิ่นของตนเองซึ่งการเล่นลูกโยน หรือลูกช่วงเป็นการละเล่นเพื่อเสริมสร้างความสามัคคีความรัก ญาติพี่น้อง และรู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันของประชากร สถานที่เล่น วัด งานในประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นตนเอง อุปกรณ์ ผ้าขาวม้า มามัดชายข้างหนึ่งให้เป็นลูกกลมๆ แล้วเหลือผ้าอีกชายหนึ่งให้ยาวพอที่จะจับโยนได้ วิธีการเล่นแบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย ให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นชาย อีกฝ่ายหนึ่งเป็นหญิง จำนวนเล่นฝ่ายละ 5 - 10 คน ฝ่ายขีดเส้นกันแดนให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งทำล้าแดนกัน เริ่มต้นการเล่นให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งโยนลูกก่อนถ้าเป็นฝ่ายชายโยนลูกก่อนก็ให้ฝ่ายชายโยนไปยังแดนหญิงหากไม่มีผู้ใดรับลูกโยนได้แล้วไม่ถูกฝ่ายตรงข้ามผู้เล่นคนที่ถูกจะตกเป็นเชลย ของฝ่ายตรงข้ามต้องข้ามแดนไปยืนคอยรับลูกโยนโดยเชลยต้องพยายามโยนมาให้พยายามหลบจากการป้องกันของฝ่ายตรงข้าม เพื่อจะรับลูกโยนที่ฝ่ายตนพยายามโยนมาให้

ขณะเดียวกันฝ่ายเจ้าของเชลย ก็ต้องพยายามกันไม่ให้เชลยรับลูกโยนได้ และถ้าเชลยรับลูกโยนที่โยนมาจากฝ่ายของตนได้ก็จะต้องนำลูกโยนไปสัมผัสฝ่ายตรงข้าม มิฉะนั้นจะต้องเป็นเชลยต่อไป

ถ้าเชลยนำลูกโยนไปสัมผัสใครคนนั้นจะเป็นเชลยทันที เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตกเป็นเชลยจนไม่มีผู้เล่นเหลือในแดนของตนแล้ว ฝ่ายนั้นจะเป็นฝ่ายแพ้ และจะต้องทำตามที่ฝ่ายชนะต้องการ

การละเล่น ลูกโยน หรือลูกช่วง ของประชากร ของอำเภอโพทะเล

ที่มา : สมพร ปั่นเพ็ง, 2535, น. 116 - 117.

การละเล่นแข่งขันชักเย่อ

ความเป็นมา ที่พบเห็น ชักเย่อเป็นการละเล่นพื้นบ้าน ประชากร ของอำเภอโพทะเล นิยมเล่นในงาน ประเพณีต่าง เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีทอดกฐิน ประเพณีจัดงานออกพรรษา ปัจจุบันยังมีการละเล่นอยู่ในท้องถิ่นเป็นประจำ ของอำเภอโพทะเลอยู่มาก สถานที่เล่น งานประเพณีต่างๆ ในท้องถิ่นของท้องถิ่นตนเอง เช่น วัด โรงเรียน อุปกรณ์การเล่น เชือกพรวนหนึ่งเส้นกติกากการเล่น ถ้าทีมใดทีมหนึ่งดึงเชือกพรวนให้มาอยู่ในแดนของทีมตนเองถึงสองรอบถือว่าทีมตนเองชนะ

แบ่งการเล่นออกเป็น 2 ทีม แบ่งผู้เล่นของทั้งสองฝ่ายเท่ากันผู้เล่นทั้งทีมจับเชือกพรวนจะนอนขนานกับพื้นดินเส้นแบ่งแดนสมาชิกในทีมจะเกาะเชือกเรียงกันต่อกันไปสุดเชือกพรวนพ่อหลักแม่หลักไปเริ่มเล่น

กำลังดึงให้มาอยู่ในแดนของตนเอง

ที่มา : <http://ww.learners.in.th/blogs/posts/33248>.

ทั้งสองทีมก็ใช้แรงดึงเชือกเพื่อให้หลดล้าเข้ามาอยู่ในแดนของตน ถ้าทีมใดพลาดพลั้งถูกดึงเข้าไปในแดนทีมตรงข้ามถือว่าทีมตนเองแพ้รอบแรก รอบสองทั้งสองทีมก็เปลี่ยนแดนเล่นกันใหม่ถ้าเปลี่ยนแดนทีมแรกชนะถือว่าชนะขาด ถ้าทีมแรกที่ชนะมาแพ้ ถือว่ายังเสมอกัน และเล่นเปลี่ยนแดนอีกครั้งหนึ่งถ้า รอบที่สองทีมแพ้หรือทีมชนะ ก็ตัดสินได้แล้วว่าทีมไหนเป็นฝ่ายชนะหรือแพ้ ข้อกติกาเหมือนคู่แรก ทีมแพ้คัดออก แล้วกรรมการจะให้คู่ต่อไปลงเล่นเพื่อหาทีมที่ชนะลำดับที่ 1 2 3 เพื่อมอบรางวัล (สมพร ปิ่นเพ็ง, 2535, น. 15)

คำอธิบายศัพท์

ฤดู	หมายถึง	ส่วนของปีซึ่งแบ่งโดยถือเอาภูมิอากาศเป็นหลัก มักแบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน
กติกา	หมายถึง	กฎเกณฑ์หรือข้อตกลง
กระดั่ง	หมายถึง	ภาชนะรูปแบน ขอบกลมสำหรับใส่ข้าว
ทอดกฐิน	หมายถึง	ทำพิธีถวายผ้ากฐินแก่พระสงฆ์.
ผ้าขาวม้า	หมายถึง	ผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ใช้ประจำตัวคนไทย
เซलय	หมายถึง	นักโทษ,ตัวประกัน,เหยื่อ หมายเหตุผู้ที่ถูกข้าศึกจับตัวได้
โยน	หมายถึง	ซัดให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งพ้นไปจากตัว
ดีด	หมายถึง	สลัดออกไปโดยแรง เช่น ดีดนิ้ว สลัดตัวออกไปโดยเร็ว

การเล่น ลูกโยน หรือลูกช่วง

กิจกรรมท้ายเรื่อง

- คำชี้แจง** กิจกรรมนี้มี 2 ตอน
- มาตรฐาน** ท1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและ มีนิสัยรักการอ่าน มาตรฐาน ท5.5 เข้าใจแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- ตัวชี้วัด** ท.6/6 อ่านเรื่องสั้นๆ อย่างหลากหลายโดยจับเวลา แล้วถามกับเรื่องที่อ่าน
ท.4/6 นำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต
ท.6/9 มีมารยาทในการอ่าน
- จุดประสงค์** 1. เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญประเพณี วัฒนธรรม การละเล่นในประเพณีไทยที่สำคัญในยามว่างจากงานและวันสำคัญทางพุทธศาสนา เพื่อความสนุกเพลิดเพลิน
- ตอนที่ 1** จงตอบคำถามต่อไปนี้
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม1-2กลุ่ม บอกลักษณะของเรือแต่ละชนิดมาแรกเปลี่ยนกับเพื่อน เช่น เรือตะเข้ เรือโปงตอล
 - การละเล่น “เพลงพื้นบ้านพิชฐาน” กระทำต่อหน้าใคร เพราะเหตุผลใด
 - ให้นักเรียนเขียนสรุปเรื่องการละเล่น “ ฟีนางดั่ง ” ความเชื่อของนักเรียนแสดงเหตุผลใด ตามความคิดของนักเรียน
 - การละเล่น กลองยาว จะเล่นกันในประเพณีใดบ้าง
 - ให้นักเรียนเขียนวิธีการเล่นมอญซ่อนผ้ามาพอเข้าใจ
 - การละเล่น ตีตม้ตมะขาม เวลา ตีใช้นิ้วใดตีตม้บ้าง
 - การละเล่น เข้านางข้าง อุปกรณ์การละเล่น มีสิ่งใดบ้างบอกมาให้ครบ
 - การละเล่น ลูกโยน หรือลูกช่วง ” แบ่งฝ่ายละเท่าไร
 - การละเล่น ชักเย่อ ประชากรของอำเภอโพทะเล ใช้เล่นในเทศกาลใด

ตอนที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 1 – 2 กลุ่ม ศึกษาวิธีการเล่นแต่ละเรื่องที่นักเรียนอ่านรายงาน หน้าชั้นเรียน
2. ให้นักเรียนออกกำลังกายโดยวิธีใดก็ได้แสดงหน้าชั้นเรียนให้ครูดู

ที่มา :[http:// www.learners.in.th/blogs/posts/33248](http://www.learners.in.th/blogs/posts/33248).

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการดำเนินงานสืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่นวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยอันเป็นเอกลักษณ์
ของจังหวัดพิจิตร. (ม.ป.ป.). *หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์
และภูมิปัญญา จังหวัดพิจิตร (อำเภอโพทะเล).*
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร. (ม.ป.ป.). *หนังสือวัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์
และภูมิปัญญา จังหวัดพิจิตร (อำเภอบึงนาราง).* สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพิจิตร ม.ป.ท.
- สมคิด ทองสิมา. (2558). *ประวัติทั่วราชอาณาจักร เล่มที่ 6.* กองพุทธศาสนา กรมศาสนา
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศึกษา (ที่มา: [http://inraet.prd.go.th/
journal/](http://inraet.prd.go.th/journal/)).
- กรมการศาสนา. (2559). *คู่มือ นักรธรรมชั้นตรี.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กานศาสนา (ที่มา
:[http://inraet.prd.go.th/ journal/](http://inraet.prd.go.th/journal/)).
- สมพร ปั้นเพ็ง. (2543). *หนังสือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร เล่มที่ 1.*
- หวน พินทุพันธ์. (2520). “พิจิตรบ้านของเรา” มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิชญ์โลก.
- พระครูโพธิ์ธรรมทานุรักษ์. (2558). *เอกสารแผ่นปลิวัดโพธิ์ประทับช้าง เจ้าคณะตำบลโพธิ์ประทับช้าง
จังหวัดพิจิตร.*
- กัลปพฤกษ์ มุงเมือง. (2546). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เมืองเทิงบ้านฉัน สำหรับ นักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*
- จินตนา ไบกาชุย. (2536). *แนวการจัดทาหนังสือสำหรับเด็ก.* กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ สีทองสุด. (2554). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทานพื้นบ้าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดเพชรบูรณ์.*
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2545). *การการอ่านและส่งเสริมการอ่าน.* กรุงเทพมหานคร: บุรพาสาส์น.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2535). *การเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่าน และหนังสืออ่านเพิ่มเติม.* กรุงเทพมหานคร:
ต้นอ้อ.
- อุษณีย์ ธงไชย. (2529). *จารึกตำนาน หลักฐานที่สร้างภายใต้อิทธิพลของพุทธศาสนา ลังกาวงศ์
เชียงใหม่: ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*
- ฉวีวรรณ พรมวัง. (2556). *การหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง นิทานพื้นบ้านไทยแสด สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.*

สิริวิธู วงศ์โกชนัน. (2557). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง เยือนแดนดินดอغب้างาม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี.

บทที่ 3

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ที่เกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร สรุปผลได้ดังนี้

1. สรุปการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร

1.1.2 เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.2 ขอบเขตการศึกษา

1.2.1 การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของเนื้อหา เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอโพทะเล มีเนื้อหาประกอบด้วย บทที่ 1 ความเป็นมาของของอำเภอโพทะเล บทที่ 2 ประเพณีพื้นของอำเภอโพทะเล ประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าว บูชาแม่พระโพสพ ประเพณีงานบุญบังไฟ ประเพณี เผาข้าวหลามวันมาฆะบูชา ประเพณี ไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต บทที่ 3 ตำนาน ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยบุรี (อำเภอโพทะเล) ตำนานวัดตำหนักโน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่อกองเมือง เรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนานเรื่องสร้างวัดวังตะโก (หิริญญาราม) ตำนานเรื่องสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เรียนวิชาวิปัสสนากับหลวงพ่อกองเมือง ตำนานเรื่องที่มาการตั้งชื่อหมู่บ้านทะนง ตำนานเรื่องบ้านอำเภอบางกลาน บทที่ 4 นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน นิทาน เรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนกกระเรียนห่าน และเหยี่ยว นิทานเรื่องชาละวัน ไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทันเป็นเรื่องแก่ การละเล่นแข่งขันเรือการ ละเล่นเพลงพื้นบ้าน พิษฐาน การละเล่นผีนางด้ง การละเล่นกลองยาว การละเล่นมอญซ่อนผ้า การละเล่นตีตมเม็ดมะขามลงหลุม การละเล่น เข้าข้าง การละเล่นลูกโยน หรือ ลูกช่วง การละเล่นซึกเย่อ (2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง

สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม (3)การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน จำนวน 10 คน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติมในภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก โดยแต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายบทและมีภาพประกอบ

1.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านประเพณี ตำนาน นิทานและการละเล่นพื้นบ้านและการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ในการประเมินคุณภาพหนังสือ จำนวน 3 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง และได้สอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 112 โรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเล จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

1.3 การสร้างและพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประวัติความเป็นมาของอำเภอของอำเภอโพทะเล ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอโพทะเล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1.3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

1.3.2 สร้างและพัฒนาหนังสือ

- 1) การสร้างหนังสือ
- 2) การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

1.3.1 กำหนดลักษณะของหนังสือ

หนังสือที่สร้างขึ้น คือ หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง “โพทะเลบ้านเรา” ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน ของอำเภอโพทะเล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พิจิตรเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล เป็นงานเขียนประเภทสารคดี

1.3.2 สร้างและพัฒนาหนังสือ

1) การสร้างหนังสือ

(1) ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์สาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระที่ 1 ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ ความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ศึกษาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางการสร้างหนังสือ ดังนี้

สาระที่ 5 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 :

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดี และวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า มาตรฐานการเรียนรู้

ช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงความคิดเห็น วรรณคดี หรือ วรรณกรรม ที่อ่านเล่าประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นร้องเพลงพื้นบ้านท้องถิ่นตนเอง นิทานท้องถิ่นอื่น อธิบายคุณค่าของวรรณคดี และ วรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ท่องบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อย กรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

(2) ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตำรา แนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม การกำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม รูปแบบการเขียนสารคดี เกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล บทที่ 1 ความ เป็นมาของอำเภอโพทะเล บทที่ 2 ประเพณีแห่นางแมวอ่อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาแม่พระโพสพ ประเพณีงานบุญบังไฟ ประเพณี เผาข้าวหลามวันมาฆะบูชา ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต บทที่ 3 ตำนาน ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยวร (อำเภอโพทะเล) ตำนานเรื่องสร้างกวัดตำหนักใน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่อเงิน ตำนาน เรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนาน ตำนานสร้างวัดวังตะโก (หิริญญาราม) ตำนานเรื่องสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เรียนวิชาวิปัสสนากับหลวงพ่อเงิน ตำนานเรื่องที่มาการ ตั้งชื่อหมู่บ้านทะนง ตำนานเรื่องชื่ออำเภอบางคลาน บทที่ 4 นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและ แหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล นิทานเรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนก กระเรียนห่านและเหยี่ยว นิทานเรื่องชาละวันไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน ภูทันเป็นเรื่อง แก้ว การละเล่น แข่งขันเรือ การละเล่น เพลงพื้นบ้านพิชฐาน การละเล่น ผีนางดั่ง การละเล่นกลองยล องการละเล่น มอญซ่อนผ้า การละเล่น ดิดเม็ดมะขามลงหลุม การละเล่นเข้าข้าง การละเล่นลูกโยน หรือ ลูกช่วง การละเล่น ชักเย่อ แต่ละเรื่องมีภาพประกอบโดยผู้ศึกษา ได้ถ่ายภาพเองจากสถานที่จริง ทำเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายบทโดยหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีวัตถุประสงค์ดังนี้

ก. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลที่สำคัญของอำเภอโพทะเล

ข. เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

ค. เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักและเห็นคุณค่าของประเพณี และตำนาน

นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน ที่สำคัญของอำเภอโพทะเล

(3) กำหนดโครงสร้างของหนังสือ โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมมี ลักษณะดังนี้

ก. การออกแบบปก ได้นำเสนอภาพประเพณี และสถานที่สำคัญตาม ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล เป็นภาพถ่ายสี

ข. ส่วนประกอบของหนังสือ ประกอบด้วย ปกหน้า ซึ่งสื่อให้ผู้อ่าน เข้าใจถึงเนื้อหา มีชื่อเรื่องบอกเนื้อหาสาระ หน้าคำนำ เพื่อแสดงจุดมุ่งหมายของการเขียน กล่าวขอบคุณ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างหนังสือ หน้าสารบัญ บรรจุบัญชื้อหัวข้อเรื่องที่ปรากฏอยู่ในหนังสือ พร้อมทั้งระบุเลขหน้าเพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการอ่านได้อย่างรวดเร็ว เนื้อเรื่องแบ่งเป็น 4 บท แต่ละเรื่องมีภาพประกอบและกิจกรรมท้ายบท บรรณานุกรม บอกแหล่งค้นคว้าที่มาของข้อมูล เป็นการเสนอแนะให้ผู้อ่านไปค้นคว้าเพิ่มเติม

ค. ขนาดของหนังสือ หนังสือที่สร้างขึ้นมีขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร

ง. ขนาดของตัวอักษร ซึ่งมีความสำคัญต่อการใช้สายตาของเด็ก

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นเด็กค่อนข้างยังอายุน้อย จึงใช้ขนาดตัวอักษร 16 พ้อยท์ หัวข้อปรับขนาดตามความเหมาะสม

จ. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอน มีการจัดลำดับเนื้อหาสาระตามโครงสร้างของเนื้อหา แบ่งออกเป็น 4 บท ได้แก่ บทที่ 1 ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล บทที่ 2 ประเพณีแห่ นางแมวอ้อนขอฝน ประเพณีรับขวัญข้าวบูชาแม่พระโพ ประเพณีงานบุญบังไฟ ประเพณีเผาข้าวหลาม วันมาฆบูชา ประเพณีไหว้ศาลเจ้ากลางหมู่บ้าน ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ ประเพณีบุญสลากภัต บทที่ 3 ตำนาน ตำนานเรื่องการสร้างเมืองนครไชยวร(อำเภอโพทะเล) ตำนานเรื่องกาวัดตำหนักใน ตำนานเรื่องศาลาพักช้างของหลวงพ่ोजิน ตำนานเรื่องประสูติสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ 8 ตำนาน สร้างวัดวังตะโก (หิริญญาราม) ตำนานเรื่องสมเด็จพระมหาสมณะเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส เรียนวิชาวิปัสสนากับหลวงพ่ोजิน ตำนานเรื่องที่มาการซื้อหมู่บ้านทะนง ตำนานเรื่องซื้อบ้านบางคลาน บทที่ 4 นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล นิทานเรื่องคนตกปลา นิทานเรื่องน้ำผึ้งหยดเดียว นิทานเรื่องนกระเรียนห่านและเหยี่ยว นิทานเรื่องชาละวันไกรทอง นิทานเรื่องรู้เท่าเป็นเครื่องกัน รู้ทัน เป็นเรื่องแก้ การละเล่น แข่งขันเรือ การละเล่น เพลงพื้นบ้านพิชฐาน การละเล่น ฟีนางตั้ง การละเล่น กลองยาวการละเล่น มอญซ่อนผ้า การละเล่น ตีตมเม็ดมะขามลงหลุม การละเล่นเข้าข้าง การละเล่นลูกโยน หรือ ลูกช่วง การละเล่น ชักเย่อ แต่ละเรื่องมีภาพประกอบโดยผู้ศึกษาได้ถ่ายภาพเองจากสถานที่จริง ประกอบ ท้ายเรื่องแต่ละเรื่องมีกิจกรรมท้ายบท

ฉ. ภาพประกอบ เลือกใช้ภาพประกอบที่เป็นภาพถ่ายจากสถานที่จริง และเว็บไซต์ มีความเหมาะสมกับเนื้อหา และเกี่ยวข้องกับเนื้อหา

ช. ขนาดของภาพประกอบ จัดภาพให้เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหา โดยจัดภาพให้เหมาะสมกับหน้า มีข้อความอธิบายภาพด้านล่าง

ซ. จำนวนภาพประกอบ เนื่องจากภาพประกอบมีส่วนช่วยเสริมเนื้อหา สาระ และดึงดูดความสนใจ เสริมสร้างจินตนาการและเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ช่วยให้หนังสือ น่าสนใจ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับรู้เรื่องนั้นได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะภาพถ่ายจากสถานที่จริง

2) การปรับปรุงคุณภาพหนังสือ

ประเด็นการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีประเด็นการประเมินครอบคลุม 5 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์
- (2) ด้านเนื้อหา
- (3) ด้านภาพประกอบ
- (4) ด้านการใช้ภาษา
- (5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ประเด็นการประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมโดยนักเรียนมีประเด็น การประเมินครอบคลุม 5 ด้าน ดังนี้

- (1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์
- (2) ด้านเนื้อหา
- (3) ด้านภาพประกอบ
- (4) ด้านการใช้ภาษา
- (5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

การตรวจสอบคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง“โพทะเลบ้านเรา” ประเพณีตำนาน นิทานและการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเลพื้นบ้านสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดพิจิตร ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ด้านการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในการประเมินคุณภาพหนังสือ จำนวน 3 คน ประเมินโดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง และประเมินคุณภาพหนังสือโดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัด พิจิตร จำนวน 10 คน ประเมินโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเป็นแบบมาตราประมาณค่า

1.4 สรุปผลการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม

1.4.1 ลักษณะหนังสืออ่านเพิ่มเติม

หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) เป็นหนังสืออ่านเพิ่มสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อายุระหว่าง 11-12 ปี แหล่งที่มาของหัวเรื่องมาจาก สภาพท้องถิ่นของของอำเภอโพทะเลในด้านประเพณีท้องถิ่น ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล โดยเลือกเรื่องประเพณี ตำนาน นิทานและการละเล่นพื้นบ้านนำมาสร้างหนังสือ เพื่อสอดคล้องกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดชื่อหนังสือว่า ประเพณี ตำนาน นิทานและการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเลประกอบด้วยเนื้อหา กิจกรรมท้ายบท

และภาพประกอบ ซึ่งเป็นภาพถ่ายสถานที่จริง และภาพเว็บไซต์ แนวการเขียนเป็นแบบสารคดี รูปเล่มหนังสือ ใช้รูปเล่มขนาด 18.5 x 26 เซนติเมตร

2) โครงสร้างเนื้อหาที่นำมาสร้างหนังสือ ได้แก่ ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล ประเพณี นิทานและการละเล่นพื้นบ้าน ได้แก่

1.4.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม

การตรวจสอบคุณภาพหนังสือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิและนักเรียน สรุปผลได้ดังนี้

1) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งมีรายการประเมิน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านภาพประกอบ 4) ด้านการใช้ภาษา และ 5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

2) การตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน

ผลการตรวจสอบคุณภาพหนังสือโดยนักเรียน จำนวน 10 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งมีรายการประเมิน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านภาพประกอบ 4) ด้านการใช้ภาษา และ 5) ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ นักเรียนมีความเห็นว่า ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านเนื้อหา และด้านภาพประกอบ มีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วน ด้านการใช้ภาษา และด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยภาพรวมของหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในระดับมาก

2. อภิปรายผล

ผลการประเมินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน ของอำเภอโพทะเลพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่าการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง และการประเมินโดยนักเรียนพบว่าภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก สรุปได้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมนี้มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือตามแนวทาง ดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์

ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่า การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน

จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แสดงว่าด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ มีความเหมาะสม

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์มีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้น และวัยของผู้อ่าน รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้จัดทำหนังสือให้มีขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้าเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านคือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 และได้สร้างตามแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 147-179) กล่าวว่าผู้ที่สร้าง

หนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กควรจะมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในขณะดำเนินการ การกำหนดขนาดของรูปเล่มและความยาวของหนังสือที่เหมาะสมกับวัย 11 - 12 ขวบ ประมาณ 50-100 หน้า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์มีความเหมาะสม

2.2 ด้านเนื้อหา

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหามีความเหมาะสมเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่นำเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แสดงว่าเนื้อหามีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหามีความเหมาะสมเข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่นำเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับ 118 เนื้อหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้จัดทำหนังสือตามแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 147-179) กล่าวว่าผู้ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กควรจะมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในขณะดำเนินการ โครงสร้างเนื้อหา มีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของหนังสือ ที่จะเขียนให้มีระบบตามลำดับความคิดหรือตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นรากฐานที่สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ง่าย ค่าโครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะไม่หนาจนเกินไป ควรประกอบด้วยบทนำ เนื้อ

เรื่องที่แบ่งออกเป็นบทๆ และภาคผนวก นอกจากนี้มีกิจกรรมท้ายบทเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่มุ่งให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กิจกรรมท้ายบทควรช่วยส่งเสริมความรู้ที่กล่าวมาแล้วในบท ช่วยผู้อ่านมีความคิดกว้างขึ้น อาจจะเป็นคำถามชวนคิดให้หาความรู้ไปใช้กับสิ่งอื่นๆ หรือไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นเนื้อหาของหนังสือที่สร้างขึ้นจึงมีความเหมาะสม

2.3 ด้านภาพประกอบ

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า ด้านภาพประกอบ ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน เนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบสีสวย มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพสีสวยงาม ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แสดงว่าภาพประกอบมีความเหมาะสม

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบสีสวย มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพสีสวยงาม ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน โดยมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาชุยี (2536, น. 147-179) กล่าวว่า ภาพประกอบ เป็นเครื่องช่วยในการอ่านต้องสอดคล้องกับเนื้อหาควรจัดวางให้ต่อเนื่องอยู่ในบริเวณเดียวกันกับข้อความ หากต้องการภาพที่แสดงโครงร่างภายนอกควรใช้ภาพถ่าย หากต้องการภาพที่ต้องการรายละเอียดควรใช้ภาพวาด ภาพสีจะดึงดูดความสนใจในการอ่านได้มากกว่า ภาพขาวดำดังนั้นภาพประกอบของหนังสือที่สร้างขึ้นจึงมีความเหมาะสม

2.4 ด้านการใช้ภาษา

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ แสดงว่าการใช้ภาษามีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการใช้ภาษาว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านสอดคล้องกับความเห็นของ สมพร

จารย์รัฐ (2541, น. 129-137) กล่าวโดยสรุปว่าการใช้ภาษาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องมีความชัดเจนของข้อความ ถูกต้อง สำนวนสละสลวย และจินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 215-218) กล่าวโดยสรุปว่าการใช้ภาษาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องใช้คำตรงความหมาย ถูกต้องตามหลักภาษา ข้อความอ่านง่าย กะทัดรัด สละสลวย สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีการใช้ภาษาที่เหมาะสม

2.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์

นักเรียนมีความคิดเห็นด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ได้อ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้วสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้ นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ช่วยส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาสาระจากแหล่งข้อมูลโดยตรง อีกทั้งเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียน นักเรียนเคยได้ยินได้ฟังมาบ้างแล้วแต่ยังไม่มีผู้ใดนำมาทำเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2542, น. 143-144) ได้สรุปประโยชน์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติมไว้ว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยส่งเสริมความรู้ สติปัญญา เจตคติและค่านิยม การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สอดคล้องกับ อารง ชูทัพ (2545, น. 7) ซึ่งได้กล่าวถึงประโยชน์ 120 ของหนังสือเด็กและเยาวชนสรุปได้ว่า หนังสือช่วยพัฒนาความรู้ความคิด การพัฒนาเจตคติและค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่มและช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านคุณประโยชน์ต่อผู้อ่าน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำหนังสือไปใช้

3.1.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้ถูกต้อง

3.1.2 การใช้หนังสือนั้นผู้เรียนต้องตอบคำถามท้ายเรื่อง เพื่อประเมินผู้เรียนจากการศึกษาแต่ละเรื่อง

3.1.3 การใช้หนังสือนอกจากเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล แล้วครูควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเชื่อ ค่านิยม และแนวคิดของคนในท้องถิ่นด้วย

3.1.4 การใช้หนังสือนอกจากจะใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้จัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน การดู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ไปตามธรรมชาติวิชาภาษาไทย

3.2 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

3.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล ยังมีอีกมาก ผู้สร้างหนังสือควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ประเพณีและตำนานนิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเลในแต่ละท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกความภาคภูมิใจและรักท้องถิ่นให้กับผู้อ่าน

3.2.2 ควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล ในลักษณะอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่นให้มากขึ้น

3.2.3 ควรศึกษาสภาพท้องถิ่น ของอำเภอโพทะเล เพื่อหาข้อมูล หรือจุดเด่นของท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือหรือเอกสารประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นมากขึ้น

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “โพทะเลบ้านเรา”

1. ผู้ศึกษา ข้าพเจ้า นายอนุกุล บุญเกษม นักศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์ หลักสูตร การเรียนการสอน ภาษาไทย

2. วัตถุประสงค์การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เพื่อ

2.1 พัฒนาความสามารถในการทำวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี และวิธีการ งานวิจัย ในหัวข้อที่ตัวเองสนใจ

4. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ได้มาจากการค้นคว้าดังนี้

4.1 นำเสนอผลงานวิจัย 5 บท (3 ส่วน) เช่นเดียวกับงานวิจัยดังนี้ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ประกอบด้วย ชื่อ ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ บทคัดย่อ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา มี 5 บท ดังตามรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นที่กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย การออกแบบแนวคิดทฤษฎี ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ข้อจำกัดในการวิจัย

บทที่ 2 การสร้างหนังสือเพิ่มเติม ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน
พื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล

บทที่ 3 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร
กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้การวิเคราะห์

5. ผลของการค้นคว้า

ได้หนังสืออ่านเพิ่มเติมซึ่งมีลักษณะที่ดีต้องเสริมสร้างความสนใจในการอ่าน มีความกระชับ
ใช้ภาษาถูกต้องน่าอ่านเข้าใจง่าย มีภาพประกอบที่สวยงามเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง มีเอกภาพในการเสนอ
เนื้อหาช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทักษะคิด คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจ
ของเด็ก สารประโยชน์ตรงกับวัตถุประสงค์ หัวเรื่อง และถูกต้องตามหลักวิชาการ มีสัมพันธ์ภาพ มีการ
ลำดับความที่ดี มีความชัดเจน มีความยาวพอเหมาะของหนังสือสำหรับเด็กที่ถือว่าช่วยส่งเสริมทักษะใน
การอ่านเพื่อเป็นสื่อนำไปสู่การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ช่วยเสริมสร้างค่านิยม ทักษะคิด
คุณธรรม จริยธรรมที่ดีงาม สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สร้าง
ศรัทธาทงมรดกทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของชาติ

6. อภิปรายผลการศึกษา

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้าน ของ
อำเภอโพทะเลพื้นบ้าน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของอำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร พบว่า
การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และการประเมินโดยนักเรียน
พบว่าภาพรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก

6.1 ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ด้านเนื้อหา ด้านภาพประกอบ ด้านการใช้ภาษา ด้าน
คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างหนังสือตามแนวทาง ดังนี้ ด้าน
การจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่าการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความคิดเห็นว่าการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของผู้อ่าน
รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน
จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้น
วรรคถูกต้อง โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 แสดงว่าด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์
มีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์มีความเหมาะสมในระดับมาก
โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์ ขนาดของรูปเล่มเหมาะสมกับระดับชั้นและ

วัยของผู้อ่าน รูปเล่มภายนอกดึงดูดความสนใจ การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน จำนวนหน้าเหมาะสมกับเนื้อหาของเรื่อง ขนาดของตัวอักษรเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้จัดทำหนังสือให้มีขนาดรูปเล่มและจำนวนหน้าเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านคือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 และได้สร้างตามแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับผู้ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กควรจะมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในขณะดำเนินการ การกำหนดขนาดของรูปเล่มและความยาวของหนังสือที่เหมาะสมกับวัย 11 - 12 ขวบ ประมาณ 50-100 หน้า

6.2 ด้านเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหามีความเหมาะสม เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่น่าเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.00 แสดงว่าเนื้อหามีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นด้านเนื้อหา ว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม ความยาวของเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน การลำดับเนื้อหาและการดำเนินเนื้อหามีความเหมาะสม เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่น่าเสนอ เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของผู้อ่าน ส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้อ่าน สร้างเสริมนิสัยรักการอ่านแก่ผู้เรียน คำถามท้ายบทสอดคล้องกับ 118 เนื้อหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้จัดทำหนังสือตามแนวทางการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 147-179) กล่าวว่าผู้ที่สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับเด็กควรจะมีการวางแผนการเขียนของตนไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นแนวทางในการเขียนและป้องกันการสับสนในขณะดำเนินการ โครงสร้างเนื้อหา มีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของหนังสือ ที่จะเขียนให้มีระบบตามลำดับความคิดหรือตามวัตถุประสงค์ของการเขียน ต้องคำนึงถึงโครงสร้างเนื้อหาทางวิชาการเป็นรากฐานที่สำคัญจะช่วยให้ผู้อ่านเกิดการเรียนรู้และเข้าใจสิ่งที่อ่านได้ง่าย เค้โครงสร้างของหนังสืออ่านเพิ่มเติมจะไม่หนาจนเกินไป ควรประกอบด้วยบทนำ เนื้อเรื่องที่แบ่งออกเป็นบทๆ และภาคผนวก นอกจากนี้มีกิจกรรมท้ายบท เป็นสิ่งสำคัญมากที่มุ่งให้ผู้อ่านได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กิจกรรมท้ายบทควรช่วยส่งเสริมความรู้ที่กล่าวมาแล้วในบท ช่วยผู้อ่านมีความคิดกว้างขึ้น อาจจะเป็นคำถามชวนคิดให้นำความรู้ไปใช้กับสิ่งอื่นๆ หรือไปใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นเนื้อหาของหนังสือที่สร้างขึ้นจึงมีความเหมาะสม

6.3 ด้านภาพประกอบ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า ด้านภาพประกอบ ภาพดึงดูดความสนใจให้อ่านเนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบสวยงาม มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องมีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่านช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่าย

จากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่สวยงาม ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงว่าภาพประกอบมีความเหมาะสม

นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน ภาพประกอบสวยงาม มีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง มีความเหมาะสมกับเนื้อหา ภาพประกอบมีความชัดเจน ขนาดของภาพประกอบเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น จำนวนภาพประกอบเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้นำเสนอภาพประกอบที่ถ่ายจากสถานที่จริง ภาพสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่สวยงาม ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาสาระได้เร็ว ขนาดของภาพมีความเหมาะสมกับผู้อ่าน โดยมีความเหมาะสมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 147-179) กล่าวว่า ภาพประกอบ เป็นเครื่องช่วยในการอ่านต้องสอดคล้องกับเนื้อหาควรจัดวางให้ต่อเนื่องอยู่ในบริเวณเดียวกันกับข้อความ หากต้องการภาพที่แสดงโครงร่างภายนอกควรใช้ภาพถ่าย หากต้องการภาพที่ต้องการรายละเอียดควรใช้ภาพวาด ภาพสีจะดึงดูดความสนใจในการอ่านได้มากกว่าภาพขาวดำ ดังนั้น ภาพประกอบของหนังสือที่สร้างขึ้นจึงมีความเหมาะสม

6.4 ด้านการใช้ภาษา ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าการใช้ภาษามีความเหมาะสม นักเรียนมีความคิดเห็นด้านการใช้ภาษาว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่า การใช้ภาษามีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน ภาษาที่ใช้มีความสละสลวยน่าอ่าน คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม การใช้เครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ศึกษาได้ใช้ภาษาในการเขียนสารคดีที่เข้าใจง่าย มีความหมายชัดเจน เหมาะสมกับวัยของผู้อ่านสอดคล้องกับความเห็น กล่าวโดยสรุปว่าการใช้ภาษาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องมีความชัดเจนของข้อความ ถูกต้อง สำนวนสละสลวย และจินตนา ไบกาซูยี (2536, น. 215-218) กล่าวโดยสรุปว่า การใช้ภาษาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมนั้นต้องใช้คำตรงความหมาย ถูกต้องตามหลักภาษา ข้อความอ่านง่าย กะทัดรัดสละสลวย

6.5 ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้ ช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น และส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 แสดงว่าหนังสือเล่มนี้มีคุณค่าและมีประโยชน์

หนังสืออ่านเพิ่มเติมช่วยส่งเสริมความรู้ สติปัญญา เจตคติและค่านิยม การศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้สอดคล้องกับ อารง ชูทัพ (2545, น. 7) ซึ่งได้กล่าวถึง ประโยชน์120 ของหนังสือเด็กและเยาวชนสรุปได้ว่า หนังสือช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด การพัฒนาเจตคติและค่านิยม ส่งเสริมความเข้าใจตนเอง ผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม กระตุ้นจินตนาการเพื่อสร้างความคิดริเริ่มและช่วยให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสมในด้านคุณประโยชน์ต่อผู้อ่าน

7. ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

7.1 ครูผู้สอนควรทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ของหนังสืออ่านเพิ่มเติม เพื่อสามารถเสนอแนะให้ผู้เรียนใช้หนังสือได้ถูกต้อง

7.2 การใช้หนังสือนั้นผู้เรียนต้องตอบคำถามท้ายเรื่อง เพื่อประเมินผู้เรียนจากการศึกษาแต่ละเรื่อง

7.3 การใช้หนังสือนอกจากเนื้อหาเกี่ยวกับประเพณีและตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูลของอำเภอโพทะเล แล้วครูควรเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเชื่อ ค่านิยม และแนวคิดของคนในท้องถิ่นด้วย

7.4 การใช้หนังสือนอกจากจะใช้เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนแล้ว ครูผู้สอนยังสามารถนำหนังสือไปใช้จัดการเรียนการสอน โดยบูรณาการทักษะการอ่าน การฟัง การพูด การเขียน การดู เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความสมบูรณ์ไปตามธรรมชาติวิชาภาษาไทย

7.5 ข้อเสนอแนะในการสร้างหนังสือครั้งต่อไป

7.5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ ประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล ยังมีอีกมาก ผู้สร้างหนังสือควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ ประเพณีและตำนานนิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเลในแต่ละท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกความภาคภูมิใจและรักท้องถิ่นให้กับผู้อ่าน

7.5.2 ควรสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเพณี ตำนาน นิทาน และการละเล่นพื้นบ้านของอำเภอโพทะเล ในลักษณะอื่น ๆ และในระดับชั้นอื่นให้มากขึ้น

7.5.3 ควรศึกษาสภาพท้องถิ่น ของอำเภอโพทะเล เพื่อหาข้อมูล หรือจุดเด่นของท้องถิ่นเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือหรือเอกสารประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับท้องถิ่นมากขึ้น

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

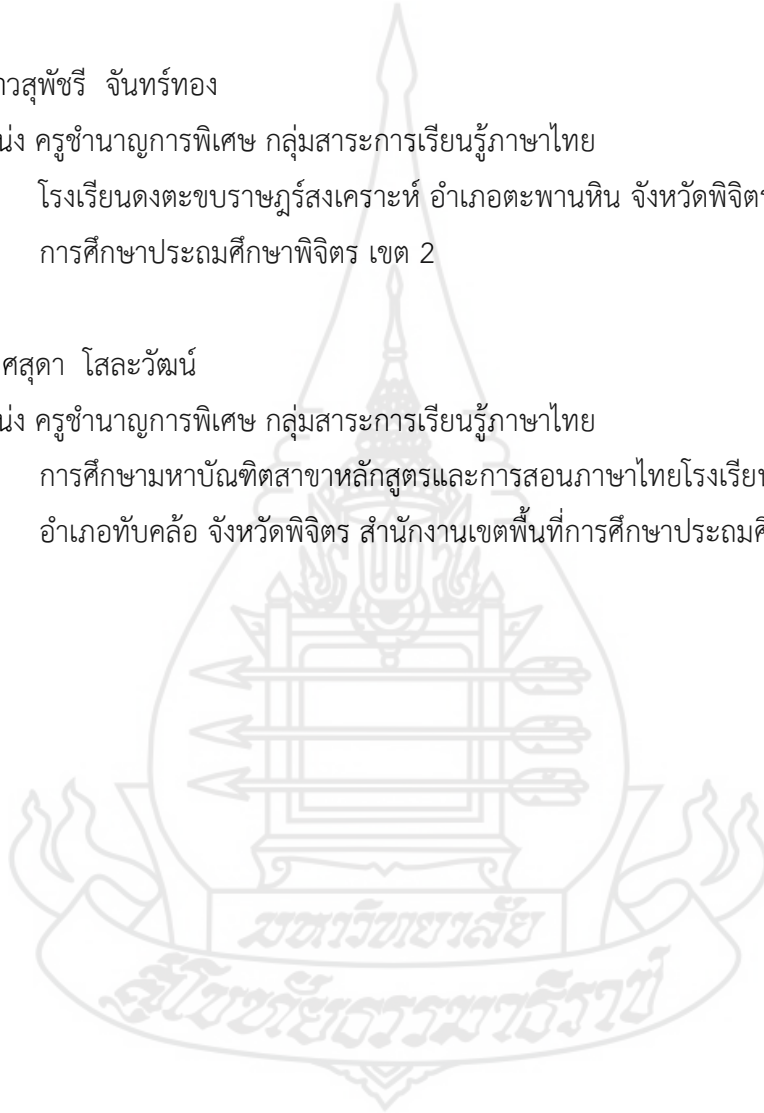
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาวิทยาลัย

ราชภัฏนครราชสีมา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายวิชาญ ทิมเดช
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดบึงน้ำเกล้าอำเภอ
ตะพานหิน จังหวัดพิจิตรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. นางสาวสุพัชรี จันทร์ทอง
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนดงตะขบราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตรสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. นางเกศสุดา โสละวัฒน์
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิตสาขาหลักสูตรและการสอนภาษาไทยโรงเรียนบ้านวังแดง
อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ภาคผนวก ข

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โปทะเลบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - สกุล..... วุฒิการศึกษา.....

ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โปทะเลบ้านเรา แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ดีมาก ให้ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ดี ให้ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ ให้ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านรูปเล่ม					
1. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
2. ออกแบบสวยงามดึงดูดความสนใจกับเนื้อหา					
3. ขนาดความหนา จำนวนหน้าเหมาะสม					
4. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน					

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
5. ปกและการเข้าเล่มแข็งแรง					
6. ภาพประกอบปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
7. การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง					
ด้านเนื้อหา					
8. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม					
9. ความยาวเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน					
10. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
11. ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่นำเสนอ					
12. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน					
13. เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน					
14. เนื้อหาสร้างนิสัยรักการอ่าน					
15. คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา					
16. ข้อคิดของเรื่องส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม					
ด้านภาพประกอบ					
17. ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน					
18. ภาพประกอบสีสวยเหมาะสมกับวัย					
19. ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง					
20. ขนาดของภาพ ตัวละครเหมาะสม					
ด้านการใช้ภาษา					
21. การใช้ภาษา มีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน					
22. ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
23. คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
24. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน					
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่รับ					
25. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูลความเป็นมาของอำเภอโพทะเล ประเพณี ตำนาน นิทาน การละเล่น ฟื้นฟูบ้านและแหล่งข้อมูล					
26. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้					
27. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
28. หนังสือเล่มนี้มีส่วนส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน					
29. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
30. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

1. ท่านคิดว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชุด โพทะเลบ้านเรา ควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือชุดนี้

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมสำหรับนักเรียน

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โททะเลบ้านเรา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมฉบับนี้แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ - สกุล..... วุฒิการศึกษา.....
ตำแหน่ง..... สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม

คำชี้แจง แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โททะเลบ้านเรา แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง ดีมาก ให้ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ดี ให้ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง พอใช้ ให้ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง ให้ 1 คะแนน

ให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือ ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านรูปเล่ม					
1. ขนาดของเล่มเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน					
2. ออกแบบสวยงามดึงดูดความสนใจกับเนื้อหา					
3. ขนาดความหนา จำนวนหน้าเหมาะสม					
4. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน					
5. ปกและการเข้าเล่มแข็งแรง					

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
6. ภาพประกอบปกสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
7. การพิมพ์ การเว้นวรรคถูกต้อง					
ด้านเนื้อหา					
8. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม					
9. ความยาวเนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียน					
10. เนื้อหา มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน					
11. ความถูกต้องของเนื้อหาและแนวคิดที่นำเสนอ					
12. สารของเรื่องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน					
13. เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภูมิใจในท้องถิ่นให้แก่ผู้เรียน					
14. เนื้อหาสร้างนิสัยรักการอ่าน					
15. คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา					
16. ข้อคิดของเรื่องส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม					
ด้านภาพประกอบ					
17. ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านเนื้อหาบทเรียน					
18. ภาพประกอบสีสวยเหมาะสมกับวัย					
19. ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง					
20. ขนาดของภาพ ตัวละครเหมาะสม					
ด้านการใช้ภาษา					
21. การใช้ภาษา มีความถูกต้อง ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมกับผู้เรียน					
22. ชื่อเรื่องมีความสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง					
23. คำศัพท์ที่ใช้มีความเหมาะสม					
24. การใช้เครื่องหมายวรรคตอน					

รายการประเมิน	ความคิดเห็น				
	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	พอใช้	ปรับปรุง
ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่รับ					
25. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนค้นคว้าหาข้อมูล ความเป็นมาของอำเภอโพทะเล ประเพณี ตำนาน นิทาน การละเล่น พื้นบ้านและแหล่งข้อมูล					
26. ความรู้ที่ได้รับสามารถใช้ประกอบการเรียนในวิชาอื่นได้					
27. หนังสือเล่มนี้ช่วยให้นักเรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น					
28. หนังสือเล่มนี้มีส่วนส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน					
29. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
30. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือ

- ท่านคิดว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติมกลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชุด โพทะเลบ้านเรา ควรปรับปรุงแก้ไขด้านใดบ้าง

.....

.....

.....

- ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับหนังสือชุดนี้

.....

.....

.....

แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง โปะทะเลบ้านเรา ประเพณี ตำนาน นิทาน
การละเล่นพื้นบ้านและแหล่งข้อมูล กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชุดโปะทะเลบ้านเรา

คำชี้แจง

- แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชุด เรื่องโปะทะเลบ้านเรา มีคำตอบให้เลือกทำข้อความแต่ละข้อ ไม่มีคำตอบใดถูกหรือผิด
- นักเรียนมีอิสระในการเลือกตอบตามความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเอง โดยให้เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งมีรายการให้เลือกตอบดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ทำเครื่องหมาย	✓ ลงในช่องว่าง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เห็นด้วย	ให้ทำเครื่องหมาย	✓ ลงในช่องว่าง	เห็นด้วย
กำลังไม่สามารถตัดสินใจได้	ให้ทำเครื่องหมาย	✓ ลงในช่องว่าง	ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย	ให้ทำเครื่องหมาย	✓ ลงในช่องว่าง	ไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้ทำเครื่องหมาย	✓ ลงในช่องว่าง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ด้านการจัดทำรูปเล่ม การพิมพ์					
1. รูปเล่มสวยงามดึงดูดความสนใจ					
2. การออกแบบปกสอดคล้องกับเนื้อหา					
3. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม					
4. ส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน					
5. ลักษณะตัวอักษรชวนอ่าน					
2. ด้านเนื้อหา					
6. การแบ่งเนื้อหาแต่ละตอนมีความเหมาะสม					
7. ความยาวเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของผู้อ่าน					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. ความถูกต้องเนื้อหาและแนวคิดที่ นำเสนอ					
9. เนื้อหาส่งเสริมความรัก ความภาคภูมิใจ ของท้องถิ่น					
10. คำถามท้ายบทสอดคล้องกับเนื้อหา					
3. ด้านภาพประกอบ					
11. ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน เนื้อหาบทเรียน					
12. ภาพประกอบสวยงามเหมาะสมกับวัย					
13. ภาพประกอบมีความสัมพันธ์กับ เนื้อหา					
14. ภาพประกอบมีความชัดเจน					
15. ภาพประกอบเหมาะสมน่าสนใจ					
16. ขนาดของภาพประกอบเหมาะสม กับวัยของผู้อ่าน					
17. กิจกรรมท้ายบทมีความสอดคล้องกับ เนื้อหา					
18. เนื้อหาของหนังสือให้ความรู้กับ ท้องถิ่น					
4. ด้านภาพประกอบ					
19. ภาพดึงดูดความสนใจให้อยากอ่าน เนื้อหาบทเรียน					
20. ภาพประกอบสวยงามเหมาะสมกับวัย					
21. ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา					
22. ภาพมีความสัมพันธ์กับเนื้อหา					
23. ภาพประกอบช่วยให้เข้าใจเนื้อหาดีขึ้น					
24. จำนวนภาพประกอบเหมาะสม					
25. การจัดภาพมีความเหมาะสม					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
5. ด้านคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับ					
26. เมื่อนักเรียนอ่านหนังสือเล่มนี้จบแล้ว สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ประกอบการเรียนรู้วิชาอื่นได้					
27. หนังสือเล่มนี้มีส่วนช่วยส่งเสริม รักการอ่าน					
28. หนังสือเล่มนี้นักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน					
29. หนังสือเล่มนี้สามารถเสริมสร้างเจต คติที่ดีต่อท้องถิ่นเกิดความรักและ ภูมิใจต่อท้องถิ่นของตน					
30. หนังสือเล่มนี้สามารถมีส่วนช่วยให้ นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายอนุกุล บุญเกษม
วัน เดือน ปีเกิด	19 มิถุนายน 2501
สถานที่เกิด	อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดบ้านพังน้อย อำเภอโพทะเล จังหวัดพิจิตร
ตำแหน่ง	พนักงานราชการ (ครูผู้สอน)

